

Partnership in Development

En presentasjon om mottakers deltagelse under en grasrotbevegelses
utviklingsarbeid i Liberia

Emmanuel Bergstrøm

Veileder

Roar G. Fotland

Førsteamanuensis i misjonsvitenskap

Avledningsleder, Religion, skole og samfunn/Seksjonsleder ST/MV

Uteområdet i Vellei-Ta. Foto: Forfatter av avhandlingen

MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn,
AVH5035: Master I Religion, Society and Global Issues (60 ECTS), Vår 2019

Antall ord: 42 554

Sammendrag

Denne avhandlingen presenterer en empirisk forskning om utvikling av to lokalsamfunn i Liberia. Avhandlingen fokuserer på ”I hvilken grad har lokalbefolkningen i Velle-Ta og Boway hatt innflytelse på utvikling og igangsetning av utviklingsprosjektene i sin lokale kontekst? Får lokalbefolkningen lede prosessene med utviklingen?” Som et misjonsarbeid mener Metodistkirkens Misjonsselskap formålet med utviklingsprosjektene, er at innbyggerne i lokalsamfunnene skal ha innflytelse og føle et eierskap til utviklingsprosjektene (Misjonsselskap, 2019). Hver av landsbyene jeg har tatt for meg, har ulike behov og prosjektene knyttes derfor til den lokale konteksten. Målet med avhandlingen er å undersøke om innbyggerne i Velle-Ta og Boway får aktivt delta i de ulike prosessene av utviklingsprosjektene i egen lokale kontekst.

Jeg har valgt å bruke semistrukturert intervju og fokusgruppeintervju som metode for å besvare hvor delaktig lokalbefolkningen i Velle-Ta og Boway har vært i utviklingsprosjektene. For å finne ut av mottakersidens opplevelser og erfaringer angående utviklingsprosjektene i de to landsbyene, kombineres metodene for å få de ulike perspektivene av opplevelser, erfaringer og meninger fra informantene. Forskningsfunnene diskuteres mot en teoretisk bakgrunn bestående av *The Companion to Development studies* (2014), *Development as freedom* (1999) og *Time to listen* (2012).

Forskningsfunnene viser at Velle-Ta og Boway har hatt stor innflytelse på utviklingsprosjektene i sin lokale kontekst. Lokalbefolkningen i de to landsbyene har tilsvarende like erfaringer på igangsetningen på utviklingsprosjektet, samtidig som lokalsamfunnene har ledet ulike prosesser i utviklingsprosjektet. Lokalbefolkningen i Velle-Ta og Boway har også deltatt i flere deler av utviklingsprosjektene, der forskningsfunnene viser at lokalbefolkningen har bestemt utviklingsprosjektene selv på demokratiske prinsipper.

Forord

Jeg ønsker å takke veileder min Roar G. Fotland som har gitt meg mulighet til å forske på utviklingsprosjektet til Metodistkirkens Misjonsselskap. På grunn av Roar G. Fotland har jeg opplevd og fått nye interessante perspektiver på livet. Jeg vil også takke han for alle veiledningstimene og tålmodigheten han har hatt til avhandlingen.

Denne avhandlingen har vært en velsignelse for meg, som følge av at Metodistkirkens Misjonsselskap har dekket reise og opphold av turen til Liberia, derfor vil jeg takke organisasjonen for den økonomiske støtten. Jeg vil også takke United Methodist Church in Liberia (UMCL), spesielt de som arbeider med Community in Development-program (CODEVPRO), for måten de tok vare på meg og alle dokumenter jeg fikk tilgang til med tanke på utviklingsprosjektene i Velly-Ta og Boway. Jeg setter også stor pris på at CODEVPRO assisterte meg med sjåfør og tolk for forskningen i de to landsbyene. Som følge av det, vil jeg da også takke sjåføren og tolken min under oppholdet for tolkningsarbeidet, tålmodighet, forståelse og de nødvendig tingene han bidro med under oppholdet mitt i Liberia.

Jeg vil takke familie, kjæreste og venner for forståelsen av at avhandlingen har tatt mye tid det siste året, og er en av årsakene til lite tilstedeværelse av meg, med menneskene jeg bryr meg om. Jeg vil også takke menneskene rundt meg for at de tok seg tid til å lese avhandlingen og gi meg tilbakemeldinger.

Til slutt vil jeg takke alle informantene som deltok i intervjuene og en spesiell takk til kvinnene i Velly-Ta og Boway som ordnet soveplass og måltider for meg og Emmanuel Vanceah under oppholdet i landsbyene.

Akronymer

BNP	Bruttonasjonalprodukt
CELAD	Community Empowerment for Livelihood and Development
CODEVPRO	Community in Development-program
DU	Deltagende utvikling
FL	Foreldrenes lærerforening
FN	De forente nasjoner
Kr	Kroner
LRD	Liberiske dollar
MDGs	FNs tusenårs mål
NGO	Ikke statlige organisasjoner
PID	Partnership in Development
PRA	Participatory rural appraisal
UD	Utenriksdepartementet
UMC	United Methodist Church
UMCL	United Methodist Church In Liberia
WHO	Verdens helseorganisasjon

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
Forord	4
Akronymer	5
1 Introduksjon	8
2 Bakgrunn	15
Liberia og generelle utviklingsprosjekter i landet	15
Tema.....	19
Donor og samarbeidspartnere.....	22
3 Teori	26
The Companion to Development studies.....	26
Development as freedom.....	39
Time to Listen.....	41
4 Metode	52
Forskningsdesign.....	52
Forskningsmetode.....	53
Gjennomføring av intervju.....	56
5 Forskningsfunn	63
Forskningsfunn Velley-Ta.....	63
Forskningsfunn Boway.....	87
6 Drøfting	112
7 Konklusjon	136
Referanser	147
Vedlegg	150
Intervjuguide.....	150
Utskrifter.....	153

1 Introduksjon

Motivasjon

Da jeg fikk muligheten til å skrive om deltagende utvikling i Liberia var det en drøm som gikk i oppfyllelse. Å få muligheten til å forske på et stort utviklingsprosjekt var motiverende i seg selv, som følge av at utviklingsprosjektene forsøker å forbedre livskvaliteten til trengende, mennesker med behov og som virkelig trenger hjelp. Utvikling av samfunn er noe jeg også ønsker å arbeide med en dag i fremtiden når jeg har fullført avhandlingen. Avhandlingen gir meg ekstra motivasjon ettersom mottakersiden settes i fokus og er en sentral del av utviklingsprosjektene.

Vi lever i en verden der mange mennesker er rammet av sykdom , krig, konflikter, naturkatastrofer osv. Livssituasjonen til disse menneskene kan bedres av andre mennesker som ønsker å hjelpe. Motivasjonen organisasjoner, bedrifter og andre har til å hjelpe trengende i nød er noe som fasinere meg, ettersom min livssituasjonen ble endret på denne måten. Jeg tenker på alle mulighetene dette har gitt meg i dag.

Muligheter jeg kanskje ikke hadde hatt om jeg ikke bodde i Norge. Derfor gir det meg mye når jeg får anledningen til å hjelpe andre.

Å få mulighet til å ta forskerrollen under et slikt utviklingsprosjekt gir meg definitivt et annet perspektiv på utvikling enn det jeg tidligere har hatt. Ved å ta forskerrollen får jeg selv styre aspektene jeg ønsker å fokusere på i avhandlingen. Aspekter som er sentrale, å utforske om CODEVPRO forbedrer livene til lokalbefolkningen i Vellei-Ta og Boway.

Liberia er et land som har opplevd flere år med borgerkrig og ebolaepidemi, som har sørget for at flere hundre tusen mennesker har mistet livene sine (Snl, 2019). Derfor er ikke bare muligheten jeg har fått spennende, men også lærerikt som følge av at det vil gi meg mye som et menneske. Erfaringer og opplevelser jeg får under avhandlingen kan brukes til å motivere andre i å se nødvendigheten av utviklingsarbeid.

Fokusområde og forskningsobjekter

Avhandlingen undersøker om CODEVPRO med bruken av Partnership in Development (PID) som en utviklingsfilosofi klarer å levere et bærekraftig utviklingsprosjekt, der lokalbefolkningen er inkludert i flere deler av beslutningsprosessen. Metodistkirkens Misjonsselskap gir samarbeidspartneren CODEVPRO og lokalsamfunnene ansvaret for egen utvikling, der lokalsamfunnet selv får være med å lede ulike prosesser innenfor utviklingsprosjektet i samarbeid med CODEVPRO (Misjonsselskap, 2019). Avhandlingen undersøker derfor hvor innflytelsesrik og deltagende lokalbefolkningen i Vellei-Ta og Boway har vært under utviklingsprosjektene i lokale kontekst.

CODEVPRO har flere ulike utviklingsprosjekter i Liberia, ut i fra lokalsamfunnenes behov. Jeg har derfor i samarbeid med lederen av CODEVPRO, Emma Okai, valgt to landsbyer med ulike behov, hvor **Vellei-Ta** har hatt om en skole og jordbruksprosjekt, og **Boway** har etterspurt et helsetjenesteprojekt i landsbyen.

Tidligere forskning

Når det gjelder tidligere forskning finner jeg Marta Zuzanna Thorbjørnsen sin forskning om *Partnership in Development, A grassroots' narrative of experiencing the impact of development aid in Sierra Leone* (2018), hvor Thorbjørnsen har som meg forsket på en av utviklingsprosjektene til samarbeidspartnerne til Metodistkirkens Misjonsselskap. Thorbjørnsen fokuserte på medlemsorganisasjonen i Sierra Leone. Forskningen til Thorbjørnsen ble fullført 2018 fra MF Vitenskapelig Høyskole. Thorbjørnsen (2018) hadde hovedfokus på to landsbyer i Sierra Leone, Lavulema og Mamaka som hadde deltatt og gjennomført utviklingsprosjekter med hjelp av PID. Forskningen til den tidligere MF studenten undersøker hvordan lokalbefolkningen i de to landsbyene opplever utviklingsprosjektet til Metodistkirkens Misjonsselskap og hvordan utviklingsprosjektet har påvirket lokalbefolkningen. Avhandlingen til Thorbjørnsen (2018) er litt annerledes fra min avhandling, hvor utviklingsprosjektene i Lavulema og Mamaka fokuserer på vannbrønner, samtidig som utviklingsprosjektene har befunnet seg i Sierra Leone (Thorbjørnsen, 2018).

I Liberia finner jeg ingen tidligere lignende forskning. Rammen for avhandlingen min vil bestå av empirisk studie i hvordan lokalbefolkningen i Vellei-Ta og Boway, to landsbyer i Liberia har fått lede de ulike prosessene i utviklingsprosjektene sine. En av hovedmålene med utviklingsprosjektene til Metodistkirkens Misjonsselskap er at lokalsamfunnene skal ha

innflytelse, samtidig føle et eierskap til utviklingsprosjektet (Misjonsselskap, 2019). Forskningen som ble gjort i Velley-Ta og Boway bidrar med mottakers erfaringer og opplevelser av utviklingsprosjektene i egen lokale kontekst og kan brukes til å bevare eller endre fremtidige utviklingsprosjekter for Metodistkirkens Misjonsselskap, CODEVPRO og andre grasrotbevegelser.

Hva bør leseren forvente

Gjennom intervjuene og observeringene i Velley-Ta og Boway har jeg sett at utviklingsprosjektene har forbedret livskvaliteten til lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway ut i fra etterspørslene til de to landsbyene. Dette kan begrunnes i hva informantene selv sier og hva jeg selv har observert i forhold til behovene. I Velley-Ta er ikke skoleprosjektet fullstendig bærekraftig og har en forbedringspotensialet, mens jordbruksprosjektet er bærekraftig.

I Boway viser forskningsfunnene at helseprosjektet i landsbyen har redusert antall sykdommer og dødsfall i landsbyen. Utviklingsprosjektet er et bærekraftig utviklingsprosjekt, hvor resultatet av klinikken samsvarer med behovene til lokalbefolkningen.

Forskningsfunnene viser at informantene fra Velley-Ta og Boway føler et lokalt eierskap til egen utviklingsprosjekt og at utfordringer som tidligere var i landsbyene har forbedret seg. Som følge av at jeg tok i bruk semistrukturert intervju, fokusgruppeintervju og var nødt til å bruke en tolk under intervjuene, kan det være at en annen som forsker på det samme tema får noen nyanseforskjeller og oppfatning på utviklingsprosjektene. Resultatet på utviklingsprosjektene vil uansett vise at lokalbefolkningene har fått deltatt i ulike deler av utviklingsprosjektet og at livene til lokalbefolkningene er forbedret til en viss grad.

Forskningsspørsmål

Hovedspørsmålet i avhandlingen lyder som følgende:

I hvilken grad har lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway hatt innflytelse på utvikling og igangsetning av utviklingsprosjektene i sin lokale kontekst? Får lokalbefolkningen lede prosessene med utviklingen?

Hovedspørsmålet innebærer at jeg undersøker lokalbefolkningens deltagelse i de ulike fasene av utviklingsprosjektet. Både initiativ, bestemmelse, innhold, gjennomføring, bærekraftig og ferdigstillelse. For å undersøke lokalbefolkningens deltagelse i utviklingsprosjektet har jeg fem delspørsmål som skal hjelpe til å besvare hovedspørsmålet. Del spørsmålene lyder som følgende:

- 1. I hvor stor grad har den lokale samarbeidspartneren selv deltatt i utviklingsprosessene, har innbyggere fått delta og være inkludert i beslutningen av utviklingen?**
- 2. Er begge kjønn inkludert i de ulike fasene av utviklingsprosjektet?**
- 3. Er målet for prosjektet oppnådd? (Målet er ikke bare knyttet til en bygning som er bygget, men om konstruksjonsformålet er bærekraftig)**
- 4. Er lokalbefolkningens forventninger til deres behov og forventninger angående prosjektet oppnådd?**
- 5. Har arbeidet faktisk resultert til forbedring av livskvalitet?**

Delspørsmålene vil dekke de ulike fasene av utviklingsprosjektet i Velly-Ta og Boway, med tanke på initiativ, bestemmelse, innhold, gjennomføring, bærekraftig og ferdigstillelse.

Teorioversikt

The Companion to Development studies

Akademisk sett finnes det flere teorier om deltagende utvikling av lokalsamfunn. Teoriene forklarer ulike teorier, hva utvikling er, hvorfor man utvikler, ideologier og metoder for utvikling, etiske regler for utvikling og utfordringer ved utvikling. For å forstå denne avhandlingen tar jeg i bruk *The Companion to Development studies* (2014), en akademisk bok som gir internasjonal ekspertise på flere sider av utviklingsfeltet.

Development as freedom

En annen teori jeg har valgt å bruke i avhandlingen er Amartya Sen sin bok *Development as freedom* (1999). Boken er et hjelpemiddel for å se om lokalbefolkningen i utviklingsprosjektene i Velly-Ta og Boway får friheten Sen mener mennesker har rett på under utvikling av deres samfunn. For Sen kan individet komme ut av depresjon om individet gis mulighet til frihet under utviklingen. Frihetene gis gjennom *økonomisk muligheter, politisk frihet, sosiale fasiliteter, åpenhetsgaranti og beskyttende sikkerhet*.

Samfunnsinstitusjoner som ”rettssystemet, politiske partier, media, offentlig interesser grupper og offentlig diskusjonsforumer, med andre, undersøkes i deres bidrag til å styrke og garantere den materielle friheten til individet, oppfattes som aktive forandringsmidler, snarere enn som passiv mottakere av dispenserte fordeler” (Sen 1999, s. xiii). Som følge av at boken til Sen uttrykker flere individuelle friheter som mennesket bør tildeles under utvikling, forsøker jeg å se om lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway tildeles lignende friheter.

Time to listen

Jeg har valgt å ta med *Time to listen* (2012) for å gi en bedre forståelse av mottakers erfaringer og opplevelser av utviklingsarbeid. Boken beskriver flere bistandsprosjekter, hvor en gruppe forskere stiller flere spørsmål til over 6 000 personer som har erfaring med utviklingsarbeid. *Time to listen* (2012) utforsker erfaringene blant lokalbefolkningen i mottakerland, organisasjonsarbeidere, mellommenn og donorer har innenfor utviklingsprosjekter (Anderson, Brown og Jean, 2012). Bruken av *Time to listen* (2012) vil gi en bedre forståelse av avhandlingen, hvor boka trekker frem flere hendelser innenfor utviklingsprosjekter. Boken gir en generell forståelse av utviklingsprosjekter ut i fra hva informantene opplever.

Metode oversikt

Avhandlingen består av kvalitativmetode som bruker semistrukturert intervju og fokusgruppeintervju for innsamling av data. Semistrukturert intervju er en intervjuemetode som baserer seg på en samtaleform som er ansikt til ansikt mellom forskeren og informanten. Denne formen for intervju vil gi en dybde informasjon som blir beskrevet av Steinar Kvale og Svend Brinkman (2009) som en reisende som bestemmer litt selv og ser på kunnskapen som noe som ikke finnes allerede, men som blir forhandlet frem under intervjuet. Formen sørger for at man opparbeider seg nye kunnskap og selvforståelse (Yeo, Legard, Keegan og Ward 2014, s. 179).

Det vil totalt være tolv informanter som deltar i en ansikt til ansikt intervju, hvor seks av disse informantene befinner seg i Velley-Ta og de andre seks befinner seg i Boway. Denne typen intervju vil bidra med personlig opplevelser og erfaringer av utviklingsprosjektene.

Fokusgruppeintervju vil bidra med å gi informantene i avhandlingen en gruppedynamikk som diskuterer seg imellom om spørsmålene jeg som forsker stiller. Jeg kommer til å guide

informantene i fokusgruppeintervjuene gjennom ulike temaer der de diskuterer både kunnskap, erfaringer og observasjoner de har hatt til utviklingsprosjektet i sin lokale kontekst. Fokusgruppeintervjuene skal holdes i to forskjellige landsbyer hvor hver gruppe blir bestående av seks personer. I metode kapittelet skal jeg forklare mer detaljert om kvalitativ forskning og hvordan jeg tok i bruk denne metoden.

Oversikt over avhandling

Kapittel to gir bakgrunnsinformasjon om Liberia og hvorfor landet har så stort behov for utvikling. Kapittelet gir også en kort redegjørelse på hvem donor, bistandsorganisasjonen og CODEVPRO er. Videre får vi en liten oversikt over PID-programmet, mens til avsluttende vis av kapittelet skal vi bli kjent med de ulike organisasjonene som er involvert i utviklingsprosjektene.

Kapittel tre fokuserer på teoriene jeg har valgt å ta i bruk i avhandlingen. Hvor teoriene gir flere sider av teori og praksis forståelser av deltagende utvikling.

Kapittel fire forteller om hva slags metode som er blitt brukt og hvorfor metoden er godt egnet. I avhandlingen bruker jeg kvalitativmetode og fokuserer på semistrukturert intervju og fokusgruppeintervju. Kapittelet gir innsyn i hvordan metoden er planlagt og brukes for å få best mulig svar på hovedspørsmålet og delspørsmålene i avhandlingen.

Forskningsfunnene fra Vellely-Ta og Boway vil bli introdusert i kapittel fem. Kapittelet er delt inn under de fem delspørsmålene for å gi en bedre oversikt over erfaringer og opplevelser fra informantene. Her vil man få en bedre forståelse av spørsmålene og svarene fra intervjuene.

Forskningsfunnene fra kapittel fem vil bli diskutert i kapittel seks. Som kapittel fem, vil dette kapittelet også være organisert og behandlet med lignende struktur som kapittel fem, med de fem delspørsmål. Hovedsakelig skal forskningsfunnene diskuteres opp mot teoriene som ble brukt i kapittel 3. Andre relevante teorier og perspektiver vil også brukes, selv om de ikke tas i bruk i teorikapittelet.

Kapittel syv gir en konklusjon av forskningsfunnene, hvor målet er å gi et godt svar på hovedspørsmålet og delspørsmålene i avhandlingen.

2 Bakgrunn

I dette kapittelet skal jeg gi en bedre oversikt på bakgrunnshistorien til Liberia. Oversikten vil hjelpe med en bedre forståelse av livssituasjonen til innbyggerne i Vellei-Ta og Boway.

Foto: Forfatter av avhandlingen. Monrovia, Liberia

Liberia og generelle utviklingsprosjekter i landet

Liberia stammer fra det latinske ordet liber, som betyr fri. Fri som følge av at landområdet ble overlatt i 1822 til amerikanske frigitte slaver. Liberia er en av de minste landene i Afrika og ligger like ved pepperkysten rett ved Atlanterhavet, i Vest- Afrika. Det bor ca. 4,8 millioner mennesker i landet, hvor en fjerdedel bor i hovedstaden Monrovia (Snl.no, 2019). Betydelig deler av landet består av regnskog, samtidig som klimaet i landet er tropisk. Det prates mange forskjellige språk i Liberia, men det offisielle språket er engelsk, som de ulike fylkene og stammene kan kommunisere seg imellom (Snl, 2019).

Liberia er en av de få afrikanske landene som aldri har vært kolonisert noen gang. Landet ble selvstendig i 1847. Den offisielle religionen i landet er Kristendommen, hvor ca. 85% tilhører denne religionen. De resterende 15% består av ca. 12% muslimer og 0,5 består av tradisjonelle religiøse religioner. (Snl, 2019)

Borgerkrig

Landet er en republikk og er det motsatt av monarki hvor det er et kongedømme. Liberia har vært sterk preget av enorme politiske, voldelige konflikter mellom eliten som styrer og de sivile (Snl, 2019). Under konfliktene har den tidligere presidenten William Richard Tolbert (1913-1980), og regjeringen blitt brutalt drept i et kupp hvor kun fire ministre fikk beholde livene sine. Eliten (americo-liberierne) som styrte landet hadde styrt landet i over 100 år, derfor blir kuppet sett på som opprør mot den styrende eliten. Etter statskuppet i 1980 på americo-liberierne har landet vært preget av flere politiske konflikter (Snl, 2019). Her har konfliktene oppstått som følge av de som tok over regjeringen (Samuel Doe 1951-1989) har utnyttet makten sin og skapt konflikter mellom de etniske gruppene som førte til at det oppstod et nytt statskupp hvor da tidligere presidenten Samuel Doe ble drept. Det har oppstått større etniske konflikter som til sammen har førte til at over 270. 000 av den liberiske befolkningen har mistet livet (Snl, 2019).

I 2003 ble en fredsavtale opprettet og signert av opprørsbevegelsen og den liberiske regjering i Accra, hovedstaden i Ghana. Etter denne tiden har Liberia hatt første kvinnelige president som ble valgt på en demokratisk måte, og ble derfor Afrikas første kvinnelige president som satt under begge periodene av presidentvalget. 2018 skulle bli året da en opposisjonsparti CDC fredelig kunne ta over regjeringen med presidenten Georg Weah. (Snl, 2019)

Etter fredsavtalen har andre utfordringer oppstått i Liberia. For det første har arbeidsledighet blant unge blitt til en av utfordringene. For det andre har Ebola-epidemien som oppstod 2014-2015 skapt store utfordringer for landet. Epidemien har sørget for at over 4000 mennesker har mistet livet i Liberia, hvor en av virkningene av Ebola-epidemien har vært at økonomien i landet har sunket. (Snl, 2019)

Ebola utbrudd i Vest-Afrika

Verdens helseorganisasjon (WHO) rapporterte 23. mars, 2014 om ebolaepidemien i Guinea, et av nabolanda til Liberia. Hendelsen som ble rapportert fant allerede sted i desember 2013 i en liten landsby, da en atten måneder gutt var vært smittet av ebola-viruset. Konsekvensen av dårlig helsetjeneste i Guinea fikk viruset til å spre seg videre til nabolanda Liberia og Sierra Leone. (CDC, 2016a)

Ifølge Centers for Disease Control and Prevention var det antatt 28,639 smittet av ebola, hvor 11,316 mistet livet under epidemien i 2014 i Vest-Afrika. Virkningen av Ebola-utbruddet fikk færre mennesker til å investerte i landet, som resulterte i store tap innen ”privatsektor, jordbruksproduksjon og grenseoverskridende handel” (CDC, 2016b). Som et resultat kan man tenke seg at Ebola-viruset har rammet utviklingen av Liberia, hvor restriksjoner på hvor man kan gå eller oppholde seg, har bremsset utviklingen av landet.

Matsikkerheten ble forverret i Liberia, det var økt arbeidsledighet blant befolkningen, mens utviklingsprosjekter i landet måtte stoppes på grunn av Ebola-epidemien. (Norad, 2014)

Bare i Liberia var 8% av leger, sykepleiere og jordmødre i landet rapportert død etter Ebola. Når det gjelder barna, ble alle skolene i landet stengt, men da skolen gjenåpnet i 2015 var det ca. 1 848 timers utdanning borte som følge av viruset (CDC, 2016b). En av konsekvensene for barna var at læring gikk tapt.

Økonomien i Liberia

Jordbruk er noe av det befolkningen i Liberia livnærer seg på. Landet eksporterer gull, diamanter, gummi, palmeolje, olje og jernmalm til andre land. Fjorten år etter den politiske konflikten og krigen i 2003 sliter fremdeles Liberia med økonomien. Landet var i 2017 ifølge FNs bruttonasjonalprodukt (BNP) per innbygger en av verdens ti fattigste land (Snl, 2019). Liberias statsbudsjett er så lav at den korresponderer med NRKs lisensinntekt på ca. fem milliarder kroner (Misjonsalliansen, 2018). Grunnet nedgangen i økonomien etter Ebola-epidemien har Liberia måtte regne med bistand fra andre land, blant annet fra Norge. Mesteparten av bistanden fra Den Norske Stat går til å forbedre Miljø- og Energisektoren som har sørger for at over hundre tusen innbyggere har mulighet til å få ren energi. Energisektoren forbedrer tilgangen til elektrisitet som forbedrer livskvaliteten til områder som tidligere har vært uten elektrisitet (Snl, 2019).

Norge og Liberia

Noe av utviklingsprosjektene Norge arbeider med i Liberia er innenfor utdanning, økonomisk utvikling og handel, Helse- og Sosialsektor og godt styresett (Norad, 2014). Det finnes også frivillige norske organisasjoner som har mottatt ca. 20 millioner kroner for utviklingsarbeid i Liberia. De frivillige organisasjonene holder på med ulike utviklingsprosjekter i Liberia, som bedriver med lignende prosjekter som Den Norske Stat (Snl, 2019). Etter krigen og Ebola-

epidemien har forholdet mellom Norge og Liberia vært å endre livskvaliteten til befolkningen etter krig og dødelig sykdom i landet (Snl, 2019).

Norske frivilligorganisasjoner i Liberia

Flere norske frivillige organisasjoner jobber med å forbedre livskvaliteten til liberiere og hjelpe befolkningen med å bekjempe fattigdom.

Misjonsalliansen er en av organisasjonene som arbeider med å bekjempe fattigdom og urettferdighet. Arbeidet deres gjelder å kunne bidra til at lokalbefolkningen i Liberia får utdanning, mulighet til helsetjenester og rent vann (Misjonsalliansen, 2018). Av 4,8 millioner innbyggere, består ca. halvparten av befolkningen i Liberia av personer under 25 år. Den andre halvparten består av lite utdannet mennesker, med mange som verken kan skrive eller lese på noe som helst språk. Kvaliteten på utdanning blir dårligere når så mange mennesker ikke har lese og skrive kunnskaper. Derfor er kvaliteten på lærerne også mye dårligere, med lite tilgjengelig lærere (Misjonsalliansen, 2018).

Et annet utviklingsarbeid Misjonsalliansen holder på med i Liberia er prosjektet WASH (vann, sanitær og hygiene). Ifølge Misjonsalliansen har ikke to tredjedeler av befolkningen tilgang på rent vann eller sanitær forhold. Det er store mangler av toaletter på både skoler og landsbyene. De dårlige forholdene fører til at befolkningen gjør fra seg på ulike steder, som kan føre til at vannet i skogen blir forurenset om de gjør av seg der eller vasker seg der. Gode hygienisk tiltak må til fordi 70 av 1000 barn i Liberia dør hvert år av spredning av ulike sykdommer før de blir 5 år, i forhold til Norge med 3 av 70 (Misjonsalliansen, 2018). Forventet levealder i Liberia er 61 år gammel, mens den strekker seg til 82 år i Norge (Norad, 2014).

Mangel på helsepersonell har vært en stor utfordring i Liberia, som videre har ført til lite kunnskap blant befolkningen om hygiene. Det fantes i 2016 ca. 298 leger i hele landet (Thebushchicken, 2016), som består av over 4,8 millioner mennesker per dags dato. Regnestykket tilsier 16,1 tusen av befolkningen i landet må dele på en og samme lege (Misjonsalliansen, 2018).

Tema

Tema for denne avhandlingen dreier seg om deltagende utvikling (DU). Utviklingsarbeid blir utført på mange forskjellige metoder og det finnes flere utviklingsteorier som dreier seg om utvikling. En av utviklingsteoriene jeg skal presentere omhandler en form for DU, som heter *Partnership in Development* (PID). Norsk Misjon bistandsnemnd forkortet (BN) 2004, men i ettertid med nytt navn til Digni, er en paraplyorganisasjon som samarbeider med flere organisasjoner og tok steget videre med Metodistkirkens Misjonsselskap om å utrede filosofien PID (Misjonsselskap, 2019). Jeg skal gi en forståelse av PID slik at det blir enklere å forstå den deltagende utviklingen under utviklingsprosjektene.

Partnership in Development

Målet til Digni var å finne nye og bedre metoder for å organisere utviklingssamarbeid. "Partnerskapsprosjektets arbeid retter fokus mot endringen i forholdet mellom lokalsamfunnet til den nasjonale partneren og til slutt til den norske partneren som igjen relaterer seg til sine egne medlemmer, samt til offisiell norsk regjeringsorganer som er involvert i utviklingsarbeid" (Jethro Consult, s. 3, 2009). Som et studie av Digni og Metodistkirkens Misjonsselskap, startet arbeid med PID i 2003. Målet for studiet var:

- Fremtidige utviklingsarbeid skulle ha fokus på det lokale nivået i det sivile samfunn (menighet). Jobben skal hjelpe med å positivt tre støtte til utvikling av demokratiske organisasjoner og det sivile samfunn.
  - Planlegging, gjennomføring og evaluering av utviklingsprosjektet skal ligge hos den lokale samarbeidspartneren som også skal ha ansvaret.
  - Søknadsprosessen og rapporteringen skal forenkles på alle punkter fra "det lokale sivile samfunnsnivået gjennom den lokale/nasjonale partneren til den norske partneren og til slutt Digni og Norad".
  - Kvaliteten på utviklingsarbeidet skal videreutvikles og fokuset fra kirker og kristne organisasjoner skal ligge i bærekraftig innvirkning i lokalsamfunnet.
- (Jethro Consult, s. 3, 2009)

PID-programmet har utviklet en treningsmanual. Treningsmanualen er laget for å kunne gi instruksjoner i opplæring til lokalsamfunnet med tanke på utviklingsprosjektet.

Treningsmanualen inneholder alt fra prosjektplanlegging og implementering (kjønn, sårbarhet,

barn, fysiske utfordringer og miljø). (PID treningsmanual 2015, s. 32) Målene for PID treningsmanualen lyder som følgende:

- Lokalbefolkningen skal kunne forbedre kunnskap og forståelser med tanke på partnerskap i samfunnsutviklingsinitiativer
- Lokalbefolkningens ferdigheter og evner til effektiv utførelse av samfunnsutviklingsaktiviteter skal styrkes
- Positive holdninger i samfunnsutvikling skal oppmuntres
- Danne modell for partnerskap i utvikling med lokalsamfunnets utfordringer vedrørende fattigdom
- Fremme likhet i trening, treningstiltak i samfunnsutviklings aktiviteter rundt Afrika. (PID treningsmanual 2015, s. 29)

Generell hensyn

Navnet PID er for å unngå begrepet donor og mottaker med bestemte forpliktelser ovenfor Donor. Derfor ønskes det en felles forpliktelse til utfallet av utviklingsprosjektet, som ikke inneholder den generelle forståelsen av donor og mottaker (Jethro Consult, s. 4, 2009). Mye av tidligere og dagsaktuelle utviklingsarbeid blir betegnet som en avhengighetsforhold av den tidligere professoren Steven Covey i boken "Principle Centered Leadership". Prosessen starter fra et forhold med avhengighet som føres videre til uavhengighet, til gjensidig avhengighet. Steve Covey mener organisasjoner skal ha ansvaret for seg selv og skal selv få velge hvilken organisasjonen de ønsker å arbeide med, og på den måten kan organisasjonen bli uavhengig (Jethro Consult, s. 4, 2009). Derfor bør det nye samarbeidsformen fremstille klassiske situasjoner ifølge PID, hvor giver ikke har noe som helst form for omfattende krav ovenfor mottaker, men heller en deltagende utviklingspartner med felles forpliktelse og ansvar for resultat av utviklingsprosjektet (Jethro Consult, s. 4, 2009). PID mener et slikt samarbeid kan gi mulighet til "forlengelse av respekt, ydmykhet, forståelse samt mot og ferdigheter på hver enkelt nivå av prosessen"(Jethro Consult, s. 4, 2009).

PIDs filosofi ønsker at lokalsamfunnene selv skal få lov til å bestemme selv på demokratisk representative prinsipper, på hva deres samfunn har behov for og ønsker av utvikling. Lokalbefolkningen skal derfor opprette en komité for lokalsamfunnet, komitémedlemmenes ansvar er å ta avgjørelser for lokalsamfunnet i samarbeid med lokalbefolkningen

(Misjonsselskap, 2019). Metodistkirkens Misjonsselskap setter kun premisser for utviklingsarbeidet og kvalitets sikrer kvalitetssikrer den. Metodistkirkens Misjonsselskap arbeider aldri som bistandsarbeidere i lokalsamfunnene, men gir ansvaret til UMCL som sørger for ansettelse av bistandsarbeidere for CODEVPRO (Misjonsselskap, 2019). Derfor er det også CODEVPRO som har ansvaret for beslutningsprosessen når lokalsamfunnene søker om støtte til samfunnsutvikling (Jethro Consult, s. 5, 2009).

Demokratisk og representative organisasjoner

I PID-programmet skal organisasjonene organiseres på en demokratisk representativ styrt og overvåket måte. Organisasjonen skal derfor ha et påkrevet styrende organ. Det styrende organet er nødt til være demokratisk valgt av befolkningen, hvor ansvaret ovenfor medlemmene ligger på organisasjonen. Lokalsamfunnet, distrikter, regioner og det nasjonale nivå forventes å ha kontroll over observasjonen på de ulike nivåene (Jethro Consult, s. 5, 2009).

Ansvarlighet, åpenhet og bekjempelse av korrupsjon

Korrupsjon skjer på ulike nivåer av utviklingsprosjekter og er et stort problem. PID mener korrupsjon kan reduseres ved at medlemmer og andre har en generell holdning til åpenhet og er ansvarlig på det økonomiske nivået. Ledelse og ansvarlighet er ifølge PID relativt nært beslektet. Derfor trengs det en leder som stadig tar ansvar for organisasjonens velferd og følger opp kvaliteten på alt arbeid og resultat innenfor organisasjonen. PID ønsker at ansvarlighet og åpenhet skal utfordres innefra og utenfra. Følelsen av tjenerskap og ydmykhet forventes også fra alle hold av utviklingsarbeidet. Administrative prosesser som bokføringer og økonomiske føringer skal inneholde en kvalitet som blir et grunnlag for god åpenhet innad i organisasjonen (Jethro Consult, s. 5, 2009).

Kjønn

Grunnprinsippene til utviklingsarbeidet i PID skal være for hele lokalsamfunnet, hvor menn og kvinner skal være like mye inkludert i utviklingsprosjektet. Lokalsamfunnet skal være ansvarlig for ulike trinn i prosessen fra å vurdere behov, planlegge, implementere, overvåke og rapportere. Prosessen skal styres av en komité som er demokratisk valgt og er ansvarlig for lokalsamfunnet (Jethro Consult, s. 5, 2009). Derfor skal kvinner og menn gis tilsvarende makt for å bygge eget samfunn, samtidig eget liv står det i treningsmanualen til PID (PID treningsmanual 2015, s. 47).

Lokale utviklingsstrukturer og prosedyrer

Utgangspunktet for alle lokale prosjekter skal være innenfor lokalsamfunnet. I PID står det at den som er i best stand til å avgjøre behovet for samfunnet er innbyggerne av lokalsamfunnet. Diskusjon er et viktig utgangspunkt fordi det finnes ulike gjennomføringer med ulike muligheter og resultater i utviklingsprosjekter. Evaluering ifølge PID bør gjøres av lokale og prosjektet bør inneholde løsninger som er lokale og tilknyttet de lokale muligheter. Alle trinnene i prosjektet skal inneholde planlegging, implementere, overvåkning og rapportering fra lokalsamfunnet for å kunne evaluere behovene deres. Komitéen som styrer prosessen skal være valgt på en demokratisk måte og skal ha hovedansvaret for lokalsamfunnet. (Jethro Consult, s. 7, 2009)

Lokalsamfunnet skal aldri isoleres, filosofien til PID tilsier hjelpeorganisasjoner skal assistere lokalsamfunnet om nødvendig med; (1) ”Ferdighetstrening som bidrar til mer kompetanse og kapasitet”, (2) ”Økonomisk bidrag til lokale utviklingsprosjekter”. Lokalsamfunnets oppgave vil gjelde ”planlegging, gjennomføring, overvåkning og rapportering av det pågående prosjektet”. (Jethro Consult, s. 7, 2009)

Samfunnskompetanse og opplæring

PID-programmet forsikrer lokalsamfunn som søker støtte til utviklingsprosjektene skal få nødvendig ferdighetstrening for å kunne få kunnskap og erfaring, ”kompetanse og kapasitet til planlegging, implementering og vedlikehold til prosjektet det søkes støtte til” (Jethro Consult, s. 11, 2009). Koordineringskontoret eller hjelpeorganisasjonen har dette som en sentral oppgave for å sørge for at lokalsamfunnene får ferdighetstrening. For om ferdighetstreningen ikke er på plass hos lokalbefolkningen, har lokalsamfunnet behov av nødvendige trening og kompetanseutvikling til å bevare utviklingsprosjektet etter ferdigstillelse. Opplæringen som gis til lokalbefolkningen skal inneholder kvalitet på alle nivåer står det i PID (Jethro Consult, s. 11, 2009).

Donor og samarbeidspartnere

Økonomiske bidragsytere er avgjørende for utviklingen. I denne delen skal jeg derfor kort forklare noen av de økonomiske bidragsyterne for CODEVPRO, som gjør det mulig for at utviklingsprosjektene blir til en realitet.

Digni og Norad

Digni er en paraplyorganisasjon i Norge hvor ca. 35 land får støttet og blir utviklet gjennom den økonomiske støtten til Digni. Via Norad får Digni 186 millioner kroner i året. Norad derimot er en donororganisasjon og får inn en viss andel av de norske skattepengene som er tilregnet til utviklingsarbeid i utviklingsland (Digni, 2019). Støtten til Norad skal brukes på mest mulig fornuftig måte i utviklingsarbeidet, selv om Norad ikke styrer utviklingsprosjektene. Norad tilhører direktoratet for utviklingssamarbeid, som har i oppgave å overbringe rapporter til Utenriksdepartementet (UD). Den økonomiske støtten Digni får, fordeles videre ut til over 100 utviklingsprosjekter som blir ledet gjennom 20 medlemmer av Digni. (Digni, 2019)

Støtten fra Digni blir basert ut i fra standard, kvalitet og tidligere støtte til utviklingsprosjektene. Digni er ikke inne i prosjektene å arbeider, i stedet arbeider Digni med å rapporten de ulike utviklingsprosjektene som er blitt gjort. (Digni, 2019)

Metodistkirkens Misjonsselskap

Metodistkirkens Misjonsselskap er en misjonsarbeidsorganisasjon i Norge, som arbeider med misjonsarbeid. Misjonsselskapet har et tett samarbeid med alle metodistkirkens avdelingene i Norge, men når det gjelder samarbeidslandene er det kun lokale ansettelse som gjelder (Misjonsselskap, 2019). Hovedsakelig kommer donasjoner fra Norad via Digni og andre private givere som ønsker å støtte misjonsarbeidet (Misjonsselskap, 2019).

Arbeidet til Metodistkirkens Misjonsselskap er å fokusere på fremtidige utviklingsarbeid og at arbeidet skal ligge på det lokale nivået i det samfunnet utviklingsarbeidet blir opprettet. Misjonsselskapets arbeid i Afrika dekker som regel behov innenfor ”Vannpumper, latriner, skoler, lærerboliger, broer og klinikker” som skal bedre liv. (Misjonsselskap, 2019)

Som jeg fortalte tidligere, tok Digni initiativet i 2002 med å utrede utviklingsteorien PID, som brukes av flere samarbeidslands under den deltagende utviklingen. Metodistkirkens Misjonsselskap var den første organisasjonen som startet den praktiske utprøvingen av PID-programmet, hvor da Metodistkirken i Angola ble det første samarbeidslandet. Metodistkirkens Misjonsselskap fikk deretter hovedansvaret for videreutvikling av programmet. (Misjonsselskap, 2019)

CODEVPRO

Community Development Program (CODEVPRO) er en hjelpeorganisasjon etablert i 2008 i Liberia, som har som hovedfokus å utvikle de mest trengende lokalsamfunnene i Liberia. CODEVPRO er en av samarbeidspartnerne til Metodistkirkens Misjonsselskap og programmet fokuserer på ” (1) undervisnings og ledelse. Helse – som inkluderer vann og sanitær, (2) inntektsbringende prosjekt, (3) jordbruk, (4) infrastruktur (PID treningsmanual s. 21). Metodistkirkens Misjonsselskap forteller at CODEVPRO har berørt ca. en kvartemillions liv i Liberia og støtter ulike lokalsamfunn uansett kjønn, stamme, religion og hudfarge (Misjonsselskap, 2019). Som jeg har forstått det, er målet til CODEVPRO å forbedre livskvaliteten til mennesker som befinner seg i utfordrende livssituasjoner i Liberia. (PID treningsmanual, s. 21)

3 Teori

I dette kapitlet skal jeg gjøre rede for den teoretiske litteraturen, som jeg senere i drøftingskapitlet setter opp mot forskningsfunnene. Jeg skal presentert tre teorier i dette kapitlet, der teoriene fokuserer på (1) *utviklingsstudier*, (2) *utvikling som frihet*, (3) *erfaringer og stemmer fra mottakere under utviklingsarbeid*. Jeg har valgt å bruke (1) *The Companion to Development Studies* (2014), redigert av Vandana Desai og Robert B. Potter, (2) *Development as freedom* (1999), skrevet av Amartya Sen, (3) *Time to listen: Hearing people on the receiving End of International Aid* (2012), skrevet av Mary B. Anderson, Dayna Brown og Isabella Jean som teorier i avhandlingen.

The Companion to Development studies

The Companion to Development studies (2014) gir teoretisk og praktisk internasjonal ekspertise innenfor moderne utvikling. Boken fokuserer og dekker et stort felt med utfordringer innenfor utvikling. Her har flere eksperter innenfor moderne utvikling gitt en bedre forståelse og forslag på løsninger til de ulike temaene av utvikling i boken. Ettersom utviklingsteamet er bredt, har jeg valgt å trekke frem de temaene jeg mener er mest relevant for avhandlingen. Temaene bidrar med en forståelse av utvikling og som et hjelpemiddel til diskusjonskapitlet. Temaene jeg har plukket ut fra boken er som følgende, historiske konteksten av utvikling, utviklingsteorier, deltagende utvikling, levebrød, myndiggjøring og helseforskjeller.

Historisk kontekst av utvikling

Jeg mener det er nødvendig å gi en kort historisk kontekst av utvikling, slik at man forstår hvor dagens utviklings tanker stammer fra.

Den historiske konteksten av opprinnelsen til utvikling av lokalsamfunn finnes i noen tekster fra før post-1945 området forteller Ruth Craggs i kapitlet om *Utvikling i en global-historisk kontekst*, i boken *The Companion to Development Studies* (2014). Selve arbeidet mot fattigdom og oppbygging av ulike lokalsamfunn mener Craggs ikke begynte før etter 2. verdens krig. Utvikling av lokalsamfunn for Craggs startet i kolonitiden (Craggs 2014, s. 5). Jeg referer til Craggs når jeg sier store imperier som Storbritannia, Frankrike og områder som har vært påvirket av det nederlandske språket har hatt en viktig betydning, verdi og fremtredelser for utvikling av koloniland fra nittenhundre tallet til totusentallet. Målet til de

store imperiene var å sivilisere kolonilandene lik den vestlige moderniteten. Craggs forteller at akkurat som den vestlige verden, skulle kolonilandene sette i gang forbedringer av infrastruktur og jordbruk for å oppnå utvikling av vitenskapelig teknologi. Dette ville hjelpe kolonilandene med å bekjempe den dårlige tilstanden med økonomiske elendighet, sykdommer og helsevesen (Craggs 2014, s. 6).

Craggs argumenterer for at problemet med ideologiene bak vestlig tankegang så på ikke-vestlige land som ”de andre” under utviklingen av samfunnet deres, mens vesten så på seg selv som normal og utviklet. Etter kolonilandene ble frigjort fra de vestlige imperier, har utviklingen endret seg i form av å bli til et partnerskap eller plikt og ansvar for donerer som ønsker å hjelpe andre forteller Craggs (Craggs 2014, s. 9). Som følge av at kolonilandene tilslutt ble frigjort fra vesten, har metoden som brukes for utvikling også endret seg.

Utviklingsteorier

Ifølge Robert B. Potter som har redigert boken, dreier utvikling seg om teori og praksis. Med teori og praksis dekker utvikling flere ideer om hvordan utvikling har tred frem tidligere, nå, og hvordan utvikling kan tre frem i fremtiden (Potter 2014, s. 83). Potter forklarer hva utviklingsteori bør inneholde ved å referere til utviklingsteorien til Björn Hettne (1995) som mener utviklingshistorie inneholder teorier, strategier og ideologier. Utviklingsteori ifølge Potter kan være å generalisere det som burde skje eller hvordan tilstanden burde være i en tenkt verden, som han kaller *normativ*. Utviklingsteori kan også være der man håndterer noe som har hent i fortiden, som han kaller *positiv*. Hettne forteller at de fleste forskere ønsker å endre verden, ved å bruke utviklingsteori på den *normative* måten. Den normative måten kan både analysere situasjonen, generalisere den og prøve å endre situasjonen (Potter 2014, s. 83). Situasjonen kan for eksempel kobles opp mot endring eller forbedring av livskvalitet for samfunn.

Utviklingsstrategier

Potter forklarer videre i kapittelet om hva utviklingsstrategi gjelder. Utviklingsstrategi går ut på å gjøre en forandring eller konstruere en varig løsning på et behov i samfunnet. Behovet kan gjelde både økonomiske behov og behov for forbedret infrastruktur forteller han. Det vil si den delene av utvikling som behandles av enten stater, NGO-er eller individer. (Potter 2014, s. 84)

Utviklingsideologier

Potter forklarer at forskjellige utviklingsagendaer viser forskjellige mål og målsetninger av utviklingen. Agendaen for utviklingen kan påvirkes av faktorer som ”sosiale, økonomiske, politiske, kulturelle, etiske, moralske og religiøse mål” (Potter 2014, s. 85). Forskjellige utviklingsideologier for å utvikle et samfunn vil uansett bli akseptert forteller han. Potter forteller også at tidligere perspektiver på utviklingsteorier og praksiser hadde et syn som promoterte økonomisk vekst. Men som følge av den ideologiske akademiske litteraturen endret fokuset seg til ”de brede menneskelige prosessene for utvikling og forandring, innenfor politiske, sosiale og etiske kulturelle, økologiske og andre dimensjoner” (Potter 2014, s. 85). Potter mener at teoriene viser ulike karakteristiske intensjoner av organisasjonene som utvikler. Intensjonene kan for eksempel gjelde redusering av forskjeller i et samfunn. Som betyr at ideologiske grunnlag kan påvirke og gjenspeiles i resultatet av et utviklingsprosjekt (Potter 2014, s. 85).

Utviklings tanker

Ved å følge Hettne (1995) sin forståelse av utviklings tanker, forklarer Potter at utvikling omhandler alle de ulike aspektene av både utviklingsteori, utviklingsstrategi og utviklingsideologi. Selv om det utvikles nye ideer av utvikling, blir ikke tidligere ideologier, teorier eller strategier lagt til side eller glemt ifølge Potter. Nye ideer kommer stadig med årene, men alle ideer inneholder endringer av tidligere ideer. Ideer, strategier og ideologier er ikke reelt for alle former innenfor utvikling (Potter 2014, s. 85). En idé, strategi eller ideologi kan passe bedre for noen, enn for noen andre, ut i fra forholdene og hvor man befinner seg.

Tilnærming til utviklings tanker

Mange variabler spiller inn når man velger utviklingsteori, utviklingsstrategi eller utviklingsideologi. Tidligere utviklingsprosjekter som ble gjort av organisasjoner ble i sin tid sett på som den riktige måten å utvikle et lokalsamfunn på, forteller Potter. Men deres valg av teori, strategi og ideologi ga et resultat som andre organisasjoner ikke fikk. Nye epoker med nye tenkere og nye spilleregler for hva som er akseptert og hva som ikke er akseptert er også noe som må tas forbehold om. Variablene kan dreie seg om den økonomiske tilstanden mottakeren av utviklingen har. Det kan dreie seg om generell utvikling, tilgang til ulike produksjoner og løsninger som forbedrer samfunnet. Som jeg sa tidligere kan det også ha noe med utviklingsprosjektets hensikt å gjøre. Hensikt som gjelder det ”sosiale, økonomiske, politiske, kulturelle, etiske, moralske og religiøse” er også en variabel av hvordan

utviklingsprosjektet blir utført og hvordan resultatet av utviklingsprosjektet blir (Potter 2014, s. 86). Potter vil si at variablene i utviklingsteorien ligger i ”(1) klassisk tradisjon; (2) historisk tilnærming; (3) radikal politisk økonomisk avhengighet, og til slutt (4) alternativ tilnærming” (Potter 2014, s. 86).

Jeg mener redegjørelsen av utviklingsteori, utviklingsstrategi, utviklingsideologi, utviklings tanker og tilnærming til utviklings tanker gir en bedre forståelse av utvikling.

Oppsummering

Utviklingsteori viser seg i både teoretiskform og praktiskform. Utvikling inneholder mange ulike tilnærminger. Utviklingsstrategi har som mål å gjøre en forandring eller konstruere en permanent løsning for økonomien eller infrastrukturen i et samfunn. Utviklingsagendaene viser forskjellige mål og målsetninger. Agendaene påvirkes av sosiale, økonomiske, politiske, kulturelle, etiske, moralske og religiøse mål. Derfor vil teoriene også vise forskjellige karakteristiske intensjoner. Utvikling dreier seg om alle aspektene i utviklingsteori, utviklingsstrategi og utviklingsideologi. Aspektene kan passe et samfunn bedre enn et annet samfunn, ut i fra behovene og forholdene i samfunnet. Mange variabler spiller inn når man velger utviklingsteori, utviklingsstrategi eller utviklingsideologi, Potter sier variablene i utviklingsteorien ligger i (1) klassisk tradisjon; (2) historisk tilnærming; (3) radikal politisk økonomisk avhengighet; og til slutt (4) alternativ tilnærming.

Deltagende utvikling i teori

Organisasjoner har i de siste tretti årene inkludert mottakere av bistand i utviklingsprosjektene sine. Inkluderingen av mottakerne kalles deltagende utvikling (DU) (Mohan 2014, s. 131). Paulo Freire (1970) en radikal brasiliansk teoretiker utviklet en deltagende utviklingsteori som gikk ut på at folk kunne uttrykke seg gjennom egne behov for å oppnå utvikling. Verdensbanken og et studie gjort i Tanzania tok i bruk metoden som senere ble stor innenfor den politiske kulturen i afrikansk sosialisme, som Giles Mohan forteller om i kapittelet om deltagende utvikling (Mohan 2014, s.132). Akademisk sett ble DU forstått av Robert Chamber, en britisk akademiker som var engasjert i utvikling som, å 'sette den siste først'. DU har ulike forståelser ettersom det finnes mange ulike definisjoner. Mohan sier at for å få en bedre forståelse av DU, må man finne ut av hva hensikten med deltagelsen er. Mohan forteller også om en annen forståelse av DU som fokuserer på hvor giver og mottaker kommer fra, for å kunne oppnå et bedre resultat på utviklingsprosjektet.

Denne forståelsen kalles *gjensidig læring*. Mohan mener det er slik at internasjonale organisasjoner kan ha et hvilket som helst motiv for å utvikle et lokalsamfunn, derfor kan en organisasjon også ha feil holdning til selve prosjektet så lenge målene til organisasjonen innfrir ulike krav og er gyldige ved å inkludere lokalsamfunnet (Mohan 2014, s. 132).

Deltagende utvikling i praksis

Organisasjoner som er involvert i DU har forskjellige maktrelasjoner til DU. Mohan forteller at noen organisasjoner avviser som regel det politiske systemet der en stat har kontrollen og makten på de sosiale og økonomiske forholdene i samfunnet. Derfor bygges det opp grasrotbevegelser forklarer Mohan, hvor lokalsamfunnet får være med i beslutningsprosessen av utviklingen. I Mohans forståelse av DU er det organisasjonen som er verktøyet for å kunne utvikle lokalsamfunnet. Grasrotbevegelser gir derfor ikke stater eller myndigheter kontrollen over utviklingsprosjektet. (Mohan 2014, s. 133)

Tidligere i DU, før mottakere deltok i utviklingen, var mottakerne av utviklingen passive under utviklingsarbeidet. Teori inspirert av den brasilianske Paulo Freire gikk ut på at organisasjonene som ønsket å bidra med å hjelpe utviklingsland, måtte se behovene fra de lokales ståsted og ikke fra organisasjonens opplevelse av lokalbefolkningen. Mohan argumenterer for at lokalsamfunnet skal få lov til å uttrykke behovene sine, uten å overstyres av noen. (Mohan 2014, s. 133)

En praksis metode som seinere har brukt er *Participatory rural appraisal* (PRA) (Mohan 2014, s. 133). Mohan forklarer at det skriftlige språket for å tilegne seg kunnskap vurderes skadelig av PRA. PRA foretrekker visuelle og muntlige teknikker til å tilegne seg kunnskap. PRA endrer ”rollen, oppførsel, forholdet og læring” mellom organisasjonen og lokalsamfunnet (Mohan 2014, s. 133). Organisasjonen blir i slike situasjoner sett på som utenforstående og skal derfor ikke lenger besitte samme makt som de tidligere har hatt under utviklingsprosjektene. Rollen til organisasjonen er ikke lenger å være dominerende eller dikterende mellom samarbeidet med lokalsamfunnet, men å lytte og forstå hva lokalbefolkningen i lokalsamfunnet forteller om egen livssituasjon. Mohan forteller også at teknologi som tidligere har blitt bragt til lokalsamfunnet av organisasjoner skal avsluttes i PRA. Ved å i stedet gi opplæring i ulike metoder og teknikker lokalbefolkningen kan bruke for å ”vurdere, analysere, planlegge, arbeide, overvåke og evaluere” fra behov til ferdigstilling av utviklingsprosjektet. Lokalsamfunnene skal få muligheten til å uttrykke seg selv hvor

organisasjonen oppmuntrer, istedenfor å pålegge sine forståelser på lokalsamfunnene (Mohan 2014, s. 133).

Utfordringer med deltagende utvikling

Utvikling har ifølge Mohan utfordringer og forbedringspotensialet. Mohan har funnet fem punkter til forbedring på DU, ettersom han mener de fem punktene er de største utfordringene til deltagende utvikling:

1. Det finnes ulike utfordringer som har dukket opp for DU. Tokenism er en del av den utfordringen, hvor internasjonale organisasjoner later til å være en stor del av deltagelsen, men i realiteten har en begrenset autoritet over utviklingen. Her innhentes det lokale studier som skal samsvare med den lokale konteksten, noe den ikke gjør, men som det kan se ut som. Organisasjonen prøver i dette tilfellet å gi et inntrykk til folket av at de er en del av utviklingsprosjektet, noe de ikke er (Mohan 2014, s. 134).
2. Den andre utfordringen gjelder ressurser som egentlig er ment til lokalsamfunnet. Ressursene har gått via eliter før det havner hos lokalsamfunnet. Konsekvensen blir derfor at ressursene ikke blir brukt på riktig måte, hvor eliten har tatt til seg noe av den økonomiske støtten. Noen vil kalle dette tyveri eller korrupsjon når hele donasjonen ikke kommer frem som den er ment. (Mohan 2014, s. 134)
3. Den tredje utfordringen viser at det finnes konkurranser mellom ulike organisasjoner som søker økonomisk støtte til utviklingsprosjekter. Her velger donor organisasjonen de mener tilfredsstillere deres krav for økonomisk støtte. Organisasjonen som blir tildelt ressursene utkonkurrerer de andre organisasjonene som også gjør et forsøk på å drive utviklingsarbeid. (Mohan 2014, s. 135)
4. Fjerde utfordring forteller om at deltagelsen er en stor oppnåelse i seg selv, om vi ser det fra et demokratisk perspektiv. For lokalsamfunnet er ikke deltagelse så enkelt og derfor bør fokuset ligge på institusjonelle begrensninger og kontroll av deltagelsen i utviklingen, som forteller noe om hvor mye gaver kan utøve over lokalsamfunnet. Det innebærer at makten til "staten, markedet eller frivillig sektor" er en del av prosjektet. (Mohan 2014, s. 135)

5. Siste utfordring med DU dreier seg om at DU gjør et forsøk på å gi de lokale kontrollen over utviklingsprosjektet, men utfordringene ligger ikke på det lokale nivået, foruten om den finansielle støtten lokalsamfunnet har behov for. Det er organisasjoner, donorer og andre samarbeidspartnere med den økonomiske makten som besitter fordelene og kan gjøre noe med utfordringene til lokalsamfunnet. (Mohan 2014, s. 135)

Oppsummering

Når organisasjoner inkluderer lokalbefolkningen i utviklingsarbeidet kalles det DU. Akademisk sett blir deltagende utvikling også forstått som å 'sette den siste først'. Det finnes ulike forståelser av DU, der den ene forståelsen mener DU bør rette fokuset mot hensikten med deltagelsen. Den andre forståelsen kalles *gjensidig læring*, og forklarer DU ved å forstå hvor giver og mottaker kommer fra, slik at et bra resultat kan oppnås under utviklingsarbeidet. Grasrotbevegelser gir ikke stater eller myndigheter mulighet eller kontroll over utviklingsprosjekter, men i stedet får lokalsamfunnet være med å bestemme utviklingen av eget samfunn. *Participatory rural appraisal* (PRA) er en utviklingspraksis som i senere tid har blitt allment brukt. PRA mener det skriftlige språket for å tilegne seg kunnskap er skadelig, og foretrekker visuelle og muntlig teknikker som en fremgangsmåte for å tilegne seg kunnskap. I PRA endrer "rollen, oppførsel, forholdet og læring" mellom bistandsorganisasjonen og lokalsamfunnet. Organisasjonen blir i PRA utenforstående og har ikke lenger lik makt som tidligere.

Landlig utvikling

Edward Heinemann skriver kapittelet om landlig utvikling i *The Companion to Development Studies* (2014). Han mener kilden til arbeid og inntekt for landlig utvikling ligger i jordbruk. Som fattig, er det vanskelig og nesten umulig å eie land, for å drive jordbruk (Heinemann 2014, s. 223). Heinemann presenterer ulike typer arbeid som finnes på landet, og hvordan de lokale innbyggerne får inntekt til å livnære seg. Når det gjelder landlig utvikling skal jeg forklare hvordan naturen kan fortelle oss om mulighetene lokalsamfunnet har, og hvordan arbeidsmulighetene det er på landet. Heinemann forklare ulike årsaker som påvirker bønners levebrød. Vi skal se på muligheter og begrensninger til det landlige livet og om folk forblir fattige resten av livet eller om de kommer seg ut av fattigdommen på et eller annet tidspunkt i livet (Heinemann 2014, s. 223).

Nivåer og plassering av fattigdom

Heinemann mener det er flere grunner til at lokalsamfunn lever i fattigdom. Grunner som lokalsamfunnet selv ikke har muligheten til å påvirke, fordi landet deres befinner seg i konfliktberørte situasjoner eller har begrenset naturressurser. Dette gjelder lokalsamfunn som befinner seg i områder med ”dårlig infrastruktur, svekket stat, markedsinstitusjoner og politisk isolasjon” (Heinemann 2014, s. 226). En siste og avgjørende årsak til fattigdom, er at stater ikke investere nok i sine egne områder. Det vil si at når staten velger å ikke investerer i områdene innenfor landegrensen sin, ødelegger det for innbyggerne (Heinemann 2014, s. 226).

Ulike karakterer til fattigdom

Et studiet gjort av Valdés et al. (2008) blir beskrevet av Heinemann i kapitlet. Studiet forteller at mennesker i utviklingsland som lever under kritiske forhold med dårlig sikkerhet, befinner seg som regel i en tilstand der de er fattige. ”Gjennomsnittet av disse menneskene har som regel enten ikke gått på skole eller fullført utdanning, har dårlig tilgang på rennende vann og strøm, markeder, jordbruk og finansielle tjenester” (Heinemann 2014, s. 226). Som jeg tidligere har fortalt er det flere grunner til at mennesker lever under fattigdom. ”Historiske faktorer og økonomisk, sosial og politisk relasjoner innenfor samfunn” (Heinemann 2014, s. 226) er årsaken til at mange lever under fattigdom. ”Ekskludering, diskriminering og umyndiggjøring” (Heinemann 2014, s. 226) av mennesker fører også til fattigdom. Folk som opplever fattigdom har som regel begrenset tilgang til resursene i samfunnet, samfunnet opplever å ha mindre eller null kontroll over resurser. En slik livssituasjon går som regel mest utover ungdommer, kvinner, minoriteter med en annen religionstilhørighet og ulike stammefolk i et samfunn forklarer Heinemann (Heinemann 2014, s. 226).

Landlig levebrød

Heinemann forklarer at levebrødet til det landlige samfunnet har ulike muligheter og begrensninger. Mulighetene og begrensningene vil være avgjørende for naturressursene til samfunnet, og livskvaliteten menneskene har tilgang på. Gårdsproduksjon har naturressurser som husdyr og avlinger, skog og fisk, der jordbruksarbeid gir både muligheter og begrensinger for det landlige levebrødet. Heinemann viser til studiene til Valdés et al. (2008) som sier at ”mellom 30 til 60 prosent av det landlige husholdet var avhengig av to ulike metoder for inntekt, som tilsvarte 75 prosent av den totale inntekten” (Heinemann 2014, s. 227). Dette forteller oss at ikke bare én metode for inntekt er tilstrekkelig for en husholdning,

men flere metoder må til om man skal komme seg til 75 prosent av den totale inntekten for det landlige husholdet. Det skal også sies at det var forskjeller mellom de ulike kontinentene studiene ble gjort på. Land sør for Sahara i Afrika var mer avhengig av gårdsarbeid enn land som befant seg i Asia og Latin Amerika (Heinemann 2014, s. 227).

Inn og ut av fattigdom

Heinemann bruker Stefan Dercorn og J. S. Shapiro (2007) og Det internasjonale fondet for jordbruksutvikling (IFAD) for å svare på spørsmålet om hvorfor det landlige folk bestandig finner seg selv i en situasjon der de lever under fattigdom. De ulike studiene viser at som oftest befinner ikke det landlige folk seg i en livssituasjon der de er fattige livet ut. I stedet befinner de seg i en situasjon der de på ulike tidspunkter i livet er fattig. Selv om mange av disse menneskene lever under fattigdom, ser de ikke på livssituasjonen som en tilstand som eksisterer livet ut forteller Heinemann (Heinemann 2014, s. 227). Ifølge Heinemann er naturkatastrofer og ulike former for konflikter en av årsakene til at folk som tidligere ikke befant seg i en livssituasjon med fattigdom, opplever fattigdom etter naturkatastrofene. Heinemann argumenterer også for at sykdommer og mislykket høsting kan være en årsak til fattigdom. For de som skal ut av fattigdom er dette en prosess som varer over en lenger periode forklarer han. Utdanningsinstitusjonen, nye bedrifter, helseinstitusjoner og bedring av politiskstyring som er villig til å delta i utvikling og forbedring av det landlige området er veien ut av fattigdom for mange mennesker forklarer Heinemann (Heinemann 2014, s. 227).

Levebrødstilnærming

Ulike tilnærminger gir oss bedre kunnskap og forståelse for det landlige levebrødet. Forståelsen for det landlige levebrødet er ikke ment å levere et ferdig produkt til den landlige utviklingen, det skal i stedet finne ulike metoder som kan bidra med å dekke behovene det landlige livet har behov for. Annelies Zoomers skriver kapittelet om *landlig levebrød i konteksten av nye mangler i The Companion to Development* (2014) . Hun forteller at det finnes ulike tilnærminger, men at Robert Chambers og Gordon R. Conway (1991) har den mest kjente definisjonen på levebrød:

”Et levebrød består av evner, eiendeler (inkludert materiell og sosiale ressurser) og aktiviteter som kreves for et livsopphold. Levebrødet er bærekraftig kun når den kan takle og gjenopprettes fra stress og sjokk. Samtidig opprettholde eller forbedre evner

og eiendeler i nåtid og i fremtiden, samtidig som det ikke bryter ned naturressursbase.” (Zoomers 2014, s. 230)

Zoomers bruker forskjellige akademikere når hun definerer levebrød. Hun benytter seg av beskrivelsen til Mayke Kaag for å definere synet på fattigdom. Zoomers sier de ulike utfordringene til fattigdom ligger i ”politisk, kulturell og sosial og økologiske aspekter fremfor økonomisk problem” (Zoomers 2014, s. 231). Fokuset er rettet mot behov og ikke lenger rettet på mangler i samfunnet. Behov gjelder tilgang på kapital (ulike strategiformer som er en forutsetning for levebrød). Zoomers mener kapitalene må dekkes av menneskelige ferdigheter, sosial kapital, finansiell kapital, naturlig kapital og fysisk kapital. Kapitalene inneholder behov av ferdighetstrening, utdanning, nettverk, penger, land, vann, mineraler, hus, husdyr og maskineri. Av alle de ulike kapitalene som er nevnt, refererer Zoomers til Anthony Bebbington (1999: 2022) som forteller at sosial kapital er den viktigste kapitalen for det landlige folket. Sosial kapital forteller om nettverket, der Bebbington mener at nettverk gir tilgang til utviding (Zoomers 2014, s. 231).

Zoomers forklarer at alle kapitalene er forente seg imellom. Et eksempel kan være en person som ikke har tilgang på land (naturlig kapital), har behov for penger (finansiell kapital) eller et nettverk (sosial kapital) som kan være hjelpemiddelet for at det skal være mulig å få behovet sitt dekket.

Zoomers mener tilnærminger har en svakhet, som ligger i at tilnærmingen ikke fokuserer på at fattigdom er ille i seg selv og hvordan man kan ende en livssituasjon med fattigdom (Zoomers 2014, s. 233).

Oppsummering

Det er flere årsaker til at lokalsamfunn befinner seg under fattigdom. Årsaker som lokalsamfunnet ikke kan påvirke grunnet at lokalsamfunnet befinner seg i konfliktberørte tilstander, begrenset naturressurser eller at staten ikke investerer nok i lokalsamfunnet. Mennesker som lever under kritiske forhold, med lite sikkerhet eller ingen skolegang, har lett for å befinne seg i fattigdom. ”Ekskludering, diskriminering og umyndiggjøring” av mennesker har også innvirkninger på fattigdom.

En undersøkelse gjort av Valdes (2008) viser at det landlige husholdet var avhengig av to ulike metoder for inntekter. Utvikling og avskaffelsen av fattigdom i det landlige livet blir som regel gjort av den nasjonale staten og private sektorer, internasjonale donorer, lokale

myndigheter, bistandsorganisasjoner og markedskrefter. De ulike aktørene er de med mulighet til å bedre elendigheten lokalsamfunnene befinner seg i. Naturkatastrofer og konflikter er noen av årsakene til at fattigdom oppstår. Kapital blir sett på som en viktig strategiform for å bedre levebrødet til mennesker. Sosial kapital er den viktigste kapitalen mener Zoomers, som følge av at den har tilgang på nettverk som hjelper med å få det lokale behovet dekket. Fattigdom kan ikke bekjempes med en eksakt tilnærming. Fokuset må rettes mot hvordan man bedrer fattigdom, istedenfor å forklare hvorfor fattigdom oppstår.

Myndiggjøring

Myndiggjøringstema i dette kapittelet skal gi en kort redegjørelse av hva myndiggjøring er, samtidig skal jeg gi forslag på hvordan givere og mottakere av bistand kan jobbe med myndiggjøringsspørsmålet.

Jane Parpart skriver kapittelet om *Revurdering av kjønn og Myndiggjøring i The companion to Development* (2014). Hun mener myndiggjøring har blitt et viktig tema for kvinner og fattige innenfor utviklingsinstitusjoner. I utgangspunktet er det fremtreden for utfordringer av forskjellige politiske, økonomiske og sosiale strukturer i samfunnet. Via bistandsorganisasjoner ble myndiggjøring et våpen for mennesker som er vanskeligere stilt i samfunnet. Myndiggjøring ble først vanlig for bistandsorganisasjoner rundt 90-tallet forteller Parpart (Parpart 2014, s. 408). Parpart forteller at historien om myndiggjøring begynte med arbeidet til Gita Sen og Caren Gowns i 1987 og Caroline Moser i 1993. Disse kvinnene var engstelig over at likestilling aldri ville bli oppnådd om kvinner ikke kjempet mot patriarki og globale ulikheter.

Parpart nevner aktivisten Srilatha Batliwala fra India som mener at myndiggjøring har blitt erstattet med begreper som fattigdom, velferd, samfunnsdeltagelse og begrepet er i fare med å miste sin grunnleggende betydning og dermed forhindre viktig endring. Derfor gjør Batliwala et forsøk på å finne en mer presis forståelse av makt og myndiggjøring. Hun foreslår at myndiggjøring blir sett på som 'en prosess som utfordrer eksisterende maktrelasjoner og får mer kontroll' (Parpart 2014, s. 408). For Jane Parpart har myndiggjøringstema for kvinner og de fattige blitt et stort problem for utviklingsinstitusjonene og bistandsorganisasjoner som ønsker utvikling. Parpart hevder at myndiggjøring er et nøkkelement for å utfordre eller omforme politiske og sosiale strukturer i samfunnet. Hun ser på myndiggjøring som et våpen for mennesker som er svakere stilt under

deltagende grasrotsamfunn. Derfor mener hun at man må tenke kritisk når det gjelder makt, myndiggjøringsprosjekter og politikk.

Parpart ønsker at myndiggjøring skal bevisst kreve oppmerksomheten til språk og mening, identitet og kulturpraksiser, og praktisk talt gå til aksjon med folk som ønsker og kjemper for en forandring for mennesker som lever under vanskelig omgivelser (Parpart 2014, s. 408).

Myndiggjøring handler om forandringen mot forbedret kunnskap til den lokale livssituasjonen, den pregede situasjonen lokalsamfunnet befinner seg i, og forskjellsbehandlingen som flere kvinner opplever. Makt og myndiggjøring kan kun forstås med en rotete og vanskelig kontekst (Parpart 2014, s. 409). Hun sier det krever oppmerksomhet fra lokale utfordringer og deres interaksjon med større krefter. Hovedsakelig globale ulikheter og dens kjønnsmessige natur. Lokale myndiggjøringsprosjekter kan da adressere ulikhetene og urettferdigheten i samfunnet (Parpart 2014, s. 409).

Helseforskjeller

En av faktorene som kan være med på å bekjempe fattigdom er å forbedre helseforskjellene i verden. FN laget helserelevante utviklingsmål for å bekjempe fattigdom, og bedre livene til menneskene på kloden innen 2015. Vi skal se på de ulike utviklingsmålene til FN og hva de gjelder. Senere skal vi se på ulike definisjoner av helseforskjeller og hvordan FN prøver å løse utviklingsmålene.

FNs første møte etter tusenårsskifte kom frem til at før året 2015 skulle man nå åtte mål, som ble vedtatt for å bekjempe fattigdom i verden. UNICEF sier dette er første gang alle medlemslanda hadde samme global utviklingsagenda, hvor fokuset lå på å forbedre livene til daværende 2,8 milliardene av 6,2 milliarder som var under fattigdomsgrensen i verden. (Unicef, 2019)

Professor i utviklingsgeografi Hazel R. Barrett (Pureportal Coventry 2019) skriver kapittelet om helse i *The companion to Development studies* (2014). Hun forteller at WHO har arbeidet med å fremme og beskytte folks helse fordi det har vært nødvendig ”for menneskets velferd og vedvarende økonomisk og sosial utvikling” (Barrett 2014, s. 461). FNs tusenårsmål (MDGs) har prioritert mennesker som befinner seg i utviklingsland hvor målet har vært å forbedre folks helse. Målene til FN ble godkjent og vedtatt i September 2000 av 189 land (Barrett 2014, s. 461). Tre av åtte MDGs hadde fokus på helseutfordringer. De helserelevante målene var ”(4) redusere barnedødelighet, (5) redusere svangerskapsrelatert dødelighet, (6)

bekjempe HIV/AIDS, malaria og andre dødelige sykdommer. Ifølge Barrett har flere av målene ikke nådd opp til forventningene som ble satt, likevel sier hun at selv om noen av målene ikke er oppnådd, har implementeringen av MDGs gitt flere millioner mennesker en bedre livskvalitet med forbedret levevilkår. Barrett sier at ettersom alle målene som står skrevet i MDGs ikke ble oppnådd, blir de gjennomsnittlige helseprestasjoner godtatt. Men kun på grunn av at man ikke ser på MDGs som tilstrekkelig indikator når det gjelder et lands helseytelse. Det som har blitt avgjørende nå, er de store helseforskjellene og krisene stater opplever. Barrett sier det har dukket opp en debatt om moral, som baserer seg på menneskerettigheter og sosial rettferdighetens retningslinjer, hvor betegnelsen 'Helseforskjeller' har blitt gjort om til 'helseurettferdighet' (Barrett 2014, s. 462). Barrett sier at det er mulig å eksemplifisere helserelaterte mål mellom ulike land, men at det ikke finnes felles forståelse av 'helseforskjeller'. Det finnes flere definisjoner på helseforskjeller. Gakidou (2000) tolker helseforskjeller som "variasjoner på helsestatus på tvers av individer i en populasjon, som tillater sammenligninger på tvers av land og studie av determinanter av helseforskjeller" (Barrett 2014, s. 462). Mens Shaw (2002) definerer helseforskjeller som "hvor sjansen mellom bra eller dårlig helse ikke er jevnt fordelt mellom gruppe" (Barrett 2014, s. 462). Ifølge Gwatkin (2000) "referer man til helseforskjeller når hovedformålet er reduksjon mellom dårlig og rik helseforskjeller" (Barrett 2014, s. 463). Det finnes betydelig flere definisjoner av helseforskjeller, men disse tre definisjonene er alle aksepterte definisjoner som Barrett bruker i kapittelet om helseforskjeller i *The companion to Development studies* (2014).

Sosial rettferdighet

Barrett forteller også at i 2005 etablerte WHO en komité under navnet *Social Determinants of Health*, som følge av "argumentasjoner og empiriske bevis på at sosiale handlinger kan forbedre helseulikhetene" (Barrett 2014, s. 463). Arbeidet deres fokuserte på sosial rettferdighet, som skulle "reducere urettferdig forskjeller innenfor helse mellom sosiale grupper i et land og mellom land" (Barrett 2014, s. 463). Dette samsvarer også med det menneskelige utviklings paradigmat, som har som mål å forandre de sosiale forholdene, å sikre den menneskelige friheten til bestemme over eget liv, som man verdsettes' og som 'fører frem til å markedsreduksjoner av helseforskjeller'. Som følge av aspektene sier Barrett at det ber om at sosiale handlinger iverksettes for å oppnå MDGs og forbedringer av helseulikheter. (Barrett 2014, s. 463)

Development as freedom

I 1998 vant den indiske filosofen og økonomen Amartya Sen nobels minnepris i økonomi. Sen har bidratt med forskning i velferdsøkonomi, sosiale valg, velferdsmåling og fattigdom (Nobel prize, 2019). Sens bok *Development as freedom* (1999) er en bok som fokuserer på den menneskelige friheten under utvikling, og at det er mulig å måle utvikling med bruken av utvidelsen av individets frihet. I boken finner vi mange forskjellige typer friheter, men jeg har valgt å fokusere på frihetene jeg mener er mest relevant for avhandlingen.

Amartya Sen's utviklingsteori

Sen forteller i boka at fattigdom blir sett på av mange mennesker som mangel på inntektskilde, og er blitt til standardkriterier for hvordan folk identifiserer fattigdom.

Fattigdom for Sen er mangel på grunnleggende evner, fremfor lav eller ingen inntekt. Sen forstår lav inntekt som en faktor til hvorfor mange mennesker befinner seg i fattigdom. For Sen er inntekten kun instrumentell betydningsfull ved å være et hjelpemiddel (Sen 1999, s. 87).

Utviklingsteorien til Sen argumenterer for at utvikling burde anerkjennes som prosesser som utvider den menneskelige friheten. Sen kritiserer det smale synet som folk har til utvikling, der det fokuseres på individuelle inntekter, bruttonasjonalproduktet (BNP), industrialisering, sosiale modernisering og teknologisk fremgang. (Sen 1999, s. 3)

Development as freedom (1999) forsøker å anerkjenne utvikling som metode som gir frihet til individet. Utgangspunktet til Sen ser på frihet som "(1) the *primary end* og (2) the *primary means* av utvikling. Henholdsvis kan det kalles "konstitutiv rolle" og "instrumental rolle" av friheten under utvikling." Den "konstitutive rollen" handler om at materiell frihet forbedrer menneskelivene. Den materielle friheten ifølge Sen dreier seg om de grunnleggende egenskapene som å bli kvitt "sult, underernæring og unngå sykkelig tilstander." (Sen 1999, s. 36) Den "instrumentale rollen" forteller oss hvordan ulike "rettigheter og muligheter bidrar til generelt større menneskelig frihet og av den grunn fremmer utvikling." Den "instrumentale effektiviteten av frihet forteller om at de ulike typene av frihet er linket opp med hverandre. Det vil si at en type av friheten bidrar til andre typer frihet." Rollene er ergo tilknyttet forbindelse av sannsynlig erfaring, som forener en type frihet med en annen type frihet (Sen 1999, s. 37).

Fem kategorier av frihet

Sen mener instrumentale friheter enten direkte eller indirekte bidrar til friheten alle mennesker ønsker å leve. De instrumentale rollene i utviklingsprosessen inneholder fem forskjellige kategorier av frihet: (1) *politisk frihet*, (2) *økonomisk anlegg*, (3) *sosiale muligheter*, (4) *åpenhetsgaranti*, (5) *beskyttelsessikkerhet* (Sen 1999, s. 38). De instrumentale frihetene ifølge Sen sørger for at både mennesket kan leve mer fritt, samtidig som de instrumentale frihetene utfyller hverandre. *Politisk frihet* – handler om muligheten som gis til individet når det kan bestemme hvem som styrer samfunnet og hva slags prinsipper og muligheter man har til å bedømme makten (Sen 1999, s. 38). *Økonomisk anlegg* – vil si mulighetene folk anerkjenner ved å bruke økonomiske midler ”i form av forbruk, produksjon eller bytte” (Sen 1999, s. 39). De økonomiske rettighetene som folk besitter vil være knyttet til midler den enkelte personen eier, samtidig premisser for bytte av priser og arbeid på markedet. Sen forklarer at når den ”økonomiske utviklingen øker inntekten og formuen til landet, betegnes det som bedring av folkets økonomiske rettigheter.” (Sen 1999, s. 39) *Sosiale muligheter* – forteller hvordan samfunnet setter opp ulike fasiliteter som utdanning, helsetjenester, arbeidsplasser osv. som berører individets materielle frihet til et bedre liv. Fasilitetene er grunnleggende for privatlivet og effektiv deltagelsen i både økonomiske og politiske aktiviteter. Et av eksemplene Sen bruker i boken forklarer hvordan manglende egenskaper som å lese og skrive gir store utfordringer for deltagelse i for eksempel økonomiske aktiviteter eller politiske aktiviteter, der individet må ha grunnleggende lese og skrive ferdigheter (Sen 1999, s. 39). *Åpenhetsgaranti* – refererer til at de med makt skal være åpen mot andre i samfunnet. Partiene kan negativt bli påvirket av å ikke være åpne mot de andre. Åpenhetsgarantien er derfor en grunnleggende del av den instrumentale friheten. Garantien har en instrumental rolle i å sette en stopper for korrupsjon ifølge Sen (Sen 1999, s. 39). Den siste instrumentale friheten, *beskyttelsessikkerhet* – trengs om det sosiale sikkerhetsnettet skal hindre folk i å leve under elendighet, sult og død. *Beskyttelsessikkerheten* kan gjelde institusjonelle arrangementer som omfatter arbeidsledighet, lovbestemte inntekter og pensjonsordninger. Sen presiserer at de fem instrumentale frihetene enten direkte eller indirekte bidrar til den generelle friheten folk skal få lov til å leve, slik folk selv ønsker (Sen 1999, s. 40).

Demokrati

I kapittelet om demokrati forklarer Sen sitt syn på temaet og hvordan han kobler demokrati opp mot den frihet.

Demokrati for Sen er en måte for mennesker å skape og bruke muligheter, samtidig som det ikke er et middel som automatisk retter opp i utfordringer eller problemer i samfunnet. Derfor mener Sen at muligheten som gis må gripes på en positivt måte for å kunne oppnå effekten individet ønsker. Demokrati kan hovedsakelig forstås som en grunnleggende funksjon til frihet, men det kommer an på hvordan friheten utøves av menneskene blir det forklart (Sen 1999, s. 155). Man er avhengig av mer enn prosedyrer og regler som blir vedtatt og sikret for oppnåelse av demokrati. Det er også betinget at mulighetene tas i bruk av folket forklarer han. Demokrati skaper muligheter som kan knyttes til dens betydning eller dens rolle. Sen forklarer at en måte mulighetene kan gripes på avhenger av flere elementer, elementer som styrker flerpartipolitikken og kraften som finnes i verdiskaping og moralske argumenter (Sen 1999, s. 155).

Time to listen

Time to listen, hearing people on the receiving end of International Aid (2012) er en bok som tilbyr både teoretiske og praktiske sider av utviklingsprosjekter. I boken beskrives både positive og negative sider av utviklingsarbeid fra mennesker som har vært en del av et utviklingsprosjekt, enten ved å være giver eller mottaker. Jeg mener boken gir en grunnleggende forståelse av hvordan utviklingsprosjekter bør være, derfor bruker jeg *Time to listen* (2012) som en teori i avhandlingen. Boken forteller om et prosjekt kalt ”*The listening project*” som ble startet i 2005 og gitt ut som bok i 2012. Boken er derfor skrevet i henhold til *The listening project*. Noen av intervjuene i boken befinner seg ca. tretten år tilbake i tid, mens andre deler av intervjuene er nyere (Anderson, Brown og Jean 2012, s. Forord).

Boken forteller at hensikten med utviklingsarbeid er måten organisasjoner skal hjelpe mennesker og samfunn som har behov for hjelp, løse konflikter, bedre miljøet og frembringe grunnleggende menneskerettigheter (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 5). Startfasen av utviklingsarbeid blir forklart av forfatterne som viktig for at NGO-arbeidere som reiser til utviklingsland lytter til hva lokalbefolkningen har å si om sin livssituasjon, og samtidig at NGO-arbeiderne får orientert seg i samfunnet til lokalbefolkningen. Derfor er det viktig at bistandsarbeidere lytter til lokalbefolkningens behov. Ved å notere seg lokalbefolkningens behov, kan organisasjonene få en bedre forståelse av hvor manglene i lokalsamfunnet ligger. Deretter kan man prøve å få en felles forståelse innenfor organisasjonen om hvor behovet ligger for lokalsamfunnet (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 11-12).

Fokus på kvinner

Utviklingsprosjekter kan endre synet samfunnet har til kvinner ved å sette mer fokus på kvinners rolle i samfunnet. Noen av informantene i *The listening project* illustrer hvordan internasjonale organisasjoner kan bedre kvinners status i samfunnet. Informantene mener dette gjøres ved å gjenkjenne utfordringer kvinnene har, ved å oppmuntre kvinners egenskaper, samtidig som det sørges for at mennene i samfunnet gjenkjenner og verdsetter kvinner (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 29). En kvinne forteller om hvordan en organisasjon har fokusert på forbedring av kvinners lederstillinger og som følge av det, har det bedret kvinners lederstillinger. Forskningsfunnene til *The listening project* forteller om en tidligere situasjon i Bosnia-Hercegovina, der kvinner fikk ulike lederstillinger som følge av at bistandsorganisasjonen hadde blitt involvert i regjeringen og NGO-sektoren (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 29). På den måten kan man påvirke kvinners rolle og stillinger innenfor samfunnet.

Samlende innvirkningen på lokalsamfunnet

The listening project beskriver flere møter med mennesker fra utviklingsprosjekter som forteller hvordan ulike aktører velger å ta beslutninger for lokalsamfunnet, istedenfor å samarbeide om hva lokalsamfunnet har behov av. Lokalbefolkningen legger ingen skyld på donor, skylden legges på bistandsorganisasjonene som utøver makt eller dikterer over lokalsamfunnet som følge av at giver sitter på midlene. Midlene kunne blitt brukt mye bedre mener informantene i *The listening project*. Flere av de som var intervjuet i *The listening project* mener at det som er blitt gjort er kun økonomisk sløsing der giver bestemmer over livene til lokalbefolkningen. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 30)

Forskjellene i lokal og internasjonal lønn er fornærmende. Man har NGO med store lønninger, men lokalarbeidskraft gjør sannsynligvis det meste av arbeidet... Vi må revurdere vår forståelse av hva vi er verdt. Vi har vakre sinn. (Regjeringsrepresentant fra Libanon) (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 31)

Hvorfor verdsetter de ikke lokal kunnskap og kapasitet? Vi har også ingeniører og eksperter. (Lokal innbygger, Sri Lanka) (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 31)

Forfatterne av boken forteller at det å lytte er viktig om ordene fra de lokale skal bli tatt seriøst. Bistandsorganisasjonene har gitt et bilde til verden, der et samfunn er avhengig av

internasjonalbistand. Informantene mener bildet viser flere aspekter som har gitt mer makt til bistandsorganisasjonene som utvikler lokalsamfunnet. Selv om noen aspekter av lokalsamfunnet er avhengig av økonomiske krefter, vil ikke det bety at alle aspektene i lokalsamfunnet er under elendighet. Informantene i *The listening project* mener at bistandsorganisasjonene kan bli mer hjelpsomme om de elendige aspektene endres til positive aspekter. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 31)

Teori om endring

I denne delen vil det handle om bistandsorganisasjoner leverer utviklingsprosjekter som forbedrer livskvaliteten til mottakere av utviklingsprosjektene og hvordan mottakere av utviklingen opplever måten behovene deres blir levert på.

Anderson, Brown og Jean sier dagens internasjonale bistandsprosjekter har hatt to retninger når det gjelder bistand som et leveringssystemet. ”Reaksjon på forebygging og vedtak av forretningsprinsipper” (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 37). Teori om endring forteller om bistandsprosjekter kan levere ”eksakt og immaterielle innspill til å effektivt forårsake, katalysere eller støtte positive økonomisk, sosiale og politisk forandring i lokalsamfunn som har et behov for endring av livskvalitet” (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 37). Teori om endring handler om at internasjonale organisasjoner skal støtte positivt til å gi og forsyne andre land i vanskeligheter. *The listening project* stiller spørsmålet; “er teori om endring for bistandsprosjekter den rette teorien? Tidligere har vi sett at lokalsamfunnet ser samlet sett på situasjonen som et samlet problem. *The listening project* har utforsket hva befolkningen fra ulike mottakerorganisasjoner mener om bistand som et leveringssystem. Bekymringsfokuset ligger på tre ulike områder: ”bistandsprosesser, bistandsleverandører og bistandsformålet” (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 37). Boken beskriver fem tendenser som undergraver bistandens effektivitet:

1. Fokus på levering ser etter mangler og det som må levers:

Prosjektene ser etter lokalsamfunn med mangler og behov, derfor lærer ikke bistandsorganisasjoner å kjenne lokalsamfunnet de kommer til. Etter at fokuset på behovet og manglene er gitt, forsvinner utviklingsprosjektet, istedenfor å fokusere på eksisterende styrker og kapasiteter. Om organisasjonen ser på seg selv som en forretning eller virksomhet gir det en mening, men for internasjonale

hjelpeorganisasjoner holder ikke denne typen arbeidsmetode mål i seg selv.
(Anderson, Brown og Jean 2012, s. 38)

2. Fokus på levering gjør så organisasjoner bestemmer hva som skal gjøres før de har pratet med lokalsamfunnet:

En minister i Øst-Timor sier ”*prosjektet blir planlagt og gjort langt unna, deretter blir gitt til lokalsamfunnet*” dette gjør så feil behov og materialer kommer til feil tid. Det informanten prøver å forklare er at behovet til lokalsamfunnet igangsettes av organisasjonen før det blir planlagt sammen med lokalsamfunnet. Etter at organisasjonen har planlagt utviklingsprosjektet, drar de ned til lokalsamfunnet for å leverer et prosjekt planlagt av organisasjonen. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 38)

3. Fokus på levering bringer fokus på vekst og utgifter:

Kostnader spart under utviklingsprosjekter er ikke en bonus for givere. Virkning av det å spare kan være kutt i budsjettet ved neste finansiell støtte fra donor. Jo mer giver kan levere til mottaker, desto mer får utviklingsprosjektet økonomisk støtte til å dekke de ulike behovene til lokalsamfunnene. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 40)

4. Fokus på levering bringer fokus på fart:

Organisasjoner setter raske tidsfrister, der de tar snarveier for å fullføre utviklingsprosjektene. Dette fører til at organisasjonen ikke lytter til lokalsamfunnet om deres behov. Organisasjonen har også mindre kontroll over skader på utviklingsprosjektet i ettertid fordi utviklingen ikke blir gjort på en bærekraftig måte. Utviklingsprosjektene blir gjort i et hastverk, noe som kan fører til skader ved eventuelle prosjekter. Organisasjonene retter noen ganger fokuset sitt på raskt omsetning og levering av prosjekter, istedenfor behov. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 40)

5. Fokus på levering betyr at overvåkning og evaluering også har fokus på levering:

Organisasjonene ønsker ikke å bruke penger på hovedkvarteret, men direkte til utviklingslandet som har behov av den økonomiske støtten. Fokuset følger opp overvåkning av leveranse, om leveransen kommer frem i tide. Det er viktigere å overvåke og rapportere for hjelpearbeiderne, enn selve utviklingsarbeidet. Det blir nevnt i boken at det ikke rapporteres eller spores på langsikt, selv om det skal gjøres.

En bistandskonsulent fra Salomonøyene forteller ”Organisasjoner stresser med å bruke opp penger fordi om pengene ikke blir brukt, kommer det ikke inn nytt neste år”. Man utvikler ikke menneskene, man bruker heller ressursene feil. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 41)

De fem tendensene i *The listening project* mener at bistanden undergraver effektivitet til prosjektet. Dette kommer fra erfaringer og observeringer informantene selv har hatt og er derfor ikke basert på teori (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 37).

Iboende motsigelser og dilemmaer

Det grunnleggende for internasjonalbistand er at lokalsamfunnene skal kunne utvikle seg selv med tanke på økonomi, fred, styresett og samtidig kunne ha menneskerettighetene i god stand, der de lever ifølge Anderson, Brown og Jean. Forfatterne mener jobben til bistandsorganisasjoner skal være å bedre situasjonen til folk som har et behov for hjelp. Hvis målet er å forbedre et samfunn som har behov, må antall bistandsorganisasjoner reduseres fordi det er finnes mange i verden. Målet til givere skal være at lokalsamfunnet ikke har et behov for assistanse i fremtiden. Det skal ikke leveres et behov som har bruk for mer assistanse etter en tidsperiode. (Anderson, Brown og Jean, s. 48)

”Leveringssystem teorien om endring” er både riktig og galt mener *The listening project*. Den er rett i at land med gode ressurser skal være klare for å levere til områder med behov, om nødvendig. Leveringen er fra organisasjonen som ønsker å tilrettelegge og dekke behovene til de trengende. Likevel er det mottakere ifølge *The listening project* som opplever at systemet er en ”iboende motsigelse når den” bringes ut i live og skal være funksjonsdyktig (Anderson, Brown og Jean, s. 48). ”Det er en frakobling mellom folks behov og hva byråer gjør. Ovenfra og ned, skaper ikke et godt forhold mellom giver og mottaker”. (fakultetsmedlem, Afghanistan) (Anderson, Brown og Jean, s. 48)

En måte utfordringen kan løses på ifølge informantene er at givere bør være ”tilstede” hos lokalsamfunnene, i stedet for at arbeidet handler om å bare levere et behov (Anderson, Brown og Jean, s. 49).

Informantene i *The listening project* forteller også at effektiviteten sørger for at analyse, beslutninger og bestemmelse om levering har blitt til faser av utviklingsprosjektene.

Lokalsamfunnene føler de har mistet stemmen som følge av at ressurssterke organisasjoner har forventninger til mottakere og er mer organisert på det øverste holdet. Informantene føler også at internasjonale organisasjoner utnytter situasjonen til lokalsamfunnene som følge av at lokalsamfunnene ikke er økonomisk sterke og ikke besitter sterke resurser. Lokalsamfunnene føler det har blitt vanskeligere å legge til rette for eget lokalsamfunn når organisasjonene utnytter situasjonen på den måten (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 50).

Samarbeid mellom internasjonale hjelpeorganisasjoner, stater og det sivile samfunn

Partnerskap mellom bistandsorganisasjoner, stater og det sivile samfunn handler om å kunne stole på hverandre. *The listening project* kommer med flere argumenter til hvorfor lokalsamfunnet i utviklingsland har lite tillit til myndigheter. For det første, argumenterer Anderson, Brown og Jean for at utfordringen ligger i at de med liten tillit befinner seg som regel i konfliktfylte områder der samfunnet er rammet av ødeleggelser og fattigdom. Her har det sivile samfunnet lite tillit til staten (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 84).

Det andre argumentet sier lokalsamfunnene ikke føler at staten, politikere eller andre med makt og muligheter til å forbedre livskvaliteten til de lokale, retter fokus mot lokalsamfunnets behov. Anderson, Brown og Jean referer til leder av et statelig organ, som forteller at deler av befolkningen i en stat velger å ikke stole på myndigheten, når bistanden går igjennom ulike administrasjoner før det når frem til lokalsamfunnet (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 84). Anderson, Brown og Jean mener derfor at bistanden som først passerer staten istedenfor å gå direkte til lokalsamfunnene er en måte for donorer å gjøre regjeringen i utviklingslandet sterkere (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 84).

Regjeringen lover, men holder ikke ord. Regjeringen befinner seg et stykke bak internasjonale organisasjoner med tanke på bistand til utviklingsarbeid. Regjeringen er flinke til prate om å forbedre ulike situasjoner, men forbedring av situasjonen leveres ikke. "(En gruppe landlige borgere fra Thailand) (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 85)

Korrupsjon og favorisering

Når det er snakk om store mengder økonomiske ressurser til utviklingsprosjekter er det viktig å ha et øye på korrupsjon. Derfor har jeg valgt å ha en kort redegjørelse på hvorfor folk i utviklingsland kan ha mistillit til regjeringen.

Grunnen til at folk har mistilliten til regjeringen begrunnes i favorisering og korrupsjon. Informantene i prosjektet hevder å legge merke til at regjeringen gradvis tar til seg noe av de økonomiske midlene som er ment til lokalsamfunnene fra de ulike internasjonale bistandsorganisasjonene (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 86).

Noen av informanter fra *The listening project* sier:

Det er mye politikk på spill når regjeringer blir involvert. Prosjekter blir gitt til venner. (Direktøren for et byrå innen et nasjonalt departement, Ecuador) (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 87)

100% av støtten når aldri bakkenivå. Bare 25% når samfunnet på grunn av statlige begrensninger (Forretningsmann i fjernstat, Myanmar/Burma) (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 88).

Informasjon og kommunikasjon

Informasjon og kommunikasjon mellom giver og mottaker er en generell del av et utviklingsprosjekt. I denne fasen skal vi se på flere viktige faktorer ved informasjon og kommunikasjon under utviklingsarbeid.

Time to listen (2012) forteller at i de siste årene har internasjonale organisasjoner vært bedre på å kommunisere og dele informasjon med lokalsamfunnene. Hjelpeorganisasjonene forteller stadig oftere hvem samarbeidspartnerne deres er, for å gi mottakerlandene bedre informasjon, samtidig vise ansvar ovenfor samarbeidspartnere (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 113).

Hjelpeorganisasjonen forplikter seg til å gi presis og detaljert informasjon angående fasene av utviklingsprosjektet til mottakerparten, selv om det er giveren som tar beslutningene om hva som skal deles og ikke. Protokollene for utviklingsprosjektene opprettes i giverlandet hvor giverlandet bestemmer om de ønsker å inkludere mottakerlandet i prosedyren. Prosedyrene til giverlandet bestemmer hovedsakelig hvordan kommunikasjonen skal foregå mellom giver og mottaker og vil derfor være forskjellig ut i fra hvem giveren er. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 113)

The listening project forteller at mange i mottakerland føler seg uinformert selv når hjelpeorganisasjonen gjennomfører åpenhetsprosedyrene. Informasjonen som gis til mottakerlanda, ifølge *The listening project*, blir gitt til flere innbyggere som skal ha kontroll over de ulike fasene av utviklingsprosjektet. Mottakerlanda ønsker å vite mer om ”mottakers valgkriterier, prosjektmål og tidsrammer og finansieringsinformasjon” (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 114). Dette ønsker de for å være deltagende i utviklingsprosjektet. Uten informasjonen fra hjelpeorganisasjonen føler lokalbefolkningen seg satt på sidelinjen med flere spørsmål angående utviklingsprosjektet, mistenksomhet og skuffende forventinger til hjelpeorganisasjonene (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 114).

Informantene fra *The listening project* ønsker å vite hvorfor hjelpeorganisasjonene tar de valgene de tar. De ønsker å kunne komme med egne ideer og føle at lokalsamfunnet blir lyttet til. De ønsker bedre informasjon og bedre kommunikasjon (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 114). Kommunikasjon og informasjon er to forskjellige ting. Kommunikasjon er en toveisprosess hvor man benytter seg av verbalt og ikke-verbalt språk, kommunikasjon har en sender og mottaker som formidler ideer man kan svare tilbake på, i motsetning til informasjon som kun kan leveres. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 115)

Informasjonen folk ønsker

The listening project kommer frem til at informantene ønsker ulik informasjon angående utviklingsprosjekter i deres samfunn.

1. Utvalgsriterier.

Lokalsamfunnene stiller som oftest spørsmål om hvorfor hjelpeorganisasjonene velger å tilby enkelte grupper hjelp og ikke andre grupper. Mottakere og ikke mottakere av bistand forstår som regel ikke kriteriene for å målrettingen som blir satt av hjelpeorganisasjonene. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 115)

2. Prosjektmål og tidsrammer.

Mange mener de er klar over at lokalsamfunnet skal motta bistand, men ønsker å vite hvorfor lokalsamfunnet mottar bistanden. Uten begrunnelsen fra hjelpeorganisasjonene blir det vanskelig for lokalsamfunnet å involvere seg og støtte utviklingsprosjektet. *The listening project* forteller at lokalbefolkningen ønsker også å informeres om den avsluttende fasen av utviklingsprosjektet, hvor informasjonen gir

lokalsamfunnet muligheten til å håndtere den avsluttende fasen på en bedre måte.
(Anderson, Brown og Jean 2012, s. 116)

3. Finansieringstildelinger.

Folk ønsker mer informasjon angående prosjektkostnadene, både når det gjelder hvor pengene går, hvem som får de, og hva oppnåelsen til prosjektet er. På den måten blir det vanskeligere å mistenke at korrupsjon foregår under de ulike delene av utviklingsprosessene. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 117).

Hva skjer med informasjonen: Hvorfor folk ikke vet

The listening project forteller at hjelpeorganisasjonene mener de gjør et forsøk på å gi så mye informasjon som mulig om de ulike prosessene av utviklingsprosjektet, til mottakerne.

Likevel føler lokalbefolkningen at de får for lite informasjon (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 118). Hvorfor føler de lokale at de får for lite informasjon?

1. Ingen innsats blir benyttet.

Lokalbefolkningen føler hjelpeorganisasjonene ikke investerer nok tid eller gir nok informasjon til lokalsamfunnet (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 118).

2. Informasjonen blir gitt til feil personer.

Informasjonen som blir gitt av hjelpeorganisasjonene under møter med enten en leder eller en komité som representerer resten av landsbyen, blir ikke alltid videresendt til resten av landsbyen. Tidspunktene for møtene kan også være ugunstig for mange.

Informantene mener også at hjelpeorganisasjonene bør lære seg samfunnsstrukturene i områdene de utvikler, når det gjelder hvordan informasjon videreinformeres i landsbyene. Folk påpeker også i *The listening project* at informasjonen må gis på andre måter enn de gis, som å ”gå av hovedveien for å nå folk som er på utsiden og ikke har de samme kommunikasjonskanalene.” (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 119)

3. Feil tilnærming blir brukt.

Hjelpeorganisasjonene i mottakerlanda beskriver kulturellepraksiser, der lokalbefolkningen kan oppfatte spørsmål som blir stilt i offentligheten som uhøflig. Hjelpeorganisasjonene kan også være altfor varsomme med kulturell følsomhet. Det er

også ofte i disse møtene at flere ikke kan lese språket det formidles på. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 121)

Kommunikasjon mellom giver og mottaker er ikke så enkelt som man skal ha det til. Dette er noen av grunnene til at ikke alt av informasjon som blir gitt av hjelpeorganisasjonene videreinformeres til resten av lokalsamfunnet.

Hva bringer god informasjon?

The listening project forteller at når lokalbefolkningen blir informert, føler de seg respektert. Informasjonen som bringes gir lokalbefolkningen muligheten til å planlegge arbeid som bringer inntekt til familien, og arbeid som gjelder for eksempel dugnadsarbeid til utviklingsprosjektet. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 121)

The listening project forteller også at folk føler at god informasjon sørger for at man har kontroll på utviklingsprosjektene og samtidig vet hva ressursene går til. Som følge av informasjons betydning, kan lokalsamfunnet holde hjelpeorganisasjonene ansvarlig om de ikke fullfører det de lover lokalsamfunnet. (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 122)

4 Metode

I november 2018 reiste jeg til Liberia som en del av forskningen til avhandlingen min. Jeg tilbrakte sytten dager i Liberia og benyttet meg av kvalitativmetode som et redskap, hvor hovedfokuset mitt var å forske på to ulike utviklingsprosjekter til CODEVPRO. Før jeg reiste var planen å forske på to ulike klinikker CODEVPRO hadde utviklet i Liberia, men dette ble endret til skoleprosjekt og jordbruksprosjekt i Vellei-Ta og helseprosjekt i Boway da jeg kom i kontakt med de ansvarlige for CODEVPRO. Endringene av planene kom som følge av at det var vanskelig å komme seg til noen av klinikkene med bil og at sikkerheten for en student burde ikke risikeres ifølge CODEVPRO ansatte. Derfor besøkte jeg landsbyen Vellei-Ta som hadde skoleprosjekt og jordbruksprosjekt, og Boway med et helseprosjekt.

Forskningsdesign

Avhandlingen ble gjennomført med bruk av kvalitativforskning for å få en dypere forståelse av erfaringene til lokalbefolkningen med tanke på utviklingsprosjektene. Hovedsakelig har jeg valgt å bruke intervju og observasjon som forskningsmetode for datasamling. For å få kvalitet på forskningsfunnene kombinerte jeg semistrukturert intervju og fokusgruppeintervju for innsamling av datamaterialet. Ved bruken av kvalitativmetode mener jeg informantene kan gi meg en bedre forståelse på utviklingsprosjektet i lokale kontekst, med opplysninger jeg kanskje ikke har tenkt på. Det vil også gi meg svar på problemstillingen i oppgaven som er som følgende ”I hvor stor grad har den lokale samarbeidspartneren selv deltatt i utviklingsprosessene, har innbyggere fått delta og være inkludert i beslutningen av utviklingen?”

Semistrukturert intervjuer og fokusgruppeintervju kombineres i avhandlingen slik at jeg får dybdeinformasjon på intervju spørsmålene mine. Denne måten gjør så jeg som forsker blir en reisende som søker både ny kunnskap og selvforståelse ifølge Kvale og Brinkman (2009) (Yeo, Legard, Keegan, Ward, Nicholls og Lewis 2014, s. 179).

Hensiktsmessig utvalg

Rekrutteringen av informantene ble gjort av meg da vi ankom landsbyene. Lederen for CODEVPRO prosjektet i Liberia ga informasjon til komitémedlemmene angående besøket mitt og fortalte landsbyene hva hensikten med mitt besøket var. Dette gjorde det enklere å rekruttere informanter da jeg ankom landsbyene.

Utvalget mitt gjaldt komitémedlemmer og andre medlemmer av landsbyene. Intervjuene var et ansikt til ansikt intervju med tolk tilstede. Fokusgruppeintervjuene besto av en gruppe med kvinner fra landsbyene. Siden avhandlingen min fokuserer på den kvinnelige deltagelsen i utviklingsprosjektet valgte jeg å ha et kvinnelig fokusgruppeintervju. Fokusgruppeintervjuet vil gi avhandlingen en bedre forståelse av kvinnenes bidrag i utviklingsprosjektet. Kvinnene ville kunne gi flere sider og informasjon på de kjønnsbaserte spørsmålene i avhandlingen.

Alle informantene som deltok under intervjuene ble valgt fordi de var en del av utviklingsprosjektet på en eller annen måte der utviklingsprosjektet befant seg. Kriterium for å delta under intervjuene var å enten (1) være komitémedlem, (2) arbeidet under utviklingsprosjektet og (3) kvinner og andre fra landsbyen. Informantene måtte være innenfor et av disse tre kriteriene for å kunne delta i intervjuene. Dette var for å sikre et bredt utvalgt av informanter til intervjuene.

Forskningsmetode

Semistrukturert intervjuer

Grunnen til at jeg har valgt å bruke semistrukturert intervjuer er fordi det gir en fleksibilitet på spørsmålene som stilles til informantene, ved å kunne velge mellom åpen eller lukket spørsmål. Åpne spørsmål stiller informantene spørsmål som skal svares utfyllende, mens lukket spørsmål er for å få ned detaljene med korte og presise svar (Yeo, Legard, Keegan, Ward, Nicholls og Lewis 2014, s. 191).

I hver av landsbyene er det 6 informanter som deltok under de individuelle intervjuet. Informantene besto av å være komitémedlemmer og andre relevante innbyggere av lokalsamfunnet som har vært en del og hatt behov av utviklingsprosjektet som jeg fortalte tidligere.

Intervjuene foregikk ved at jeg og tolken hadde en intervjuguide klart med spørsmål vi stilte alle informantene. Spørsmålene ble stilt i samme rekkefølge til alle deltagere av intervjuet. Som Anne Kristin Larsen sier, hjelper dette å sikre at alle deltagere svarer på de samme spørsmålene og det gjør det enklere for forskeren å sammenligne svarere informantene gir (Larsen 2012, s. 83).

Jeg valgte å ha to komitémedlemmer i hver av landsbyene som informanter.

komitémedlemmene er ledere for landsbyen under utviklingsprosjektet og skal være valgt av lokalbefolkningen. Lederne skal ha oversikt over det meste angående utviklingsprosjektet, de skal ha kjennskap til det teoretiske og det praktiske som andre informanter ikke kan svare på. komitémedlemmenes hovedmål under utviklingsprosjektet av lokalsamfunnet var å lede og ha ansvar for utviklingsprosjektet (Misjonssekskap, 2019). Å inkludere komitémedlemmene var derfor et must som ville gi meg et utvalg med spesielt innblikk og oversikt.

De lokale arbeiderne som deltok i å skaffe det lokale materialet til byggingen av utviklingsprosjektet var også relevante informanter som følge av at de hadde deltatt under utviklingsprosjektet. I Velley-Ta valgte jeg derfor to kvinner og to menn, som var en del av det arbeidet.

Når det gjaldt Boway, hadde jeg to komitémedlemmer under de individuelle intervjuene og fire lokale arbeidere, hvor én av de var en kvinne. Grunnen til at ikke flere kvinner deltok under intervjuet var fordi det var få engelsktalende kvinner i Boway, og de engelsktalende kvinnene mener jeg var viktigere å ha under fokusgruppeintervjuet for å få en bra gruppe dynamikk.

De lokale arbeiderne under utviklingsprosjektet mener jeg meninger om hvor bærekraftig utviklingsprosjektet i seg selv er og de hjelper avhandlingen med å finne ut av hvordan kjønnsfordelingen var under utviklingsprosjektet. Dette var nødvendig som følge av at likestilling er viktig i PID. De lokale arbeiderne av utviklingsprosjektene kunne også bidra med en bedre forståelse av initiativ, bestemmelser, innhold, gjennomføring av utviklingsprosjektet.

Fokusgruppeintervju

Fokusgruppeintervju er en form for et gruppeintervju, der man prøver å få frem kollektive meninger, handlinger og opplevelser fra informantene (Larsen 2012, s. 84). Dataen hentes gjennom diskusjonen og interaksjonen mellom informantene. I fokusgruppeintervju skal deltagerne seg imellom lytte til hverandre og reflektere over hva som blir sagt av forskeren og andre informanter (Finche, Lewis og Turley 2014, s. 213). Jeg valgte å bruke fokusgruppeintervju grunnet at det lar informantene diskutere om ulike erfaringer og

observasjoner på utviklingsprosjektet. Spørsmålene jeg tar opp gjelder noe alle i gruppen har et kjennskap til. Erfaringene og observeringene gjør så informantene har ulike ståsteder og kan også diskutere ting jeg ikke har tenkt på (Finche, Lewis og Turley 2014, s. 212). Å planlegge hvordan en fokusgruppeintervju skal gå er vanskelig, derfor brukte jeg de samme intervju spørsmålene som i de individuelle intervjuene.

Rollen min under fokusgruppeintervjuet var å ha en strukturert gjennomføringen av gruppeintervjuet, ved bruk av intervju spørsmålene og la informantene komme med sine erfaringer, meninger og opplevelser under opprettelsen av utviklingsprosjektet. Dette gjorde jeg så gruppeintervjuene skulle samsvare med enkeltintervjuene. Derfor måtte jeg sørge for at samtalen under gruppeintervjuene var samsvart og relevant i forhold til de individuelle intervjuene. Jeg hadde en balanse mellom struktur og fleksibilitet under diskusjonen, hvor jeg lot informantene gi sine meninger og svar slik de ønsket selv.

I begge landsbyene jeg besøkte inkluderte jeg kun stemmene til kvinnene fra lokalsamfunnet under fokusgruppeintervjuet, som følge av jeg mener det blir lettere for kvinnene å fortelle sin side av utviklingsprosjektet uten menns tilstedeværelse. Ulempen ved fokusgruppeintervjuet er gruppekontrollen og siden jeg ikke har godt nok kjennskap til kulturen mener jeg det også er smart å holde mennene utenfor fokusgruppeintervjuene. Under gruppeintervjuet inkluderte jeg derfor kvinnelige komitémedlemmer, studenter, kvinner med og uten barn, og kvinner under 18 år for å få et bredt perspektiv på erfaringene til kvinnene.

Annet datamaterialet

Annet data til avhandlingen hentet jeg fra ulike mapper som var lagret hos CODEVPRO, mappene inneholdt alt fra det praktiske som er nedskrevet om samarbeidet mellom Metodistkirkens Misjonsselskap og lokalsamfunnene, til søknadsprosessen for landsbyene. Jeg har tatt bilder av innholdet i mappene og bruker det som kilde om landsbyene i vedlegget om utskrifter. Ettersom jeg reiste ned til Liberia og lokalsamfunnene for å bli klokere på utviklingsprosjektene, brukte jeg også observasjon som forskningsmetode for å studere situasjonen i landsbyene. Larsen (2012) sier at observasjon gjør vi ved bruken av synssansen, og ved å være tilstede enten i en situasjon eller et relevant område for forskingen. Observasjonen kan i noen grad enten bekrefte eller avkrefte det informantene sa under intervjuene (Larsen 2012, s. 88).

Gjennomføring av intervju

Mangfold

Alder, sosialklasse, etnisitet gjør så folk føler seg mer lik med de som tilhører samme kategori som en selv, men det vil ikke nødvendigvis føre til at interaksjonen blir bedre forklarer (Finche, Lewis og Turley 2014, s. 231). Kvinnene jeg valgte å inkludere i fokusgruppeintervjuene var derfor i ulike aldre. Når det gjaldt de individuelle intervjuene hadde informantene også ulike aldre. Mangfold mener jeg gir flere meninger og synsvinkler på utviklingsprosjektet.

Gruppestørrelse

I boken *Qualitative research practice* (2014) forklares det at en gruppestørrelse skal være mellom seks til åtte personer, men at størrelsen på gruppen tilsier temaet som blir tatt opp (Finche, Lewis og Turley 2014, s. 233). Det finnes positive og negative sider ved en gruppestørrelse. De som har skrevet kapittelet sier en stor gruppe vil ikke kunne gi alle i gruppen mulighet til å delta, mens en liten gruppe vil ikke kunne bidra med mange ulike illustrasjoner og vil miste kvaliteten på hva en gruppe er grunnet antallet sier forfatterne (Finche, Lewis og Turley 2014, s. 234). Under fokusgruppeintervjuet valgte jeg derfor å holde gruppen på seks kvinner i begge landsbyer.

Projektive teknikker

Å få med seg alt som blir sagt under et intervju er ikke enkelt, og bruken av taleopptak vil være et godt hjelpemiddel under et intervju ifølge forfatterne av kapittelet (Finche, Lewis og Turley 2014, s. 237). Taleopptak som projektivteknikk ga meg muligheten til å gå tilbake å lytte til de ulike intervjuene for å få en bedre presisjon på forskningsfunnene.

Bruk av tolk

Før jeg ankom Liberia så jeg ikke nødvendigheten i bruken av tolk under intervjuene. Etter ankomst og prat med de ansvarlige for CODEVPRO prosjektet, ble jeg tildelt en sjåfør og tolk under oppholdet i Vellei-Ta og Boway. Tolken ble viktig og verdifull under oppholdet i begge landsbyene og under intervjuene. Selve Liberia og landsbyene jeg besøkte snakket en annen type engelsk enn den amerikansk/britisk engelsken vi er vant med i Norge. Engelsken de snakket var forkortet i uttalelsen, ved å utelate seg noen bokstaver ut av ordet eller setningen. Bruken av tolk ga meg derfor bedre forståelse og var derfor til god hjelp under intervjuene.

Som følge av at informantene i Velley-Ta og Boway snakket fragmentarisk engelsk under intervjuene, vil det være dårlig språkføring noen ganger når informantene får ordet under kapittelet om forskningsfunn. For å få en bedre forståelse på noe av det informantene formidler, gjør jeg språket mer forståelig ved å forenkle ord og/eller setninger. På den måten vil det ikke være så mange bruddstykker når informanten får ordet i forskningsfunnkapittelet.

Arena

Planen for intervjuene før avreise var å holde intervjuene innendørs med informanten, slik at vi kunne unngå forstyrrelser og ytre påvirkning. Etter ankomst til landsbyene foregikk intervjuene på ulike steder. Noen av intervjuene ble holdt i landsbyens kirke, andre foregikk utenfor husene til informantene, mens noen få intervjuer var under noen trær i landsbyen. Oppsettet på fokusgruppeintervjuet var i en sirkel slik at alle informantene hadde øyekontakt med hverandre, hvor da taleopptakeren ble satt i midten.

I Velley-Ta ble fokusgruppeintervjuet holdt utenfor huset til en av informantene, mens i Boway ble fokusgruppeintervjuet holdt i kirken.

Validitet

Gyldighet og pålitelighet er viktig for å vurdere samfunnsvitenskapelig forskning. Informantene kan via språk og meninger beskrive fenomenet som blir gitt til dem (Lewis, Richie, Ormston and Morell 2014, s. 356). Larsen forteller at kvalitative undersøkelser enklere sikrer en høy validitet via intervjuene ved å endre spørsmålene underveis, om det skal være et spørsmål man ikke tenkte på burde stilles eller man kommer på i løpet av intervjuet (Larsen 2012, s. 80).

Avhandlingen min er spesifikk for Velley-Ta og Boway derfor er forskningsfunnene ikke generelt for andre utviklingsprosjekter. Derimot mener jeg at det kan være til hjelp for CODEVPRO for å forbedre utviklingsprosjektene sine om forskningsfunnene viser noen svake sider. Forskningsfunnene mine er relevante å sett ut fra problemstillingen i oppgaven. Forskningsfunnene mine er presentert i samarbeid med tolken og min forståelse av informantene. Tolken er brukt for å få en bedre forståelse av det informantene fremstiller av erfaringer og observasjoner på utviklingsprosjektet. Tolken har ingen tilhørighet til landsbyene og snakker derfor ingen av språkene lokalbefolkningene gjør. Tolken forstår og

snakker fragmentarisk engelsk, noe alle informantene som deltar også gjør, hvor noen stiller sterke enn andre.

Intervjuene ble gjort på følgende måte at jeg leste intervju spørsmålene på en forståelig amerikansk-/britisk engelsk, som ble oversatt av tolken til informanten. Informanten svarte på fragmentarisk engelsk, før tolken igjen oversatte det på amerikansk-/britisk engelsk slik at det ble klart og forståelig for meg. Jeg mener derfor at forskningsfunnene er til å stole på.

Reliabilitet

Reliabilitet forteller om hvor nøyaktig og pålitelig undersøkelsen har vært. Høy reliabilitet viser til at det er mulig å gjenta undersøkelsen å få lignende svar på undersøkelsen. Det sies at det er vanskelig eller helt umulig å få fange samme dynamikk av et funn og derfor kan man heller aldri få de samme svarene (Lewis, Richie, Ormston and Morell 2014, s. 356). Larsen forteller også at det er sannsynlig at informanten kan bli påvirket av forskeren under intervjuet og at dette kan gi andre utfall på forskningsfunnene. Hun forteller videre at ved å ha kontroll på dataen man samler, gir det en høy reliabilitet som følge av at man da er nøyaktig i behandlingen av funnene (Larsen 2012, s. 81). Jeg vil si jeg har hatt kontroll over dataene jeg har, noe som i følge Larsen (2012) gir en høy reliabilitet.

Det var tydelig at informantene ikke forstod alle spørsmålene som de ble stilt til dem under intervjuene. Et eksempel på dette er da jeg stilte spørsmålet om ”What was the process to the creation of the project?” Som følge av at informantene ikke forstod, var det viktig å ha en tolk tilstede som nøyaktig formidlet informasjonen videre. Med en tolk som var delaktig under intervjuene og ikke bare en oversetter, mener jeg gjør datasamlingen mer pålitelig.

Jeg mener også at om noen andre skulle gjennomført samme undersøkelse, er sannsynligheten for å komme frem til lignende resultat stor.

Etiske bekymringer

Når det gjelder informert fritt samtykke har jeg valgt å ikke dele navnene på informantene under forskningen. Dette gjør jeg for å beskytte intervjuobjektene, hvor jeg mener informantene befinner seg i en sårbar posisjon. Den sårbare posisjonen gjelder utfordringene og problemene lokalsamfunnet har hatt før bistandsorganisasjonen dekket lokalsamfunnets

behov. Informasjon fra informantene skal derfor ikke være mulig å spores tilbake til informantene. Informantene vil derfor bli representert anonymt med falske navn.

Tre punkter var viktig under de etiske bekymringene. Første punkt gjaldt **Fritt**. Informantene som deltok under intervjuene fikk fritt velge om å delta eller ikke. Informanten fikk også beskjed før intervjuet startet om at det var mulig å trekke seg fra intervjuet når som helst. Informantene av studiet mitt ble derfor informert om formålet med forskningen og mitt forhold og posisjon til utviklingsprosjektet til CODEVPRO.

Punkt to gjaldt **Informert**. Informantene som deltok under intervjuet fikk før intervjuet informasjon om prosedyren av intervjuet og hvordan intervjuet skulle foregå. Informantene ble også informert om min rolle som forsker og hva, hvordan og hvorfor jeg forsket på utvikling av lokalsamfunnet deres. Min rolle ble forklart til informantene som en student som skulle forske på utviklingsprosjektet som hadde blitt bygget i landsbyen.

Siste punkt handlet om **Samtykke**. Samtykke fra informantene ble gjort muntlig under intervjuet, ergo muntlig samtykke. Noen av informantene har aldri gått på skole, derfor kan noen verken skrive eller lese og kan heller ikke samtykke skriftlig. Jeg har valgt å bruke falske navn på informantene, slik at ingen kan spore tilbake til informantene.

Forskningsfunn

Som jeg fortalte tidligere i metodekapittelet, mellom november og desember 2018 tilbragte jeg nesten tre uker i Liberia. I Liberia oppholdt jeg meg i tre ulike byer. Monrovia, der hovedkontoret til UMCL og CODEVPRO lå. Her skulle jeg i samarbeid med CODEVPRO finne ut av hvilken av utviklingsprosjektene jeg skulle fokusere på. Etter en liten prat ble jeg og lederen for CODEVPRO (Emma Okai) enige om at jeg skulle få se to ulike prosjekter. (1) Skoleprosjekt og jordbruksprosjekt i Velley-Ta og (2) helseprosjekt i Boway. Derfor tilbragte jeg tiden min i to ulike lokalsamfunn for å få svar på avhandlingsspørsmålet mitt.

Det jeg ønsket å utforske under oppholdet i Velley-Ta og Boway var å utforske i hvor stor grad Velley-Ta og Boway, har fått aktivt delta i prosessene av utviklingsprosjektet i sin lokale kontekst. Både initiativet, beslutninger, innholdet, gjennomføringer, bærekraftig og ferdigstillelse av utviklingsprosjektet. For å finne ut av hvor mye deltagelse landsbyen hadde hatt til utviklingsprosjektet i Velley-Ta og Boway forklarte jeg informantene at jeg bare var en masterstudent fra Norge, som skrev avhandlingen min om CODEVPROs utviklingsprosjekter. Jeg forklarte informantene at jeg verken arbeidet for Metodistkirkens

Misjonsselskap eller CODEVPRO. Slik kunne jeg få informantene til å stole på meg, samtidig få de til å føle at de kunne prate fritt og gi meg deres erfaringer og observasjoner på utviklingsprosjektet.

Intervjuspørsmålene ble delt opp i fem faser for at jeg skulle kunne besvare hovedspørsmålet i avhandlingen.

Første fase – lyder som følgende: ”I hvor stor grad har den lokale samarbeidspartneren selv deltatt i utviklingsprosessene, har innbyggere fått delta og være inkludert i beslutningen av utviklingen?” I denne fasen fokuserer jeg på hvordan lokalsamfunnet kom frem til prosessen til opprettelsen av prosjektet. Hvem av partnerne som tok initiativet til utviklingsprosjektet, og om komitémedlemmene ble utpekt av lokalbefolkningen eller av en av partnerne. Jeg mener det er viktig å se hvem som bestemte hvilken av prosjektene lokalsamfunnet skulle utvikle. Er hele landsbyen informert om utviklingsprosjektet, har de fått delta under utviklingen eller om alt av arbeidet ble gjort for landsbyene. Til slutt av den første fasen ønsker jeg å finne ut om lokalbefolkningen fikk opplæring i å oppgradere kompetansene sin.

Andre fase – lyder som følgende: ”Er begge kjønn inkludert i de ulike fasene av utviklingsprosjektet?” Denne fasen fokuserer mer på den kvinnelige deltagelsen, som følge av at jeg undersøker om kvinnene var en del av beslutningsprosessen og om det finnes kvinner i komitéen. Ettersom lokalsamfunnene skal være deltagende i utviklingsprosjektet ønsker jeg å finne ut om kvinnene i landsbyene arbeidet mer enn mennene under utviklingsprosjektet i denne fasen. Dette er fordi PID har som mål å inkludere kvinnene like mye som mennene. Avsluttende vis i fasen undersøker jeg om det er forskjellsbehandling mellom kjønnene.

Tredje fase – lyder som følgende: ”Er målet for prosjektet oppnådd? (Målet er ikke bare knyttet til en bygning som er bygget, men om konstruksjonsformålet er bærekraftig).” Informantene skal svare på om de ser på utviklingsprosjektet som ferdigstilt, hvordan prosjektet brukes og om prosjektet inneholder noe som ikke ble ferdigstilt. Det er også viktig å undersøke om landsbyene har fått opplæring i hvordan de opprettholder utviklingsprosjektet, slik at prosjektet ikke kollapser etter en periode, men er bærekraftig. Til slutt i denne fasen ser vi om landsbyene har hatt et samarbeid med de lokale myndighetene under utviklingsprosjektet.

Fjerde fase – lyder som følgende: ”Er lokalbefolkningens forventninger til deres behov og forventninger angående prosjektet oppnådd?” I denne fasen gjør jeg et forsøk på å finne ut om informantene føler utviklingsprosjektet var for landsbyen eller komitéen. Det er også interessant å se på samarbeidet mellom CODEVPRO og landsbyene. Følte landsbyene seg hørt av CODEVPRO eller om CODEVPRO leverte utviklingsprosjektet uten å lytte til landsbyene. Videre gjør jeg et forsøk på å finne ut om hvem informantene følte hadde hovedansvaret for selve utviklingsprosjektet.

Femte fase – lyder som følgende ”Har arbeidet faktisk resultert til forbedring av livskvalitet?” Har noe endret seg etter ferdigstillingen av prosjektet? Avsluttende vis ser vi på om utviklingsprosjektene har behov av å videreutvikles i noen av landsbyene.

Forskningsfunnene i Velly-Ta og Boway vil bli presentert hver for seg ettersom det er to ulike utviklingsprosjekter. I drøfting og konklusjonsdelen presenteres landsbyene samtidig. Jeg gjør oppmerksom på at forskningsfunnene i de to landsbyene kan være ulike selv om CODEVPRO har ansvaret for begge utviklingsprosjektene.

Klarhet i bruken av terminologi fra informantene

For å tolke materialet bedre, vil to punkter være viktig.

Først punkt gjelder bruken av sitater i forskningsfunnene. Noen av sitatene er direkte sitater fra informantene. Det vil ikke bli gitt sitat fra alle informantene som deltok under intervjuene, som følge av at avhandlingen ikke dreier seg om å gjenfortelle alle historiene til informantene. Sitatene er gitt for å illustrere og demonstrere det informanten forteller.

Ettersom det er blitt brukt tolk under intervjuene er sitatene oversatt i samarbeid mellom tolken og meg. Noe av sitatene er direkte oversettelse fra tolken, andre sitater er formet av meg selv. Noen sitater hadde heller ikke behov for fortolkning, som følge av at jeg forstod deler av den fragmentarisk engelsken. Videre har jeg måtte oversette sitatene fra fragmentarisk engelsk til norsk. Derfor kan noen sitater forsås som dårlig formulert norsk. Andre punkt gjelder at informantene bruker terminologien NGO og Norwegians når de snakker om Metodistkirkens Misjonsselskap som donor eller partnere.

5 Forskningsfunn

I dette kapittelet vil forskningsfunnene til Velley-Ta og Boway bli presentert hver for seg. For å forstå landsbyenes behov er det viktig å se på bakgrunnshistorien til landsbyen først, før forskningsfunnene blir presentert.

Forskningsfunn Velley-Ta

Bakgrunnshistorie

Sørvest i Margibi fylke finner vi lokalsamfunnet Velley-Ta med omtrent 800 innbyggere. Velley-Ta tilhører distrikt fire i Margibi fylke og er et lokalsamfunn med flere små landsbyer tett i tett til hverandre (Bakgrunnsinformasjon Velley-Ta, 2015). Nærmeste byen til landsbyen er Kakata City. Kakata er den største byen i distrikt fire, som ligger et sted mellom 30-40 minutter med bil fra Velley-Ta. Velley-Ta ligger 20 minutter inn i skogen fra en trafikkert vei med tilgang til kollektivtrafikk. Befolkningen i Velley-Ta livnærer seg på jordbruk, hvor produksjon av ris, pepper, kassava og plastikk er deres inntektskilde (Bakgrunnsinformasjon Velley-Ta, 2015).

Befolkningen har selv uttrykt at de tidligere levde under dårlige forhold, med ingen tilgang til helsetjeneste eller skole. Fattigdom er en daglig kamp om overlevelse for landsbyer som ligger et stykke unna Kakata City (Bakgrunnsinformasjon, 2015). Mulighetene for lokalbefolkningen i disse områdene er å vende seg til jordbruksarbeid. Forholdene er endret da jeg besøkte Velley-Ta. Landsbyen besitter en klinikk som er statligstyrt. Klinikken arbeider for det meste med fødsel og sykdommer som diare, kolera, malaria og hodepine.

Foreldregenerasjonen i Velley-Ta er ikke utdannet, mange av lokalbefolkning har aldri satt foten sin utenfor landsbyen. Presten i landsbyen, sammen med en annen i landsbyen, så behovet for utdanning for barna i landsbyen og startet derfor en studiegruppe for å gi barna i landsbyen en bedre fremtid (Bakgrunnsinformasjon Velley-Ta, 2015). Metodistkirkens Misjonsselskap gjennom prosjektet CODEVPRO har bygget en barneskole med 6 klasserom, et bibliotek, et lærerværelse og en skole med ca. 200 studenter når jeg befinner meg i landsbyen november 2018. Det var også syv mannlige lærere inkludert rektoren på skolen da jeg besøkte landsbyen. Lærerne på Velley-Ta Public Elementeray School er studenter som er uteksaminert eller har droppet ut av skolen av ulike årsaker som sykdommer, økonomi til videreutdanning eller jobbmuligheter.

Velley-Ta Public Elementeray School har skapt en interesse for de eldre, skolen har derfor startet en kveldsskole som fokuserer på voksenopplæring. Dette er et frivillig prosjekt gjort av lærerne og befolkningen i landsbyen.

Utenom skolen finnes det også et jordbruksprosjekt i landsbyen. Her har landsbyen fått en kvernemaskin som gjør det enklere å kverne kassavaen for lokalbefolkningen. Før de fikk kvernemaskinen tok det mye lenger tid å kverne kassavaen, fordi dette måtte gjøres for hånd. Dette førte ikke bare til lavere produksjon av kassava, men også helseskader på de som arbeidet. At de nå har en kvernemaskin har vært til stor hjelp for lokalsamfunnet og sørger for at de også kan kverne mer kassava på kortere tid. Kassavaen som kvernes blir omgjort til garri. Garri er et mel lignende pulver og kan spises som grøt eller tilsettes sammen med råvarer for å lage ulike matretter.

Velley-Ta Public Elementeray School. *Foto: Forfatter av avhandlingen*

Den lokale samarbeidspartnerens deltagelse i utviklingsprosessen

Forskningsfunnene har fem faser som tilhører underspørsmålene. I den første av fem faser, skal vi se i hvor stor grad lokalsamfunnet selv har kommet frem til prosessen til opprettelsen av utviklingsprosjektene. Vi skal se hvem som tok initiativet til utviklingsprosjektet og om lokalbefolkningen får være med i beslutningsprosessene av utviklingsprosjektet. Vi skal også se om hele landsbyen har vært informert om utviklingsprosjektet, og om lokalbefolkningen har fått opplæring til å drive prosjektet.

Opprettelsen av utviklingsprosjektet

Jeg ønsket å finne ut av hva som førte til prosessen av opprettelsen til utviklingsprosjektene i Velley-Ta. Informantene hadde ulike svar angående dette. De pekte på forskjellige faser av opprettelsen av utviklingsprosjektene, men alle var enige i at lokalsamfunnet hadde et samlet behov. Prosessen til utviklingsprosjektene ble forklart ulikt av informantene.

Vi fortalte om våre behov av kvernemaskin og søkte om kvernemaskin først. Etter den ba vi NGO-en om en skole for barna våre, som følge av at barna pleide å leke i skogen, noe som er farlig. (Beatrice)

En annen kvinne forklarte meg hvordan landsbyen brukte for lang tid når de skulle kverne kassavaen til garri og at det var derfor kvernemaskinen var et stort behov.

Vi brukte for lang tid ved å gjøre om kassavaen til garri, så vi spurte om de¹ kunne hjelpe oss med en kvernemaskin som utførte arbeidet raskere ettersom vi hadde behov av det. Kvernemaskinen hjelper oss per dags dato. (Phylis)

I fokusgruppeintervjuet kom det frem fra en av kvinnene at kvinnene pleide å kutte seg når de kvernet kassavaen, som gjorde arbeidet helsefarlig. Alle kvinnene som deltok i intervjuet viste meg et arr fra kverningen av kassavaen. Det var mange korte arr som lå rett ved håndleddene til kvinnene. Jeg observerte at det kun var kvinner og barn som kvernet kassavaen i landsbyen. Da jeg befant meg i landsbyen var det fremdeles noen kvinner og barn som brukte hendene sine for å kverne kassavaen. Små barn tok i bruk store skarpe kniver og så ut til å kunne utføre arbeidet like godt som foreldrene, selv om arbeidet var helsefarlig.

Skoleprosjektet og jordbruksprosjektet var det landsbyen hadde mest behov av mente informantene. Derfor søkte landsbyen om de to ulike prosjektene ved å sende en søknad til CODEVPRO. Beslutningen om at utviklingsprosjektene skulle opprettes ble tatt av lokalbefolkningen under allmøte.

---

¹ CODEVPRO

Initiativ

Hvem som tok initiativet på selve utviklingsprosjektene: var det lokalsamfunnet eller var det noen av partnerne som strakte ut en hjelpende hånd? Det var uenigheter mellom informantene om hvem som tok initiativet til utviklingsprosjektene. Den ene halvparten av informantene uttrykte at det var UMCL eller CODEVPRO som tok initiativet. ”Det var UMCL som tok med prosjektet til oss eller ga informasjonen. Vi tok senere over prosjektet” (Mike).

Den andre halvparten forklarte at landsbyen var delaktig i å ta initiativet til utviklingsprosjektene. Informantene la også til at uten informasjon fra UMCL, hadde landsbyen aldri visst om muligheten til utviklingsprosjektene de har i dag. Derfor tok landsbyen initiativet til prosjektene etter at de ble informert om mulighetene de hadde. ”Det var et deltagende initiativ fra dem og oss. UMCL kom til lokalsamfunnet og stolte på programmet” (Jay).

Fokusgruppeintervjuet forklarte at det var begge parter som tok initiativet, men at allerede før skoleprosjektet kom, hadde landsbyen begynt å legge grunnfundamentet på skolen. ”Vi begynte å bygge grunnfundamentet for skolen før prosjektet kom. Så jeg vil si at det var oss” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Opprettelsen av komitéen

Som tidligere forklart om PID forsikrer ideologien at Velly-Ta selv skal få lov på et demokratisk representativ prinsipp bestemme hva lokalsamfunnet har av behov og ønsker om utvikling. Landsbyen har derfor fått beskjed om å opprette en komité for prosjektene, hvor komitémedlemmene er med på å ta avgjørelser på vegne av lokalsamfunnet. Komitéen består av utvalgte personer fra landsbyen.

Komitéen ble utnevnt av lokalbefolkningen. Vi hadde et møte hvor alle valgte personen de mente kunne gjøre arbeidet. Vi stemte på de vi stolte på, som kunne følge opp prosjektet. (Jay)

Det kom frem fra alle informantene at komitémedlemmene ble utpekt av lokalsamfunnet. Under fokusgruppeintervjuet forklarte en av damene at ”lokalsamfunnet satt sammen komitéen slik at komitémedlemmene kunne kontrollere prosjektet” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Bestemmelse av prosjektet

For kvinnene i fokusgruppeintervjuet var avstanden til skolen et problem tidligere for lokalsamfunnet. Barna måtte gå i ca. to timer på en skogsvei før de kom frem til noe som helst form for kollektivtrafikk. Barna beskrev turen som skremmende ettersom det var mørkt når de dro til skolen og noen ganger kunne være mørkt når de gikk hjem også. Derfor tok landsbyen avgjørelsen på at de trengte en skole så barna skulle få slippe den lange skoleveien.

Vi gikk langt og veien var skummel om vi kom hjem sent eller om vi gikk tidlig. Folk kunne gjemme seg i skogen for å skape problemer for oss. (Student fra fokusgruppeintervjuet)

Jeg ville ikke gå dypt i hvilke problemer informantene mente akkurat der og da, men jeg observerte da tolken og jeg kjørte bil på denne strekningen barna pleide å gå til skolen, at noen mennesker løp inn i skogen om vi stoppet bilen for stille spørsmål. Veien virket som en skummel plass for barna når det var mørkt.

Ifølge en annen informant hadde landsbyen bestemt utviklingsprosjektene de ønsket. ”Det var lokalbefolkningen som valgte prosjektene” (Mike).

Informasjon om prosjektet

Alle jeg intervjuet mente landsbyen var informert om de ulike utviklingsprosjektene fordi lokalbefolkningen selv ønsket prosjektene til landsbyen.

Landsbyen var informert. Komitéen fant noen fra landsbyen som kunne gå rundt til de andre små landsbyene og videreinformere om utviklingsprosjektene. Det var etter allmøte at vi fant ut at det var mulighet å få behovene våre dekket, og at vi samlet alle og ga informasjonen. Sammen fant vi ut at vi trengte kvernemaskin og skole. (Phylis)

En av studentene i fokusgruppeintervjuet forklarte hvordan lokalsamfunnet endret seg etter at alle fikk informasjon om at de ulike prosjektene skulle komme til landsbyen. ”Alle visste om det og gikk rundt og fortalte hverandre om det. Byens ansikt endret seg på en positiv måte etter at vi fikk informasjonen” (Student fra fokusgruppeintervjuet).

Deltagelse og inkludering av beslutninger angående prosjektet

Informantene ga flere perspektiver på deltagelsen og inkluderingen i beslutningene angående prosjektene. Alle jeg intervjuet var enige i at lokalbefolkningen deltok og var inkludert under utviklingsprosjektene. Som jeg fortalte tidligere, PID har som ideologi at utviklingsprosjektene skal være for hele lokalsamfunnet, hvor både kvinner og menn skal være like mye inkludert i prosjektet. Derfor måtte jeg finne ut hvor inkluderende lokalbefolkningen var i prosjektene og hvor mye deltagelse de hadde.

Lokalbefolkningen har deltatt og vært inkludert gjennom lederskap fra komitéen. Når det gjelder skolen fikk vi en FL (foreldrenes lærerforening), de samarbeidet med lederne som jobber i tråd med administrasjonen. Lokalsamfunnet er også informert om ulike ting om skolen. De sørger for at administrasjonen får vite mer om foreldrenes økonomi, koordinering mellom lokalsamfunnet og FL. Når vi kaller på møter med foreldrene dukker alle foreldrene opp og vi tar de beste valgene for skolen sammen.
(Jay)

At det er deltagelse fra lokalbefolkningen både når det gjelder under utviklingsprosjektene og å være inkluderende i beslutningen er viktig for lokalsamfunnet om de skal føle et eierskap til prosjektene. En av informantene forklarte meg at det ble holdt et allmøte der folk kunne si det de ønsket. ”Vi holdt møter der alle kunne si det de ønsket (Beatrice)”. En av kvinnene fra fokusgruppeintervjuet mente lokalbefolkningen ville delta i beslutningene fordi utviklingsprosjektet var for landsbyen. ”Vi ville ta en del i beslutningene, det var for hele lokalsamfunnet og landsbyen” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet). Alle som ble intervjuet var enige i at lokalbefolkningen deltok og var inkludert i utviklingsprosjektet. De mente også at prosjektene var for hele landsbyen.

Opplæring i å oppgradere kompetanse

Som følge av at lokalbefolkningen fikk delta og være inkludert i beslutninger av utviklingsprosjektet, var jeg interessert i å se om lokalbefolkningen også fikk opplæring i å oppgradere sine kompetanser, eller om de hadde kompetansen tidligere. Informantene mente lokalbefolkningen hadde fått kurs i hvordan kassavaskinen skulle brukes. ”Det ble holdt kurs der folk fikk opplæring. De lærte oss hvordan vi skulle bruke maskinen” (Mike).

CODEVPRO sørget for å holde et kurs med lokalbefolkningen om hvordan man bruker kvernemaskinen, og de holdt også kurs om hvordan landsbyen kunne tjene penger på produksjonen av kassava.

De spurte oss om vi visste hvordan vi kunne ta vare på skoleprosjektet. Vi fortalte de at om vi fikk kvernemaskin, kunne vi bruke pengene vi tjente fra garri til å reparere ting som ble ødelagt på skolen. De viste oss hvordan vi kunne bruke maskinen og selge produksjonen av kassavaen. (Beatrice)

Ifølge informantene ønsket bistandsarbeiderne å både lære lokalbefolkningen hvordan man kunne ta vare på lokalsamfunnet og selve maskinen. Derfor holdt de kurs i landsbyen for lokalbefolkningen.

De kunne ta med ulike ting å holde et kurs. Vi hadde et kurs om oppdrett av kassavaen, i hvordan vi kunne bevare omgivelsene og maskinen. Hvordan man bringer kassavaen til maskinen og hvordan man utfører arbeidet. (Phylis)

Deltagelse i prosjektarbeidet

Komitémedlemmene hadde ulike roller som ga et viss ansvar som leder. Derfor ble hvert enkelt medlem opplært i de ulike rollene de skulle ha i komitéen. Slik kunne komitéen sørge for at lokalbefolkningen gjorde jobben som trengtes. Lokalbefolkningen gjorde alt fra å skaffe lokalematerialet til å lage mat til arbeiderne. De i landsbyen som hadde noe form for tekniske ferdigheter bidro til prosjektet. ”Når prosjektet begynte var det vi som sørget for at det ble hentet steiner og vann, vi lagde også mat til arbeiderne. Vi gravde fundamentet og hjalp til” (Beatrice).

Alle deltok på en eller måte i arbeidet, selv om det bare var å hente lokale materialer for å bygge skolen. Ikke alle i landsbyen hadde de ulike tekniske ferdighetene til å kunne bidra med å bygge skolen.

Ja! Vi bidro med arbeidskraft for å få miljøet tilrettelagt for barna. CODEVPRO kom og rekrutterte på bakkenivå. De av oss i lokalsamfunnet som hadde de tekniske ferdighetene hjalp til. (Jay)

Oppsummering

Proessen til opprettelsen av utviklingsprosjektene i Velly-Ta startet med at lokalbefolkningen hadde ulike behov. Behovene gjaldt en kvernemaskin og en skole i landsbyen. Det tok for lang tid å kverne kassavaen, samtidig som kvinnene pleide å kutte seg på kassavahøvelen når de arbeidet med å kverne kassavaen. Landsbyen hadde også behov for utdanning fordi ungene ikke hadde tilgang på skole og derfor pleide å leke på utrygge steder i lokalsamfunnet.

Informantene var ikke enige i hvem som tok initiativet. Den ene halvparten ga uttrykk for at samarbeidspartnerne tok initiativet, mens den andre halvparten uttrykte at det var et delaktig initiativ fra både landsbyen og samarbeidspartneren. Landsbyen hadde allerede før utviklingsprosjektet startet begynt med grunnfundamentet til å bygge skolen.

Alle jeg intervjuet var enig i at lokalbefolkningen både utpekte komitémedlemmene og bestemte utviklingsprosjektene i landsbyen selv. Derfor var også lokalbefolkningen informert om utviklingsprosjektet. Landsbyens ansikt hadde endret seg til det bedre etter at alle fikk vite at utviklingsprosjektene skulle bli til en realitet.

Det ble holdt allmøter der innbyggerne i landsbyen fikk være med å ta beslutninger angående prosjektene. Lokalbefolkningen ville ta en del i beslutningene angående behovet til lokalbefolkningen på grunn av at utviklingsprosjektene var for landsbyen. CODEVPRO hadde sørget for at lokalbefolkningen fikk opplæring i å oppgradere kompetansen sin, slik at lokalbefolkningen kunne bevare de ulike prosjektene. Informantene mente også at alle i landsbyen hadde deltatt i prosjektarbeidet på en eller annen måte. Enten om de hentet lokale materialer eller deltok i arbeid det trengtes tekniske ferdigheter til.

Kvinnelig deltagelse

I den andre fasen skal vi se på den kvinnelige deltagelsen i utviklingsprosjektet. Hvor delaktig var de i de ulike prosessene av utviklingsprosjektet? Hadde kvinnene en stemme angående prosjektet, fantes det kvinner i blant komitémedlemmene og var kvinnene like delaktig i dugnadsarbeidet som mennene? Til slutt retter vi blikket mot forskjellsbehandling i lokalsamfunnet. Finnes det eller finnes det ikke?

Kvinnene i Velly-Ta tok meg godt imot da jeg kom til landsbyen. De laget mat til meg, vasket klærne mine og hentet vann slik at jeg fikk dusjet. Jeg fikk inntrykk av at kvinnene og mennene i landsbyen hadde ulike roller under utviklingsprosjektene. En av informantene forklarte at kvinnene hadde ansvaret for maten som ble laget til arbeiderne og henting av vann.

Kvinnene sørget for at det ble laget mat til arbeiderne. De hentet vann og gjorde andre kvinnelige arbeid. Kvinnene kunne arbeide med å grave etter steiner. (Sam)

Kvinnene bidro med annet arbeid enn bare matlaging. De mente selv at de spilte en stor rolle. De hentet sand, vann og steiner. Materialene kvinnene hentet er materialer som blir brukt til å lage murstein og sement. Disse materialene var lokale materialer som ble brukt for at utviklingsprosjektene skulle bli bygd.

Vi spilte en stor rolle, fordi vi pakket alt. Vi skaffet vann som ble brukt på bygningen. Vi lagde mat til folk og vi sørget for at folk kunne ta et bad. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Kvinnelig stemmer i prosjektet

Både mennene og kvinne jeg intervjuet var enige i at kvinnene i landsbyen tok del i og hadde en stemme under utviklingsprosjektene. De forklarte meg at kvinnene i landsbyen var aktive under møtene. For landsbyen var det viktigste at de beste temaene og forslagene ble tatt opp.

Kvinnene kunne snakke og hadde en stemme under møtene. Mennene sa seg enige i ideene våre og respekterte det vi sa. Vi arbeidet sammen. (Beatrice)

I fokusgruppegruppesamtalen virket alle enige i at de følte seg hørt av mennene i landsbyen. Kvinnene følte de hadde en stemme i prosjektene. En kvinne fra komitéen under fokusgruppesamtalen fortalte at mennene og andre kvinner hørte på henne da hun ga beskjed på ulike oppgaver som skulle gjøres. Hun kunne bekrefte at oppgavene alltid ble gjort. Kvinnene mente også at det var bra kvinnene var en del av beslutningsprosessen slik at det ikke bare var menn som tok beslutningene for landsbyen.

Kvinnene burde ta del i beslutningsprosessen, slik at det ikke bare var mennene som tok valgene. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

En av de jeg intervjuet inkluderte også barnas behov. Han fortalte at det ikke bare var kvinnenes behov som måtte dekkes under utviklingsprosjektet, men at barnas behov var inkludert. ”De fortalte oss hva deres behov var, sammen med barna” (Jamie).

Kvinner i komitéen

Ifølge CODEVPRO skulle komitémedlemmene ha både mannlige og kvinnelige medlemmer. Av den grunn stilte jeg spørsmålet om landsbyen hadde kvinnelige komitémedlemmer. Alle jeg intervjuet kunne bekrefte at det var kvinner i en komitéen på fem medlemmer. I fokusgruppeintervjuet kom det frem at det var to av fem medlemmer som var kvinner. Mens i de individuelle intervjuene var informantene uenige om hvor mange kvinner det befant seg i komitéen. Halvparten var bestemt på at det var to kvinner, mens den andre halvparten mente det var tre kvinner i komitéen. Det virket ikke som alle var helt sikre på hvor mange kvinner det var i komitéen. Det viktigste var at det var kvinnelige komitémedlemmer, slik at landsbyen fulgte retningslinjene til CODEVPRO. Jeg valgte å stole på komitémedlemmet som sa at det var to kvinner i en femmanns komité, ettersom de var ledere av utviklingsprosjektet for lokalbefolkningen.

Dugnadsarbeid

Lokalbefolkningen bidro med arbeidskraft i form av dugnadsarbeid. Derfor stilte jeg spørsmålet om kvinnene i Velly-Ta var tilknyttet dugnadsarbeidet under utviklingsprosjektene. De individuelle intervjuene hadde to ulike fremstillinger fra kvinnene og mennene. Kvinnene forklarte meg at de hadde blitt enige seg imellom at om noen prøvde å snike seg unna dugnadsarbeidet skulle det gis bot.

Alle var en del av dugnadsarbeidet. Om de ikke bidro måtte de betale en bot til komitéen. Kvinner og menn arbeidet, det handlet om disiplin. (Beatrice)

Det kunne komme mange kvinner, om kvinnene ikke kom fikk de bot. Som følge av at vi sa på møtene at alle skulle bidra. Dette var en enighet mellom kvinnene at om ikke noen bidro, ble de tildelt en bot. (Phylis)

Mennene jeg intervjuet fortalte at alle i landsbyen deltok i dugnadsarbeidet. Det fantes ingen som ble lønnet under dugnadsarbeidet.

Alle bidrar på en eller annen måte i dugnadsarbeidet og det var ingen lønn eller tilleggsgoder. Det er ingen kvinnelige lærere på skolen akkurat nå. De som er rekruttert er bare studenter som hjelper til som lærere. (Jay)

Kvinnene i fokusgruppeintervjuet var enige seg imellom at kvinnene var en del av dugnadsarbeidet og at kvinnene ikke ble lønnet for arbeidet. De forklarte aldri hvor mye de var involvert i dugnadsarbeidet, men fikk frem at arbeidet de gjorde var for barna og betalingen var at barn fikk begynne på skolen.

Jeg var den første som begynte å jobbe og jeg ble ikke lønnet. Min ide var ikke rettet mot inntekt, fordi barna våre ønsket å gå på skole i nærheten av landsbyen. Så betalingen var å få skolen. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Arbeidskraft

Som følge av at hele landsbyen deltok i dugnadsarbeidet og ingen av informantene mine ga meg et ordentlig svar på hvor stor tilknyttet kvinnene var til dugnadsarbeidet under utviklingsprosjektene, formet jeg spørsmålet annerledes og spurte om kvinnene jobbet mer enn mennene under utviklingsprosjektene. Ved å omformulere spørsmålet ville jeg kanskje finne ut av hvor mye kvinnene arbeidet. Informantene ga meg forskjellige svar på spørsmålet. Noen av informantene mente mennene arbeidet mer enn kvinnene fordi det fantes arbeid kvinnene ikke kunne gjøre som kun menn gjorde av genetiske årsaker.

Nei, de er ikke like sterke. (Jamie)

Kvinner arbeider faktisk ikke mer enn mennene. Kvinnene deltar i roller de kan delta. (Sam)

Det var også noen som mente kvinnene og mennene arbeidet like mye. Kvinnene og mennene kunne arbeide på ulike dager. Noen ganger arbeidet mennene og andre ganger arbeidet kvinnene, mens mennene holdt på med noe annet.

Vi kunne arbeide samtidig, det kom an på hva som skjedde i lokalsamfunnet. Noen ganger arbeidet kvinnene mer, andre ganger arbeidet mennene mer. (Phylis)

Noen av informantene forvekslet antall timer arbeidet, med styrke og kapasitet. Derfor kom det aldri tydelig frem hvem som arbeidet mest, men begge kjønn deltok i arbeidet og ingen lurte seg unna.

Forskjellsbehandling og likestilling

Var det forskjellsbehandling mellom mennene og kvinnene i landsbyen, ettersom informantene ga uttrykk for at kvinnene hadde egne roller i prosjektet og at mennene var fysisk sterkere enn kvinnene? Nesten alle informantene mente det ikke fantes noe forskjellsbehandling.

Det er ingen forskjellsbehandling, lokalbefolkningen arbeidet sammen på prosjektet. (Mike)

Alle kvinnene jeg intervjuet var også enige seg imellom at det ikke fantes noe forskjellsbehandling. Kvinnene mente prosjektet var for lokalsamfunnet, derfor fantes det ingen forskjellsbehandling. Informantene fortalte hvor godt samarbeidet mennene og kvinnene hadde og at ingen av kjønnene prøvde å forvirre den andre. Likevel var det en av informantene som mente det fantes forskjellsbehandling i landsbyen.

Ja, det eksisterer. Men for vårt eget lokalsamfunn er vi ikke alle vokst opp med utdanning, vi er ikke utdannet, så kvinner er ofte ikke inkludert i beslutningsprosessen. Det er som om de er stemmeløse. Jeg kan se det skjer og jeg forstår landsbyen og jeg forstår dere² også. Vi er i et miljø for å samle folk. Så vi deler den beste kunnskapen vi har. (Jay)

Kvinnene i landsbyen så ikke noe til forskjellsbehandling. Alle mente de var likestilt mennene under prosjektet og at de kunne samarbeide uten noe komplikasjoner seg imellom.

---

² Referer til hvordan det er i Norge

Nei, det er greit mellom kvinnene og mennene. Ingen forvirrer den andre. Om kvinnene eller mennene sier noe for den andres beste, sier vi ikke noe imot det.

(Beatrice)

Det kom frem i fokusgruppeintervjuet at kvinnene og mennene var likestilt og at det kom ulike ideer fra begge hold. Ideene ble satt sammen og man arbeidet etter forslagene. Halvparten av mennene jeg intervjuet mente at kvinnene var likestilt mennene og at de samarbeidet seg imellom.

Om kvinnene ikke var tilfredsstilt ga de oss menn beskjed. Noen ganger kom de selv med ideer som blir godkjent. (Mike)

Effekten av utviklingsprosjektet

Som en effekt av prosjektet, ble forskjellsbehandling fjernet i lokalsamfunnet ifølge informantene. Som følge av at det fikk lokalbefolkningen til å samarbeide bedre. Jeg ble fortalt at befolkningen tidligere ikke hadde ideen om hvordan de skulle samarbeide for et fellesskapet. Utviklingsprosjektene har endret og løftet landsbyen. En av kvinnene fortalte at kvinnene tidligere ikke deltok under møtene i landsbyen. Utviklingsprosjektet hadde endret holdningene deres, fordi møtene gjaldt barnas fremtid. ”Prosjektet ga noe ekstra for folket” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Utviklingsprosjektene virket å ha samlet landsbyen under et felles mål der kvinnene var inkludert i de ulike delene av prosjektene. Utviklingsprosjektene fikk bort det negative og heller bidro til noe positivt. ”Det fjerner de dårlige ansiktene og bringer frem de gode” (Jamie).

Oppsummering

Kvinnene og mennene i landsbyen hadde ulike roller under deltagelsen av utviklingsprosjektet. Kvinnene hadde ansvar for å lage mat til arbeiderne, hente vann og andre lokale materialer for å bygge de ulike prosjektene. Kvinnene i landsbyen tok en del i beslutningsprosessen. Det var uenigheter blant informantene om hvor mange kvinner det var i komitéen. Komitémedlemmet som var inkludert i intervjuene fortalte at det var to kvinner i komitéen, derfor valgte jeg å stole på det informanten sa.

Alle i landsbyen var tilknyttet dugnadsarbeidet. Kvinnene hadde laget en ordning slik at om man ikke deltok i dugnadsarbeidet, måtte man straffes i form av en bot. Mennene påstod kvinnene ikke arbeidet mer enn de, fordi den kvinnelige spille egne roller. Kvinnene mente begge kjønnene deltok under dugnadsarbeidet, men kom aldri frem til hvem som arbeidet mest.

Flesteparten av informantene uttrykte at det ikke var noe som helst form for forskjellsbehandling i landsbyen fordi utviklingsprosjektene var for hele lokalsamfunnet. Kun en av informantene mente han opplevde forskjellsbehandling mot kvinnene i landsbyen. Det var uenigheter om kvinnene var likestilte mennene, noen mente kvinnene var likestilt mennene, mens andre mente kvinnene ikke var likestilt mennene grunnet de ulike arbeidene kjønnene gjorde. Likevel hadde utviklingsprosjektene hatt en effekt som fjernet forskjellsbehandling i landsbyen ved at det fikk lokalbefolkningen til å samarbeide og inkludere hverandre.

Oppnåelse av utviklingselementet

Målet for prosjektet var ikke kun tilknyttet det ferdigstilte prosjektet, men hvordan selve konstruksjonsformålet ble brakt frem. Selve utviklingselementet er målet for prosjektet. Tredje fase retter blikket mot hvordan prosjektene brukes og om lokalbefolkningen har blitt lært opp til hvordan de opprettholder prosjektet. Til slutt i denne fasen skal vi se om de lokale myndighetene har bidratt med noe på prosjektene.

Ferdigstillelsen av utviklingsprosjektet

Alle jeg intervjuet så på utviklingsprosjektene som ferdigstilt. Jeg observerte det selv de dagene jeg tilbragte i Velly-Ta, at både kvernemaskinen og skoleprosjektet var i bruk.

Prosjektet er ferdigstilt, fordi vi kunne ta det i bruk etter ferdigstillelsen.

Nordmennene kom sammen med CODEVPRO for å kontrollere det da vi var ferdig.
(Beatrice)

Noen så på skoleprosjektet som ferdigstilt fordi barna hadde et trygt sted å tilbringe tiden. Et sted de kunne utdannes, i stedet for å oppholde seg på farlige området i lokalsamfunnet.

Det ble gjort av NGO-en og vi ser det ferdigstilt. Vi er lykkelige. Barna våre pleide å gå fra steder til steder som var farlige, men det har vi fått en slutt på. Vi er tilfredsstilt og glad. (Phylis)

Det var likevel noen som mente skoleprosjektet trengte videreutvikling. Informanten var ikke fornøyd med størrelsen på skolen.

Prosjektet er ferdigstilt, men nå ser vi at klasserommene begynner og overfylles, så vi tenker å bygge et klasserom til. (Sam)

Fokusgruppeintervjuet mente at selv om skoleprosjektet var ferdigstilt, har skoleprosjektet behov av et sted lærerne kan oppholde seg eller sove etter arbeidsdagen. De fleste av lærerne bor ikke i landsbyen, og dette skaper problemer fordi lærere ofte blir forsinket til skolestart på grunn av dårlige kollektiv muligheter. Derfor er det behov for et slikt rom på skolen.

Bruken av utviklingsprosjektet

Skolen var i bruk og rektoren tok ansvaret for å registrerer elevene selv ettersom de lokale myndighetene ennå ikke har kommet for å hjelpe lokalsamfunnet. Når det gjelder kvernemaskinen blir den også brukt. Tidligere brukte man flere timer på å kverne kassavaen til garri. Nå bruker lokalbefolkningen cirka 15 minutter på 3-4 sekker med kassava. Kvernemaskinen er et hjelpemiddel som gir den enkelte borgeren mulighet til å tjene ekstra penger ved salget garri.

Vi skaffer kassavaen og kverner det slik at vi kan selge det. (Phylis)

Når det gjelder garrimaskinen putter man kassava i, og den kverner det til garri. Det er raskere å bruke maskinen enn hendene våre. Vi kan selge utbytte og tjene penger. Vi kan gjøre forretning med maskinen. (Beatrice)

Kvinnene i landsbyen forteller at de tidligere hadde utfordringer med å tjene penger. Kvernemaskinen har sørget for at kvinnene i Velly-Ta har fått mulighet til inntekt.

Inneholdt prosjektet noe som ikke ble ferdigstilt

Lokalsamfunnet så ut til å være fornøyde med de to utviklingsprosjektene som var i landsbyen. De fleste av informantene mente prosjektet var ferdigstilt, derfor fulgte jeg opp med et spørsmål: inneholdt prosjektet noe som ikke ble ferdigstilt? Fokusgruppeintervjuet forklarte at det ikke manglet noe; kvinnene i fokusgruppesamtalen var tilfredsstilt og mente utviklingsprosjektene ikke manglet noe.

For oss er det slik at vi trengte skolen. De bygde det vi trengte og for øyeblikket er vi tilfredsstilt. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

De andre informantene fra de individuelle intervjuene hadde ulike meninger. De fleste mente prosjektet var ferdigstilt, mens noen ville legge til at de trengte lærerboliger i lokalsamfunnet.

Ting er ferdigstilt. Vi fulgte planen og ingenting er lagt igjen. På grunn av barna vi har i lokalsamfunnet går skolen til sjetteklasse. Men lærerne bor langt fra skolen, de burde bodd nærmere. (Jay)

Landsbyen har fremdeles noen barn som går på andre skoler utenfor landsbyen fordi disse elevene har fullført barneskolen. Selv om noen går på skoler utenfor landsbyen går de fleste barna på Velley-Ta Public Elementary School.

Vi tenkte å bygge flere klasserom, men med tanke på antall lærere og elever, fikk vi bygget seks klasserom. Skolen går bare til sjetteklasse, derfor sender noen foreldre barna til andre skoler. (Sam)

Opprettholdelsen av utviklingsprosjektet

Hvordan klarer en landsby på ca. 800 mennesker i 2015 (Bakgrunnsinformasjon, 2015) som aldri har hatt slike utviklingsprosjekter å opprettholde en skole og en kvernemaskin? Jeg spurte informantene mine om lokalbefolkningen hadde fått opplæring i hvordan de skulle opprettholde prosjektene. Alle informantene fortalte at det ble holdt et kurs i landsbyen for at lokalbefolkningen skulle kunne opprettholde utviklingsprosjektet.

CODEVPRO hadde et kurs der de lærte oss hvordan vi kunne opprettholde skolen og kvernemaskinen. Da de kom lærte de oss dette, fordi vi ikke hadde kunnskap om det i

landsbyen. De lærte oss hvordan vi kunne gjøre om 5 dollar til 10 dollar og hvordan vi kunne ta vare på overskuddet. (Beatrice)

Vi bruker pengene fra kassavamaskinen til å opprettholde prosjektet. De har lært oss hvordan vi kan spare og tjene penger fra kassavamaskinen. (Jay)

Det var kun én person i landsbyen som fikk hovedansvaret og opplæring i hvordan kassavamaskinen skulle opprettholdes og repareres om noe skjedde maskinen.

Alle kan ikke vedlikeholde kassavamaskinen. Så vi har en person som opprettholder maskinen. CODEVPRO tok en av lokalbefolkningene å lærte han hvordan man kunne opprettholde maskinen. Så alt som skjer med maskinen er hans ansvar. (Jamie)

Samarbeid med lokale myndigheter

Velley-Ta er en del av UMCL, derfor har de fått muligheten til utviklingsprosjektene. Men har de lokale myndighetene tatt en del i utviklingsprosjektene? Kvinnene i gruppesamtalen mente de lokale myndighetene ikke tok en del i utviklingsprosjektene, selv om lokalbefolkningen ba om hjelp.

Vi så ingen lokale myndigheter. (En student fra fokusgruppeintervjuet)

Nei, ingen hjelper til. Til og med da vi åpnet de ulike prosjektene kom det ingen fra de lokale myndighetene. (Beatrice)

Nesten alle jeg intervjuet mente at de lokale myndighetene ikke hadde tatt en del i utviklingsprosjektene. Landsbyen hadde fått donasjon av en dame som opprinnelig var fra nabolandsbyen, men som bodde i USA. Damen hadde sett behovet til lokalbefolkningen i Velley-Ta og bidro med litt hjelp.

Ministeren sa det ikke var noe midler for øyeblikket. De har ikke utdannet lærere. Mange av skolene er fylt med lærere som skal utdanne andre lærere. Vår nabo (en dame fra nabolandsbyen som bor i USA) gir oss skoleklær, ulike bøker og

skolesekker. Hun forstod at vi trengte hjelp da hun kom hitt. Lokale myndigheter hjelper ikke til. (Jay)

Men under intervjuet med en av komitémedlemmene forklarte komitémedlemmet at landsbyen hadde fått noe hjelp fra de lokale myndighetene.

Nei. Eneste hjelpen var en maskin som knuste steiner for oss. Det er det eneste som er gitt til lokalsamfunnet. (Mike)

Oppsummering

Alle informantene så på utviklingsprosjektene som ferdigstilt ettersom begge utviklingsprosjektene var i bruk. Skolen har behov av å bli bygd ut for å få ekstra klasserom og lærerboliger. Prosjektene blir brukt forskjellig, barna går på skolen og på den måten ser man hvordan skolen blir brukt. Når det gjelder kvernemaskinen, kan alle bruke den ved å kverne kassavaen i maskinen når de ønsker. Lokalbefolkningen kan bruke overskuddet fra det som kvernes som inntekt.

Alt utviklingsprosjektene var ferdigstilt. For å opprettholde utviklingsprosjektene hadde lokalbefolkningen deltatt på kurs i hvordan de kunne få inntekt ved salg av garri. Én person i landsbyen ble også lært opp i hvordan kvernemaskinen skulle bevares på en riktig måte og reparere den om den gikk i stykker.

Informantene forklarte at de lokale myndighetene ikke hadde samarbeidet med landsbyen på noe som helst måte fordi det ikke var økonomiske midler til å hjelpe Velley-Ta. En av komitémedlemmene forklarte at det eneste de lokale myndighetene hadde bidratt med, var en maskin som knuste steiner.

Den lokale forventning til prosjektet

I den fjerde fasen skal vi se om lokalbefolkningens forventninger angående utviklingsprosjektene er oppnådd. Er behovet til lokalbefolkningen oppnådd eller føler lokalbefolkningen at behovet deres ikke er oppnådd? Var utviklingsprosjektene for lokalbefolkningen eller var den for komitéen? Det er også interessant å se på samarbeidet mellom CODEVPRO og lokalbefolkningen. Til slutt ser vi hvem lokalbefolkningen mener hadde ansvaret for utviklingsprosjektene.

Landsbyens eller komitéens prosjekt

For å finne ut av den lokale forventningen til utviklingsprosjektene startet jeg med å stille spørsmålet om hvem informantene følte utviklingsprosjektene var for? Var utviklingsprosjektene for landsbyen eller for komitémedlemmene?

Jeg fikk inntrykk av at behovet til kvinnene i fokusgruppeintervjuet var oppnådd. Gruppen var enige i at prosjektene var for landsbyen og ikke komitéen, fordi lokalbefolkningen var de som valgte komitémedlemmene til å lede prosjektene. ”Det var for lokalsamfunnet, fordi vi ga komitéen ideene” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Alle de andre jeg intervjuet var enige med kvinnene i fokusgruppeintervjuet at prosjektene var for hele landsbyen. Alle i lokalsamfunnet kunne bruke prosjektene og ingen følte prosjektene var kun bestemt av komitémedlemmene.

Ideen for prosjektene var ikke for komitéen, men for lokalsamfunnet. For når prosjektene var ferdigstilt så man glede i lokalbefolkningen. Det var for hele lokalsamfunnet. (Mike)

Partnerskapet mellom bistandsarbeiderne og lokalbefolkningen

Det var tydelig fra informantene jeg intervjuet at utviklingsprosjektene var for hele lokalsamfunnet. Derfor fulgte jeg opp spørsmålet: om hvordan samarbeidet mellom bistandsarbeiderne og de lokale innbyggerne var under utviklingsprosjektene? Samarbeidet mellom bistandsarbeiderne og landsbyen var ifølge informantene et positivt forhold. Bistandsarbeiderne var de som ga ordre ettersom de hadde kontrollen over hva som måtte gjøres på utviklingsprosjektet ifølge informantene.

De kunne si at før vi gjør noe, har vi behov for at dere fullfører en oppgave eller at dere sørger for at de lokale materialene er tilstedte. Som følge av det sørget vi for at det var murstein, steiner og sand tilstedte før arbeidet begynte. (Sam)

Informantene ga meg aldri inntrykk av at det noen gang var et problem mellom bistandsarbeiderne og lokalbefolkningen. Jeg ble forklart av informantene jeg intervjuet at landsbyen ikke bare hadde fått utviklingsprosjektene ferdigstilt, uten å bidra. Begge parter hadde tydeligvis stått for arbeidskraften under prosjektene. Samarbeidet med

hjelpeorganisasjonen hadde gått gjennom komitéen som videreførte informasjonen til lokalbefolkningen. ”NGO-en arbeidet tett med komitéen som var satt. Så når de tok med arbeidskraft måtte vi også stille opp med arbeidskraft” (Mike).

Flere av deltagerne i fokusgruppeintervjuet fortalte at bistandsarbeiderne hadde kontrollen på hvordan utviklingsprosjektet skulle foregå og ga instruksjoner til lokalbefolkningen ut i fra det. Derfor var det naturlig å følge opp med spørsmålet om kvinnene i fokusgruppeintervjuet følte bistandsarbeiderne dikterte lokalbefolkningen eller var dominerende. Alle kvinnene i fokusgruppeintervjuet var enige i at bistandsarbeiderne verken var dominerende eller dikterende på spørsmålet.

Hørt eller ikke hørt

Bistandsarbeiderne hadde tydeligvis lyttet til lokalbefolkningen i Velley-Ta. Alle informantene ga uttrykk for at behovene til landsbyen var dekket. ”Om du har et behov og noen dekker behovet ditt, vil du føle deg tilfredsstilt neste dag” (Mike).

Fokusgruppeintervjuet var som alle andre i landsbyen enige i at bistandsarbeiderne lyttet til lokalbefolkningen. De ga uttrykk for at de følte seg bra ettersom behovene til landsbyen ble dekket etter de ba om utviklingsprosjektene.

Ja, lokalsamfunnet føler seg bra som følge av at da vi trengte hjelp, kom CODEVPRO inn med NGO-en. Vi er fornøyde og de sørget for å dekke behovene våre. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Ansvar for utviklingsprosjektet

Informantene var uenige i hvem de følte hadde ansvaret for utviklingsprosjektene. Flesteparten følte at CODEVPRO hadde ansvaret for prosjektene, mens andre inkluderte CODEVPRO sammen med komitéen.

Jeg føler NGO hadde ansvaret, fordi det var de som hadde de økonomiske midlene. De og CODEVPRO føler jeg hadde ansvaret. (Beatrice)

NGO og komitéen var de som virkelig arbeidet for utviklingsprosjektene. (Sam)

Begge parter bidro med sin del under utviklingsprosjektene og var de som ga innsats for utviklingsprosjektene fortalte en av informantene. Kvinnene i fokusgruppeintervjuet hadde delte meninger om hvem som hadde ansvaret for prosjektene. Noen mente at CODEVPRO hadde ansvaret for prosjektene i Velley-Ta, mens andre mente ansvaret lå hos begge parter.

Personlig føler jeg begge parter hadde ansvaret fordi alle samarbeidet for å gjøre jobben. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Jeg følte CODEVPRO. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Samsvarer utviklingsprosjektet med lokalbefolkningens behov

Lokalbefolkningen i Velley-Ta hadde et behov, behovet ble dekket av CODEVPRO ifølge alle jeg intervjuet. Noen mente de ferdige prosjektene samsvarte med behovene til lokalbefolkningen fordi barna fikk faglig læring på skolen. Andre la vekt på at prosjektene samsvarte med behovene fordi barna slapp den lange distansen for å komme seg på skolen. Skoleprosjektet dekket derfor behovene som var i landsbyen.

Det var utfordringer for barna, for ingen gikk på skole. De hadde ingen skolegang fordi det var for lang vei å komme seg til et transportmiddel som kunne frakte barna videre til skolen. Så prosjektet forbedrer livene våre. (Phylis)

Lokalbefolkningen virket fornøyd med begge utviklingsprosjektene. Under flere samtaler med flere av lokalbefolkningen i Velley-Ta ba de meg alltid takke nordmennene for det de hadde gjort for landsbyen. Prosjektene dekket de behovene som var nødvendig for at lokalbefolkningen fikk bedre livskvalitet og hele landsbyen dro nytte av det.

Det samsvarer med behovene våre, fordi vi ønsket prosjektene og vi visste ikke at vi kunne få de. Nå drar vi nytte av prosjektene. Alle drar nytte av det, men nå snakker jeg kun på mine vegne. Mulighetene mine var at jeg kunne få barna mine på skolen. De betaler for skolen og sponser oss med skoleuniform. Samtidig drar jeg nytte av garri maskinen. (Beatrice)

En av studentene i fokusgruppeintervjuet startet med å si at ”det vi trengte var det vi fikk” (Student fra fokusgruppeintervjuet). Flere av informantene fortalte skoleprosjektet møtte

behovene til barna og at flere familier sparer penger fordi familier ikke brukte penger på transport lenger. En av kvinnene la til at skolen måtte utvides til ungdomskolen, fordi barneskole ikke fører noen plass.

Skolen som er her går til sjetteklasse, og kan ikke ta barna noen plass. Det hjelper, men det kan ikke ta dem langt. Så vi vil legge til flere klasser på skolen. Vi trenger ungdomsskole så barn kan gå på videregående skole etterhvert. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Oppsummering

Alle følte prosjektene var for hele lokalsamfunnet. Lokalbefolkningen var de som hadde stemt frem komitémedlemmene og var de som kom med ideene. Partnerskapet mellom bistandsarbeiderne og lokalbefolkningen var et forhold der bistandsarbeiderne var de som ledet utviklingsprosjektene, men lot lokalbefolkningen ta del i arbeidet. Begge parter hadde stilt opp med arbeidskraft for utviklingsprosjektene og lokalbefolkningen følte seg hørt av CODEVPRO.

Det var delte meninger om hvem som hadde ansvaret. Flere mente det var delt ansvar mellom CODEVPRO og lokalsamfunnet, mens andre mente det var kun CODEVPRO som hadde ansvaret. Utviklingsprosjektene samsvarte med de lokale behovene. Barna fikk gå på skole i landsbyen og slapp den lange reiseveien.

Lokalbefolkningen har også dratt nytte av kvernemaskinen, noe som har ført til at innbyggerne får ekstra inntekt. Det var en av informantene som uttrykte at skolen møtte behovene, men ikke til alle barna. Noen av barna hadde fullført barneskolen og det var kun barneskole som var tilbudet i landsbyen.

Endring og forbedring av livskvalitet

Hvordan er livene til lokalbefolkningen etter ferdigstillelsen av utviklingsprosjektene? Har utviklingsprosjektene resultert i endring og forbedringer av livskvaliteten til innbyggerne i Velley-Ta? Helt til slutt ser jeg på om utviklingsprosjektene har et forbedringspotensial.

Endringer

Flertallet av de som deltok under de individuelle intervjuene var tilfredsstilt med skoletilbudet barna i landsbyen hadde fått. Barna hadde stort sett brukt dagene på å leke i skogen og oppholde seg på farlige plasser. Skolen hadde derfor endret livene til barna i landsbyen.

Tidligere var det ingen hjelp å få her. Nå ser vi barna våre gå på skolen, samtidig som de snakker bedre engelsk. (Sam)

Veldig mye har endret seg siden prosjektet ble ferdigstilt. Vi har fått en bankkonto for skolen og barna har et dagsprogram nå grunnet prosjektet. Det er mye vi ikke visste om tidligere som vi vet om nå. Skolen gir mye til lokalsamfunnet. (Jay)

Skolen har endret livene til barna. Ifølge en av kvinnene jeg intervjuet var det før prosjektene kom, vanskelig å forsørge hele familien. Tidligere har det vært en utfordring for lokalbefolkningen å ha nok mat til hele familien, men situasjonen har endret seg etter at de fikk kvernemaskinen.

Ting har endret seg for oss. Måten vi slet på tidligere hender ikke lenger. Ting er veldig bra nå. På grunn av NGO-en og CODEVPRO ser vi at andre NGO-er kommer til landsbyen. Nå har vi mer mat til barna våre også. (Beatrice)

Kvinnene i fokusgruppeintervjuet mente også at prosjektet hadde endret livene deres til noe positivt. Som Sam fortalte tidligere snakket barna bedre engelsk enn de gjorde tidligere. En av studentene som deltok i fokusgruppesamtalen mente også det samme.

Vi hadde ikke skole og var ikke utdannet. Nå kan vi lese og snakke bedre engelsk. Om det ikke fantes noe skole, hadde vi ikke lært noe. Så det er noe av endringene som er i landsbyen. (Student fra fokusgruppeintervjuet)

Forbedringer

For å finne ut av om resultatet på prosjektene hadde hatt en positiv innvirkning på lokalbefolkningen, spurte jeg informantene om noe hadde forbedret seg etter utviklingsprosjektene.

Noe av forbedringene er at vi ikke lenger bruker hendene våre, men maskinen. Vi drikker rent vann og på skolen er det lærere. Vi kan se at landsbyen har forbedret seg så mye at det kommer folk fra andre landsbyer til våres. (Jamie)

Velley-Ta var ifølge informantene forbedret. Barna lærte engelsk på skolen og tar det med hjem til foreldrene slik at foreldrene også lærer engelsk. Jeg observerte selv da jeg var i landsbyen at flere av de voksne var interessert i å lære og at landsbyen derfor hadde etablert en kveldsskole for voksne. Kvernemaskinen hadde også forbedret livene til lokalbefolkning slik at de som tidligere hadde dårlig økonomi kunne forbedre økonomien sin gjennom å gjøre om kassavaen til garri. ”Vi gjør en fortjeneste på garri-maskinen og får litt ekstra inntekt. Det er noe av det vi legger merke til etter utviklingsprosjektene” (Mike).

Begge utviklingsprosjektene hadde forbedret livene til landsbyen mente informantene. Kvinnene i fokusgruppeintervjuet var enige med de andre. Tidligere kuttet kvinnene seg på hånden da de kvernet kassavaen selv. Kvernemaskinen har forbedret helsekvaliteten til kvinnene slik at de slipper å skade seg.

Levebrødet vårt er forbedret. Inntekten vår er forbedret. Vi kvinnene tjener egne penger nå, så det er en stor forbedring i livene våre. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Kvinnene i fokusgruppeintervjuet var fornøyde å la til at noe av grunnen til at jeg befant meg i Velley-Ta var fordi landsbyen var forbedret. Folk kom ikke til landsbyen tidligere ifølge en kvinne fra fokusgruppesamtalen. De så aldri nye fjes, men nå så de mange nye ansikter og er fornøyde og derfor vil takke de norske donorene.

Forbedringspotensial på utviklingsprosjektene

Flertallet så ikke noe negativt etter utviklingsprosjektene var ferdigstilt. Det var likevel noen som mente skoleprosjektet hadde forbedringspotensial og uttrykte at det fantes utfordringer i landsbyen.

Utfordringene gjelder hvor lærerne kan slappe av eller sove. Noen av lærerne er ikke fra landsbyen. Samtidig blir ikke alle lærerne lønnet og vi trenger utdannede lærere. Lokalsamfunnet prøver å hjelpe lærerne med litt mat som takk for hjelpen. (Jay)

En av informantene mente det en utfordring for barna som hadde fullført barneskole å nå måtte vende seg tilbake til den gamle reisestrekningen.

Eneste negative ut av resultatet er at de som er ferdig med barneskolen går på skoler som er langt fra hjemmene deres, i byen Kakata. Noen har dårlige erfaringer med reisen. Når det gjelder lærerne trenger de lærerboliger. Fleste av lærerne klager på hvor de sover. (Sam)

Oppsummering

Tidligere var det ingen hjelp å få i Vellei-Ta. Nå går barna i landsbyen på skole og snakker bedre engelsk enn tidligere. Økonomien har endret seg til det bedre slik at det er mer mat til familiene enn tidligere.

Utviklingsprosjektene har forbedret livene i landsbyen. Lokalbefolkningen har tilgang på rent vann og på skolen er det lærere. Kvernemaskinen sørget for at de som ville ha inntekt ut av garri-salget fikk muligheten til det. Det sørget for at inntekten ble forbedret for lokalbefolkningen.

Alle lærerne på skolen blir ikke lønnet og lærerne har behov av lærerboliger fordi det er utforende med transport inn til landsbyen. Noen mente også at skolen burde utvides, slik at skolen også tilbyr mer enn bare en barneskole.

Forskningsfunn Boway

Bakgrunnshistorie

Ikke langt fra grensen til Guinea, inne i regnskogen av Liberia finner man lokalsamfunnet Boway. En time unna asfaltert hovedvei, finner man landsbyen som tilhører Panta distrikt og Bong fylke. Boway har en befolkning på ca. 9500 og ble ikke etablert før 1942. De fleste i landsbyen er bønder og livnærer seg av jordbruk (Bakgrunnsinformasjon, 2009).

I motsetningen til Vellei-Ta er befolkningen i Boway mer utdannet og har en skole i landsbyen, som verken er bygd eller drevet av en NGO. Sykepleierne som arbeider i klinikken er utdannet og man kan på en eller annen måte si at denne landsbyen er mer modernisert enn

Velley-Ta, selv om Boway befinner seg lenger inn i regnskogen. Boway besitter også en Town Chief, som er en slags kommisjon utpekt av politiet.

Når jeg ankom landsbyen ble jeg godt tatt imot av de lokale. Komitéen ordnet meg et sted i landsbyen jeg kunne sove, og sørget for god sikkerhet og mat. Etter å ha tatt en titt i landsbyen var det ikke vanskelig å komme i prat med lokalbefolkningen. Lokalbefolkningen delte ulike historier med meg om krigen. Konklusjonen av de samlende fortellingene var at borgerkrigen var veldig nær landsbyen. Den var så nær landsbyen at flere av lokalbefolkningen flyttet til Guinea eller Sierra Leone.

I likhet med andre landsbyer i Liberia som befinner seg et stykke unna et urbant liv, har landsbyen Boway tidligere hatt store utfordringer med tilgang til helsetjeneste. Befolkningen har levd under dårlig omstendigheter når det gjelder tilgang på helsetjeneste. Med over 9500 innbyggere med flere små landsbyer tett til seg, har nærmeste klinikken for lokalbefolkningen vært en annen landsby med en gangavstand på ca. fire timer (Bakgrunnsinformasjon, 2009). I søknaden til CODEVPRO beskriver Boway utfordringen med avstanden til klinikk som problematisk for gravide og syke. For å bringe gravide og syke til klinikken måtte disse personene enten bli båret på en rygg, i en trillebår eller hengekøye (Bakgrunnsinformasjon, 2009). Dagens tradisjonelle transportmiddel som kjøretøy var, og er fremdeles, vanskelig å få tak i, i landsbyen per dags dato. Kjøretøy er kun tilgjengelig for de som kommer seg inn til landsbyen.

Morgenmøte om forfatters tilstedeværelse i Boway. Foto: Forfatter av avhandlingen.

Den lokale samarbeidspartneren deltagelse i utviklingsprosessen

Forskningsfunnene i Boway inneholder fem ulike faser fra underspørsmålene i avhandlingen. Den første fasen beskriver hvordan lokalbefolkningen i Boway kom frem til opprettelsen av utviklingsprosjektet, initiativ, deltagelse og hvordan lokalbefolkningen utpekte komitémedlemmene i landsbyen. Videre utforsker jeg om hele landsbyen var informert om utviklingsprosjektet og om lokalbefolkningen har fått ferdighetstrening under utviklingsprosjektet.

Deltagelse i utviklingsprosessen

Jeg var interessert i å finne ut av hvordan lokalbefolkningen i Boway kom frem til prosessen til opprettelsen av klinikken i landsbyen. En av informantene forklarte prosessen til opprettelsen av klinikken gjennom Jerry Kulah. Jerry Kulah var en av lederne for Metodistkirken i Boway og hadde kontakt med programkoordinator Jonathan L. Kaipay var medlem av UMCL. Sammen så Jerry Kulah og Jonathan L. Kaipay behovet til Boway som følge av at den nærmeste klinikken for landsbyen lå fire timers gangavstand før landsbyen selv fikk klinikk. Den lange distansen hadde en konsekvens for innbyggerne i landsbyen, ved at flere døde på vei til klinikken. En av informantene under intervjuet fortalte at grunnet smerte av sykdom brukte de syke lenger tid til klinikken enn hva en ellers frisk person ville ha gjort.

Vi hadde aldri hatt klinikk tidligere, så vi hadde en del utfordringer. Tidligere måtte vi gå langt til nærmeste klinikk. Vi måtte gå i nesten fire timer og mange mennesker kollapset på veien. (Rami)

Flere gravide kvinner i landsbyen hadde store utfordringer med å komme seg til klinikken. Fokusgruppeintervjuet fortalte at de gravide kvinnene brukte nesten seks timer på turen som egentlig tok fire timer.

Saken var at det ikke var klinikk i Boway. Tidligere da foreldrene våre skulle føde, pleide de å dø på veien mens de var gravide. På veien til klinikken var det flere som fødte eller døde. (Student fra fokusgruppeintervjuet)

Som følge av de ulike utfordringene på veien til klinikken, så lokalbefolkningen behov av en klinikk i landsbyen.

Initiativ

Informantene var uenige da jeg stilte spørsmålet om hvem som tok initiativet til utviklingsprosjektet i landsbyen. Noen av informantene refererte til personer i landsbyen, mens andre mente initiativet kom fra programkoordinator Jonathan L. Kaipay ettersom han fortalte lokalbefolkningen at de ikke kunne leve under omstendighetene de levde under. Det var også noen informanter som mente at initiativet kom fra CODEVPRO. ”CODEVPRO tok initiativet til prosjektet” (Anton).

Flertallet mente lokalbefolkningen tok initiativet til utviklingsprosjektet i landsbyen. Lokalbefolkningen forstod at den lange avstanden til klinikken måtte endres. Som følge av konsekvensen av å ikke ha en klinikk, tok landsbyen initiativet.

Det var vi som etterspurte klinikken og tok initiativet til prosjektet. Vi spurte etter klinikk fordi den klinikken vi brukte å gå til tidligere var for langt unna og mange døde på veien. Det tok tre til fire timers til klinikken. (Ralph)

Noen i fokusgruppeintervjuet mente Jerry Kulah tok initiativet. Kvinnene i fokusgruppeintervjuet forklarte meg at de så muligheten for å få en klinikk, og benyttet seg derfor av denne sjansen for å kunne utfylle landsbyens behov.

Det startet da Jerry Kulah tok kontakt. Han hadde en venn som kunne hjelpe oss. Han koblet oss opp med prosjektet. Tilstanden var dårlig, og vi ønsket klinikken. Så det var gjennom det at vi tok initiativet. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Opprettelse av komitéen

Etter initiativet og godkjenningen til utviklingsprosjektet ble lokalbefolkningen bedt om å opprette en komité av CODEVPRO. Komitéen skulle opprettes på demokratiske prinsipper og bestå av utvalgte personer fra lokalsamfunnet. Jobben til komitéen var å lede prosjektet for lokalbefolkningen og samtidig ta avgjørelser på vegne av alle i landsbyen. Det var derfor viktig å finne ut om komitémedlemmene var demokratisk valgt. En av de jeg intervjuet fortalte at landsbyen ikke hadde hatt komitémedlemmer tidligere, men hadde hatt ledere for lokalsamfunnet.

Det er utpekt av lokalbefolkningen. Vi satt sammen komitéen som kunne jobbe for lokalsamfunnet, de ga det videre til CODEVPRO. Vi hadde ikke komité tidligere, men vi hadde ledere. (Rami)

Samtlige av informantene sa seg enige i at lokalbefolkningen selv valgte ut hvem fra landsbyen de ønsket i komitéen. Komitémedlemmene ble utpekt ved at lokalbefolkningen stemte frem personene de ønsket å ha som ledere for utviklingsprosjektet. ”Lokalbefolkningen valgte komitémedlemmene selv. Komitémedlemmene ble valgt fordi landsbyen så på de som hardt arbeidene” (Gina).

Svaret jeg fikk av fokusgruppeintervjuet samsvarte med de andre informantene. ”Vi ble fortalte om å opprette en komité, så vi utpekte komitémedlemmene for landsbyen vår” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Bestemmelse av prosjektet

Som følge av at lokalbefolkningen utpekte komitémedlemmene på demokratisk representativ måte, spurte jeg informantene om hvem som bestemte utviklingsprosjektet. Kvinnene i fokusgruppeintervjuet var veldig klar på at det var lokalsamfunnet som bestemte hvilket prosjekt som skulle være i landsbyen. ”Vi i lokalsamfunnet besluttet det” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet). Jeg la til et spørsmål til for fokusgruppen, om de følte var en del av beslutningsprosessen. Kvinnene svarte at de følte at de en del av beslutningsprosessen. ”Ja, jeg føler at vi valgte det vi ønsket. Fordi vi trengte klinikken” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Igjen samsvarte alle de som deltok i individuelle intervjuene på om lokalsamfunnet tok avgjørelsen sammen da de skulle velge utviklingsprosjekt. Det var heller ikke bare voksne som fikk være med å ta avgjørelsene. ”Hele landsbyen gikk sammen og sa vi trengte en klinikk. Ungdommene, de eldre, kvinner og kirken gikk alle sammen” (Rami).

Befolkningen i Boway ønsket en klinikk i nærheten, derfor ble det bestemt at en klinikk var den beste løsningen for landsbyen. ”Lokalbefolkningen bestemte seg for at vi skulle ha en klinikk i stedet for å gå i fire timer” (Morris).

En av informantene mente at landsbyen ble spurt om hva behovet deres var, og ut i fra det bestemte lokalbefolkningen prosjektet for landsbyen. ”CODEVPRO var de som spurte oss om hva vi trengte. Så vi fortalte de hva vi trengte. Derfor vil jeg si det var oss som valgte prosjektet som skulle være” (Anton).

Informasjon om prosjektet

Siden alle var enige i at klinikken ble bestemt av lokalbefolkningen, stilte jeg spørsmålet om innbyggerne i landsbyen var informert om utviklingsprosjektet. Om innbyggerne ikke var informert om klinikken, ville det si at de heller ikke var med i beslutningsprosessen. Svarene til informantene samsvarte. Informantene fortalte at alle innbyggerne og områdene rundt var informert om utviklingsprosjektet. ”Kvinnene, ungdommene og de eldre var alle informert” (Alfred).

Prosjektet var ingen hemmelighet. Alle i landsbyen hadde kjennskap til prosjektet.

Informasjonen ble sendt rundt som følge av at CODEVPRO fortalte at de ønsket å bygge en klinikken i Boway. Folk i landsbyen ble derfor sendt rundt i lokalsamfunnet og nærliggende landsbyer for å informere andre om avgjørelsen til CODEVPRO. ”CODEVPRO fortalte oss at de ville bygge klinikken for oss. Så vi³ informerte landsbyen ved å sende folk rundt for å videreføre informasjonen” (Anton).

Deltagelse og inkludering av beslutninger angående prosjektet

Mitt neste spørsmål var derfor om innbyggerne av lokalsamfunnet fikk delta og være inkludert i beslutningsprosessen. Med det spørsmålet kunne jeg finne ut om det ble gjort på demokratisk representative prinsipper som PID står for. En av de jeg intervjuet fortalte at hele landsbyen kom til en enighet via et allmøte. Lokalbefolkningen hadde kommet til en konklusjon, der det ble bestemte at en klinikk var det beste for landsbyen.

Lokalbefolkningen kom til en konklusjon. Vi hadde et møte der folk kunne si det de ønsket, men vi visste at det viktigste utviklingsprosjektet for oss var å få en klinikk i denne byen. (Morris)

---

³ Vi i dette tilfellet er komitéen.

Det var ikke noe å legge skjul på at hele landsbyen hadde vært en del av i beslutningsprosessen. Kvinnene i fokusgruppeintervjuet mente akkurat det samme som de andre jeg intervjuet. ”Vi er de som ønsket og trengte klinikken, så vi deltok” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Opplæring i å oppgradere kompetanse

Lokalbefolkningen i Boway hadde aldri hatt en klinikk i landsbyen før utviklingsprosjektet. Derfor fikk noen av komitémedlemmene opplæring i å oppgradere kompetansen sin som helsearbeidere, mens resten av lokalbefolkningen fikk opplæring av helsearbeiderne i hvordan de skulle ta vare på seg selv⁴. Som jeg fortalte tidligere har PID som en ideologi at innbyggerne som var tilknyttet prosjektet på noe som helst måte, skulle få opplæring i å oppgradere kompetansene sine (Jethro Consult, s. 7, 2009). Dette var for at lokalbefolkningen skulle være en del av utviklingsprosjektet, samtidig føle eierskap til prosjektet.

Det var ikke alle fra landsbyen som ble sendt i opplæring. Men folket vi utnevnte⁵, disse fikk opplæring og trente resten av oss. CODEVPRO sendte folk til Ganta⁶, slik at de kunne ta vare på de syke menneskene etter at klinikken ble bygget. (Morris)

Informanten forklarer at noen av komitémedlemmene i landsbyen ble sendt til opplæring i byen Ganta, for å bli godkjent helsearbeidere. Komitémedlemmene fikk deretter ansvaret med å lære lokalbefolkningen om hygiene. Som jeg forstod under intervjuene jeg hadde, var det noen få personer fra landsbyen som ble sendt til Ganta for å lære hvordan man tar vaksiner og andre viktige ting man burde kunne som helsearbeidere.

Tre personer ble sendt for opplæring til klinikken. De ble sendt så de kunne behandle ulike sykdommer i landsbyen. Disse personene var borte i ca. syv til åtte måneder. For den vanlige innbyggeren i landsbyen lærte de oss hvordan vi skulle ta vare på oss selv og hvordan ta vare på barna. (Gina)

---

⁴ Dårlig hygiene var en av grunnene til at mange sykdommer oppstod.

⁵ Komitémedlemmene

⁶ Ganta er en by i Liberia, nær grensen til Guinea. I denne fikk flere opplæring i å oppgradere kompetansen sin som helsearbeider.

Innbyggerne i Boway fikk også opplæring i hvordan de skulle bevare klinikken og omgivelsene rundt klinikken. Lokalsamfunnet fikk oppgradert kompetansene sine da de fikk opplæring om hygiene. God hygiene beskytter lokalbefolkningen mot sykdommer, derfor ble lokalbefolkningen lært hvor viktig det var å vaske hendene sine, slik at de kunne forebygge sykdommer.

Vi ble opplært i hvordan vi skulle bruke de ulike materialene. Vi ble satt i å lære mange ulike ting. Noe av det vi lærte var å ta vare på vårt eget miljø. CODEVPRO ba oss slutte å leve med geitene, fordi det ikke var bra å leve med geiter. Samtidig ikke plante ting som bringer myggen til lokalsamfunnet. De lærte oss hvordan vi skulle vaske hendene våre. Dette er noe av opplæringen vi fikk. (Rami)

Opplæringen som var i Boway har hjulpet med å forebygge sykdommer som malaria, diaré og andre sykdommer landsbyen tidligere hadde hatt store utfordringer med. Sykdommene kom ikke like ofte etter opplæringen og dødstallet i landsbyen hadde sunket kraftig ifølge en av informantene. ”Ja. De lærte oss alle hvordan vi skulle ta vare på omgivelsene og vi ser forskjellen i dag på hvordan folk tidligere døde av diare og malaria” (Alfred).

Opplæring og oppgradering i kompetansen virket som en stor endring for landsbyen. Kvinnene i fokusgruppeintervjuet var enige med det de andre hadde fortalt tidligere under intervjuene.

De fortalte oss om ting vi ikke visste tidligere. De tok noen folk til opplæring i Ganta, for helsearbeiderkurs. De oppgraderte ferdigheter våre. Det er noen av tingene jeg så. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Kvinnene i fokusgruppeintervjuet fortalte også at de lærte hvor viktig hygiene var og at de fikk opplæring i å ta vare på lokalsamfunnet, slik at det var rent i landsbyen. På den måten kunne man forebygge sykdommene som pleide å finne sted i landsbyen. ”De lærte oss hvordan vi skulle vaske hendene våre og hvordan man holdt lokalsamfunnet rent” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Deltagelse i prosjektarbeidet

I den siste delen av den første fasen stilte jeg informantene spørsmål om lokalbefolkningen hadde deltatt i prosjektarbeidet. ”Lokalbefolkningen sørget for å gi sand, stein og murstein, ting til å sage og arbeidskraft” (Alfred). Jeg etterfulgte spørsmålet om CODEVPRO gjorde alt for lokalsamfunnet, eller om lokalbefolkningen var en del av arbeidet. Alfred svarte at landsbyen trengte klinikken, derfor ba landsbyen CODEVPRO om hjelp. Lokalbefolkningen var derfor tvunget til å spille sin rolle da prosjektet kom til landsbyen.

Lokalbefolkningen hadde bidratt med ulike lokale materialer til utviklingsprosjektet. Under arbeidet delte komitéen lokalbefolkningen inn i ulike grupper med forskjellige oppgaver til hver gruppe. ”Vi delte folk inn i ulike grupper som a, b c, og folk gjorde ulike oppgaver i disse gruppene. Da det var tid for å jobbe kom alle sammen å jobbet” (Ralph).

Kvinner, menn og ungdommene i landsbyen hadde tatt en del i arbeidet for å kunne bygge klinikken. En av studentene i fokusgruppeintervjuet fortalte under intervjuet at lokalbefolkningen ikke hadde klinikk tidligere og derfor deltok de arbeidet for å kunne få behovet sitt dekket. Innbyggerne av landsbyen ville føle de hadde deltatt under prosjektet.

Vi deltok fordi vi ikke hadde klinikk. Foreldrene våre ble syke da de gikk til klinikken tidligere, derfor måtte vi delta i prosjektets arbeid. Da arbeidet begynte, var vi glade for å kunne bidra og føle at vi gjorde noe.” (Student fra fokusgruppeintervjuet)

Oppsummering

Ifølge mine informanter hadde landsbyen aldri hatt noen form for helsetjeneste tidligere. Avstanden fra landsbyen til nærmeste klinikk var på over fire timers gangavstand, derfor var det mange som kollapset eller døde på turen.

Informantene var uenige om hvem som tok initiativet til prosjektet. Noen mente det var CODEVPRO som tok initiativet, mens andre mente andre ledere tok initiativet.

Alle jeg intervjuet var enige i at landsbyen aldri hadde hatt en komité, og fikk beskjed av CODEVPRO om å utpeke hvem de ønsket å ha i komitéen. Komitéen skulle utpekes på en demokratiske grunnlag. Hele lokalsamfunnet tok en del i beslutningsprosessen, som jeg forstod det på informantene ble det gjort via allmøte.

Det var heller ingen hemmelighet at det skulle bygges en klinikk i Boway. Hele landsbyen var informert om prosjektet ved å sende folk rundt, for å videreføre informasjonen om utviklingsprosjektet. Lokalbefolkningen var inkludert i beslutningene angående utviklingsprosjektet og kom frem til at behovet for landsbyen var en klinikk.

Landsbyen hadde tidligere ikke så mye kunnskap om hygiene. Derfor fikk lokalbefolkningen opplæring i å oppgradere kompetanse om hygiene og andre viktige faktorer som sørget for forebygging av flere sykdommer.

Landsbyen hadde bidratt med flere lokalematerialer til prosjektet ettersom lokalbefolkningen hadde behov for en klinikk.

Kvinnelig deltagelse

I denne delen skal jeg presentere den kvinnelige deltagelsen i utviklingsprosjektet. Jeg er interessert i å se ulike perspektiver på hvordan den kvinnelige deltagelsen var under utviklingsprosjektet. PID ønsker at utviklingsprosjektet er for både kvinner og menn i lokalsamfunnet (Jethro Consult, s. 5, 2009). Om ikke det er for hele samfunnet, så er det bortkastet med ressurser. Derfor var den kvinnelige deltagelsen i Boway viktig.

Kvinnene i fokusgruppeintervjuet forklarte meg at de var en del av utviklingsprosjektet. Kvinnene hadde bidratt med å lage mat til arbeiderne, samtidig som de fant frem lokale materialer til bygging av klinikken.

Ja, kvinnene var en del av det fordi vi trenger prosjektet. Vi hjalp til da de begynte å bygge klinikken. Siden vi ikke hadde noe klinikk, hadde vi ikke noe valg, vi måtte hjelpe til. Vi gikk sammen å ordnet maten og hjalp til med å jobbe. Gravde etter sand, steiner og andre materialer. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Svarene til mennene samsvarte med kvinnene. Kvinnene hadde deltatt under prosjektet. Alle jeg intervjuet fortalte at kvinnene hadde gravd etter sand, steiner og hentet vann. Noen la også til at kvinnene hadde laget mat til arbeiderne. ”Kvinnene er en del av prosjektet. De bidro med matlaging til arbeiderne og henting av vann. Dette er den fysiske delen de kan bidra med” (Anton). Noen andre svarte ”Ja, de gravde etter steiner og sand” (Morris).

Kvinnelig stemmer i prosjektet

Jeg stilte et spørsmål som var rettet mot den kvinnelige stemmen i hvordan utviklingsprosjektet skulle være. ”De var ansvarlige for at prosjektet ble til. Ja, de fortalte oss, og vi visste hva problemet i denne byen var. Vi trengte en klinikk” (Morris). Men likevel virket det som at det var kvinnene som gikk til mennene å måtte fortelle om utfordringene.

Vi hadde en kvinnelig leder som hadde ansvaret for å ha møter med kvinnene, slik at kvinnene kunne si hva enn nå kvinnene følte. Da kvinnene ba om noe angående klinikken, måtte vi høre etter. (Rami)

Det mennene fortalte samsvarte med fokusgruppeintervjuet til kvinnene. Alle kvinnene svarte ja på likt da jeg stilte spørsmålet om de hadde en stemme vedrørende utviklingsprosjektet. Responsen fra fokusgruppeintervjuet var at de fikk uttrykke sine behov under allmøte. ”Alle var på møtet og deltok. Kvinnenes stemme var også der og alle uttrykte seg” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Kvinner i komitéen

Det var uenigheter om antall kvinner i komitéen. Informantene mente det var tre eller fire kvinner i komitéen. Kvinnene i fokusgruppeintervjuet mente det var tre kvinner, og det samme gjorde en av komitémedlemmene. Derfor gikk jeg ut i fra at det var tre kvinner.

Dugnadsarbeid

Som jeg fortalte tidligere var en del av PID ideologien at lokalsamfunnet skulle føle et eierskap til prosjektet. Som følge av det måtte lokalbefolkningen bidra med ulike materialer for utviklingsprosjektet og lokal arbeidskraft. Da jeg stilte informantene spørsmålet om prosjektet var tilknyttet dugnadsarbeid og hvor stor del av kvinnene som deltok, svarte alle at kvinnene var en del av dugnadsarbeidet. ”Alle kvinnene arbeidet uten lønninger” (Gina). Det var kun et svar til spørsmålet som skilte seg ut under intervjuene. Informanten fortalte hvor fornøyde kvinnene var og fortalte meg også hvorfor kvinnene var villig til å delta i dugnadsarbeidet.

Kvinnene er fornøyde nå, fordi de er blitt tatt fra død til liv. Så om man arbeider uten lønninger, så vet man at det er til en god sak. Alle var fornøyde med å arbeide uten lønninger. (Rami)

Kvinnene i fokusgruppeintervjuet mente som de andre informantene at kvinnene i landsbyen deltok i dugnadsarbeidet. Kvinnene fortalte at om man ikke deltok i arbeidet fikk man en bot. ”Om du ikke kom på jobb, ble du bøtelagt. Alle kom for å bidra til dugnadsarbeidet” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet). Det var laget et botsystem som skulle få alle kvinnene til å arbeide, i og med at det trengtes arbeidskraft under utviklingsprosjektet.

Arbeidskraft

Jeg ønsket å utforske hvem av kjønnene som hadde arbeidet mest under utviklingsprosjektet. Kvinnene i fokusgruppen mente de arbeidet mer enn mennene fordi de hadde flere roller de måtte fylle. ”Alle arbeidet, men vi gjorde forskjellige ting” (Student fra fokusgruppeintervjuet).

Under de individuelle intervjuene kom det ulike meninger frem. Noen av mennene mente at kvinnene hadde arbeidet mer enn mennene fordi mennene også hadde jordbruksarbeid å fokusere på utenfor utviklingsprosjektet, som resulterte i at kvinnene fikk mer tid til å jobbe med utviklingsprosjektet. ”Vi, altså mennene hold på med jordbruksarbeid, så kvinnene måtte arbeide der prosjektet holdt til. Fordi vi, mennene ikke hadde tid” (Morris).

Noen av mennene mente kvinnene og mennene arbeidet like mye, men at kvinnene også kunne arbeide med prosjektet mens de var gravide. ”Ja, kvinnene kunne føle mer smerte enn mennene. Kvinnene kunne også arbeide når de var gravide, de hvilte ikke da de var gravide (Gina)”.

Det ble også gitt syn som var rettet mot at arbeidet ble gjort etter tidsskjema. Det var også noen som mente at mennene arbeidet mer enn kvinnene fordi mennene hadde mer fysisk bidrag enn kvinnene. ”Arbeidskapasiteten og styrken på kvinner og menn er forskjellige, derfor arbeidet de ikke like mye” (Ralph).

Flertallet av informantene mente at kvinnene arbeidet mer enn mennene. Mens noen informanter mente det motsatte og andre stilte seg nøytralt. Grunnen til at det var uenigheter mellom informantene forstod jeg var fordi arbeidet ikke ble utført samtidig av begge kjønn til enhver tid.

Arbeidet er gjort i form av byråkrati⁷. Man har ikke behov for enhver person hele tid eller samme dag. Noen ganger er det ikke noe arbeid for kvinnene, noen ganger har kvinner mer arbeid enn mennene. (Anton)

Forskjellsbehandling og likestilling

Hvordan var det mellom kvinnene og mennene i Boway under utviklingsprosjektet. Var kvinnene og mennene likestilt? Alle mennene jeg intervjuet var helt klare på at det ikke var noe som helst form for forskjellsbehandling. ”Alle mennesker er de samme menneskene. Vi setter derfor ikke kvinner til side eller menn til side. Alle arbeider og ingen er hjemme å hviler” (Rami).

Kvinnene kunne komme med kommentarer og var en del av utviklingsprosjektet like mye som mennene. ”Ja. De er med på å ta viktige avgjørelser. Kommer de med viktige kommentarer, tar vi det til oss” (Ralph).

Studentene som deltok i fokusgruppeintervjuet følte seg også hørt om de sa noe. Det kom frem under gruppesamtalen at det tidligere var en form for forskjellsbehandling i landsbyen. Det kom også frem at kvinner i landsbyen ble slått, men jeg ble fortalt at etter utviklingsprosjektet hadde situasjonen endret seg til det bedre.

Før da mennene ikke visste at vi var en del av dem, kunne de slå oss. Men etter CODEVPRO kom å lærte oss at alle har like rettigheter, blir vi for øyeblikket ikke behandlet slik av mennene. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

De individuelle intervjuene ga delte meninger om kvinnene var likestilt mennene under prosjektet. Den ene delen mente kvinnene ikke var likestilte fordi kvinnene ikke hadde like tungt fysisk arbeid som mennene. ”Kvinnene er ikke likestilte ettersom de ikke har like krefter som mennene” (Beatrice).

Noen av informantene mener at kvinner er som menn, og derfor skulle de likestilles under utviklingsarbeidet. ”Vi er likestilte fordi kvinner er som menn. Uansett om du er mann eller kvinne, er du det samme mennesket. Vi gjorde en jobb og vi er likestilte” (Ralph).

---

⁷ Min forståelse av det informantene prøver å forklare er tidsskjema

Effekten av utviklingsprosjektet

Jeg fulgte etterhvert opp med spørsmålet om prosjektet hadde en effekt til å ta bort forskjellsbehandling. Ifølge informantene mine samarbeidet man i landsbyen fordi landsbyen var for begge kjønn. Noen mente prosjektet hadde en innvirkning på relasjonen i lokalsamfunnet. ”Vi er likestilt i prat og arbeid. Det gir bra innvirkning på relasjoner mellom oss” (Rami). Gina svarte noe lignende som de andre informantene. ”Alle arbeidet og det var ingen diskriminering” (Gina). Det ble også lagt til at om noen holdt på med diskriminering ville det bli tatt videre til komitéen.

Når det gjelder arbeidet, arbeider man like mye. Ingen går med ideen om diskriminering. Om noen menn diskriminerte kvinner, ville klagen bli tatt videre til komitéen. Så det fantes ingen diskriminering under prosjektet. (Gina)

Oppsummering

Alle var enige i at kvinnene var en del av prosjektet. Kvinnene bidro med alt fra matlagning til å hente ulike materialer for prosjektet.

Den kvinnelige deltagelsen og stemmen i prosjektet ble misforstått av noen informanter, mens resten forstod spørsmålet. De fleste mente at kvinnene hadde en stemme i prosjektet.

Det var uenigheter om hvor mange kvinner det var i komitéen. Jeg valgte å stole på komitéen ettersom de hadde mest informasjon på utviklingsprosjektet.

Alle kvinnene deltok under dugnadsarbeidet. Det kom frem i fokusgruppeintervjuet at om det var noen kvinner som ikke deltok under dugnadsarbeidet ble de ilagt en bot. Det var i noen grad usikkerhet om hvem som arbeidet mest med prosjektet. Flere mente kvinnene arbeidet mest under prosjektet, andre mente mennene, mens noen stilte seg nøytralt og mente at begge hadde arbeidet like mye.

Noen av kvinnene og mennene mente det ikke var noen forskjellsbehandling i landsbyen. Likevel kom det frem at kvinnene tidligere ble slått av mennene sine. Dette endret seg etter CODEVPRO lærte landsbyen at kvinnene hadde like rettigheter. Noen av informantene mente mennene arbeidet mer ettersom de hadde tyngre arbeid. Prosjektet hadde fått alle til å samarbeide, derfor hadde ingen ideen om diskriminering fortalte informantene.

Oppnåelse av utviklingselementet

Utviklingselementets mål er ikke bare tilknyttet det ferdigstilte prosjektet, men også hvordan konstruksjonsformålet til utviklingselementet bringes frem. For Boway vil det si at klinikken i landsbyen tilbyr helsetjeneste til lokalbefolkningen, og ikke bare at klinikken er bygd. Denne fasen fokuserer på om prosjektets mål er oppnådd i sin helhet, om informantene mener prosjektet er ferdigstilt eller ikke og jeg finner ut om lokale myndigheter har samarbeidet med lokalsamfunnet under utviklingsprosjektet.

Ferdigstillelsen av utviklingsprosjektet

Ingen av informantene jeg intervjuet så på prosjektet som fullført. Konstruksjonsformålet dekker behovet til lokalbefolkningen, ved at landsbyen opplever en nedgang i sykdommer og dødsfall. Likevel er ingen av informantene enige i at utviklingsprosjektet var ferdigstilt. Alfred, en av de jeg intervjuet, så ikke på klinikken som ferdigstilt. Han mente klinikken var for liten for lokalsamfunnet. Samtidig mente Alfred at det kom folk fra nærliggende fylker og Guinea. Jeg spurte informantene spørsmål om klinikken kun var for Boway? Alfred svarte ”Klinikken er ikke bare for Boway, men nærliggende fylker”. (Alfred)

Grunnen til at informantene mente utviklingsprosjektet ikke var fullført var fordi størrelsen på klinikken ikke var tilpasset størrelsen på landsbyen. Alle jeg intervjuet mente klinikken var for liten og derfor ikke fullført, selv om konstruksjonsformålet til klinikken i Boway var bragt til lokalbefolkningen.

Prosjektet er ikke fullført. Klinikken er ferdigstilt, men den er for liten. En kvinne kan føde, mens det sitter en annen kvinne rett ved henne. Det kan bli litt pinlig for kvinnen som føder. Klinikken trenger et venterom og et sted folk kan være for seg selv. (Gina)

Kvinnene i fokusgruppeintervjuet hadde de samme tankene som alle andre. De mente strukturen på klinikken var for liten. Det lokalsamfunnet så for seg, var ikke det som ble ferdigstilt. De ønsket seg en mye større klinikk

Vi hadde en plan og planen var at den skulle være større enn hva den er akkurat nå. Venteområdet der pasienten ankommer er veldig liten. Så vi ønsket å bygge på mer enn det. For meg, er det ikke fullført. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Bruken av utviklingsprosjektet

Hvordan brukte lokalbefolkningen klinikken om de mente den ikke var ferdigstilt? De fleste jeg intervjuet sa at de tok hånd om området rundet klinikken og at de også får behandling på stedet.

Vi bruker det forskjellig. Noen ganger klipper vi gresset rundt området, noen ganger vasker vi rundt, og om vi er syke har vi mulighet for å bruke stedet. Når du går dit får du et papir, du må levere ID-kortet ditt og da begynner de å stille spørsmål angående problemene dine. (Ralph)

Fokusgruppeintervjuet la aldri fokuset på hvordan de tok vare på omgivelsene rundt klinikken. De hadde fokus på hvordan klinikken ble brukt. Fokusgruppen forklarte meg også hvor enkelt det var for barna å bruke klinikken om de var på skolen. ”Om barna er syke på skolen, sender skolen barna til klinikken slik at de kan få behandling raskt” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Inneholdt prosjektet noe som ikke ble ferdigstilt

Det var nødvendig å finne ut om prosjektet inneholdt noe som ikke ble ferdigstilt.

Totalinntrykket jeg fikk av informantene var at klinikken var for liten. Det var kun én person som svarte direkte ja på at alt var ferdigstilt. ”Alt er ferdigstilt, men stedet er for lite” (Rami). En annen informant fortalte at bygningstegningene ikke var fra lokalbefolkningen fordi ingen av de var arkitekter. ”Vi kan si det slik at bygningstegningene ikke var fra oss, ingen av oss i landsbyen er arkitekter” (Anton). Jeg fikk inntrykk at informanten hadde lite kjennskap til det ferdigstilte prosjektet, som følge av at tegningene på klinikken ikke kom fra lokalsamfunnet.

Resten av de jeg intervjuet mente klinikken måtte utvides fordi rommene var for små.

Informantene hadde fortalt meg at klinikken behandlet folk fra andre landsbyer, fylker og land. Stedet var så lite ifølge de jeg intervjuet at man ikke fikk hvile om man var innlagt.

”Stedet må utvides. Da jeg var gravid og skulle føde, gikk folk frem og tilbake der jeg lå. Det finnes ingen steder der man kan hvile” (Gina).

Jeg ble fortalt at gravide kvinner ble satt på samme rom som kvinner som var på vei til å føde. Kvinnene fortalte også at det ikke fantes et sted hvor klinikken kunne ta imot medisinene som

ble levert. ”Vi har ikke et sted hvor vi kan ha medisinerne. Leveringen av medisiner bør finne sted på et annet område og ikke i samme område som pasienten” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Opprettholdelsen av utviklingsprosjektet

Etter ferdigstillingen av utviklingsprosjektet er det viktig at lokalsamfunnet klarer å opprettholde og drifte klinikken. Det er nødvendig at lokalsamfunnet blir opplært, slik at de kan få den nødvendige kompetansen til å opprettholde utviklingsprosjektet, står det i PID. (Jethro Consult, s. 8, 2009)

Videre spurte jeg informantene om bistandsarbeiderne hadde lært opp lokalbefolkningen i Boway hvordan klinikken skal opprettholdes, eller om de leverte et produkt uten å lære lokalbefolkningen hvordan de tar vare på det. ”De lærte oss hvordan vi skulle ta vare på klinikken og hvordan vi skulle lage gjerde rundt. De sendte folk på kurs, så de kunne bli helsearbeidere” (Morris).

Flere av informantene fortalte meg under intervjuene at de har fått opplæring i hvordan de holder klinikken og område rundt rent.

Det er en sykepleier og en leder som blir opplært i hvordan klinikken skal opprettholdes, lederen tar det videre og lærer oss andre. Vi klipper gresset, vi setter opp gjerde. Sykepleierne arbeider som regel fra mandag til fredag. Noen ganger går de fra området til området for å lære oss om hygiene og hvor viktig det er å vaske hendene og hvordan ta vare på barna. (Gina)

Lokalbefolkningen hadde ikke bare lært hvordan de skulle holde klinikken og området rundt seg rent. I intervjuene kom det frem at både CODEVPRO og liberisk Røde Kors hadde holdt et kurs om hvordan medisinerne skulle brukes, slik at medisinerne ble tatt på riktig måte.

Opplæringen var fra det liberiske røde kors. De kom og samarbeidet med oss. CODEVPRO gjorde det i begynnelsen. De lærte oss hvordan vi skulle holde klinikken og omgivelsene rundt rent og ryddig. De lærte oss også hvordan medisinerne skulle brukes. (Anton)

Samarbeid med lokale myndigheter

Avslutningsvis i denne fasen så jeg på om de lokale myndighetene hadde bidratt med hjelp på utviklingsprosjektet. Helhetsinntrykket fra fokusgruppeintervjuet var at de ikke hadde sett lokalmyndighetene i landsbyen og kvinnene følte at de ikke brydde seg. På bakgrunn av dette var det vanskelig for meg å forstå hvordan landsbyen hadde fått sykepleiere og hvem som lønnet de som arbeidet på klinikken. Derfor stilte jeg fokusgruppeintervjuet to ekstra spørsmål. (1) Hvem har skaffet sykepleierne? (2) Hvem lønner sykepleierne. På det første spørsmålet svarte informantene at det var myndighetene som hadde skaffet sykepleierne. På det andre spørsmålet svarte de at myndighetene var de som lønnet sykepleierne. myndighetene er de som sørger for sykepleiere, mens helsefagarbeiderne er sendt av CODEVPRO for å få opplæring som helsefagarbeider.

Når det gjelder samarbeid med lokale myndigheter er det vanskelig for informantene å se noe samarbeid. Nesten alle mente de lokale myndighetene ikke hjalp til. Etter å ha vinklet spørsmålet til hvem som lønnet sykepleierne, ble spørsmålet mer forståelig for informantene. Alle informantene svare at myndighetene var de som lønnet sykepleierne. Av de jeg intervjuet var det én informant som skilte seg ut på spørsmålet om samarbeid mellom landsbyen og de lokale myndighetene. Denne informanten mente klinikken fikk medisiner fra de lokale myndighetene. ”Ja, de bringer medisin til oss. Staten er den som betaler for sykepleierne, men det kan ta fire til fem måneder før noen blir lønnet” (Ralph).

Oppsummering

Prosjektet var ikke fullført ifølge informantene. De mente klinikken var for liten og derfor var den heller ikke ferdigstilt. Lokalbefolkningen brukte klinikken ved å gå til klinikken om noen var syke. Flertallet mente prosjektet inneholdt ting som ikke var ferdigstilt fordi rommene var for små. Når det gjelder hvordan klinikken skulle opprettholdes, hadde lokalbefolkningen fått opplæring i hvordan de skulle opprettholde klinikken etter ferdigstillelsen. Noen hadde ansvaret for å ta vare på omgivelsene, mens andre hadde fått opplæring i hygiene.

Informantene forklarte at de ikke fikk hjelp av de lokale myndighetene, men forstod etterhvert at det var de lokale myndighetene som hadde ordnet sykepleiere til klinikken og hadde ansvaret for å lønne dem. Én av informantene hadde kjennskap til at de lokale myndighetene bidro med medisiner til klinikken og lønnet arbeidet.

Den lokale forventning til prosjektet

Behovet og forventningene lokalbefolkningen har til prosjektet er viktig i utviklingsprosjekter. I denne fasen av oppgaven ser jeg på om utviklingsprosjektet har stått til forventning for lokalbefolkningen. Hva mener lokalbefolkningen om arbeidet komitémedlemmene ble satt til å gjøre. Deretter går jeg inn på om komitémedlemmene lyttet til lokalbefolkningen eller om komitéen hadde egne intensjoner med prosjektet. Til slutt fokuserer jeg på hvordan lokalbefolkningen føler samarbeidet mellom CODEVPRO og lokalsamfunnet hadde vært.

Landsbyens eller komitéens prosjekt

Alle jeg intervjuet fortalte at klinikken var for lokalsamfunnet og ikke komitéen.

Det er for lokalsamfunnet og de nærliggende fylkene. Prosjektet er ikke kun for de syv personene i komitéen. Vi satt sammen komitéen for å lede oss gjennom prosessene. (Alfred)

Kvinnene i fokusgruppeintervjuet hadde samme oppfatning som de andre jeg intervjuet. Prosjektet var for lokalsamfunnet og de nærliggende fylkene forklarte kvinnene meg. ”Prosjektet kom før komitéen. Det er for hele lokalsamfunnet og de nærliggende landsbyene. Ikke for komitéen som ble satt” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Partnerskapet mellom bistandsarbeiderne og lokalbefolkningen

Forholdet mellom bistandsarbeiderne og lokalbefolkningen er viktig om partnerskapet skal være vellykket. Fokusgruppen følte samarbeidet mellom lokalbefolkningen og bistandsarbeiderne var et godt samarbeid. Bistandsarbeiderne hadde instruert lokalbefolkningen i ulike ting landsbyen ikke hadde kunnskap om.

De lærte oss ting vi ikke visste. De kunne fortelle oss hvordan vi skulle ta vare på klinikken, hvordan vi skulle ta vare på lokalsamfunnet og hvordan vi skulle få nedgang på sykdommene. Vi samarbeidet og vi samarbeidet uten noe forvirring mellom oss. De gjorde sin del perfekt og vi gjorde vår del. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Jeg fikk inntrykk av at informantene, både informantene fra kvinnene i fokusgrunneintervjuet og flertallet av de andre informantene, var fornøyde med partnerskapet mellom CODEVPRO

og lokalsamfunnet. ”Vi var de som sørget for lokale materialer og de sørget for andre materialer. Vi samarbeidet som et lag og da de kom støttet vi de” (Alfred).

Lokalsamfunnet fikk opplæring i hvordan man skulle arbeide og hvordan de kunne bruke klinikken etter ferdigstillingen. Lokalbefolkningen hadde gjort alt de ble bedt om ifølge informantene. Alle i lokalsamfunnet var ikke i kontakt med bistandsarbeiderne, noen arbeidet tett med bistandsarbeiderne, mens andre arbeidet med noe annet.

Noen arbeidet direkte med bistandsarbeiderne, mens andre arbeidet med andre ting. De var mennesker som behandlet oss godt. De prøvde aldri å kontrollere oss, det eneste de gjorde var å fortelle oss hva de trengte. (Rami).

Hørt eller ikke hørt

For å finne ut mer om samarbeidet mellom lokalbefolkningen og bistandsarbeiderne, stilte jeg spørsmål om lokalbefolkningen følte seg hørt av bistandsarbeiderne. Alle jeg intervjuet følte seg hørt av CODEVPRO. Lokalsamfunnet forklarte at de trengte en klinikk og CODEVPRO sørget for at landsbyen fikk en klinikk.

Vi fortalte dem at vi trengte en klinikk og de sørget for at vi fikk en klinikk. Sykdommene folk pleide å dø av er borte nå. Så bistandsarbeiderne gjorde det godt for oss. (Alfred)

Ingen av de jeg intervjuet følte CODEVPRO gjorde noe annet enn det landsbyen ønsket. De fleste følte de ble lyttet til ettersom det ble bygget en klinikk i landsbyen. ”De hørte på oss. For det var vi som var de som gråt og hadde et behov” (Gina). Avstanden til klinikken hadde blitt mye mindre. Klinikken lå et steinkast fra skolen og ca. fem minutter gåavstand fra landsbyens sentrum. ”Vi går ikke langt for å komme oss til klinikken lenger, de hjalp oss ut og lyttet til problemene våre” (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet).

Ansvar for utviklingsprosjektet

Det var noe uenigheter om hvem som hadde ansvaret for utviklingsprosjektet. Flertallet mente CODEVPRO hadde ansvaret for prosjektet. ”CODEVPRO hadde ansvaret fordi de kom med prosjektet” (Ralph). Det var også noen som mente lokalsamfunnet hadde ansvaret fordi det var de som hadde behovet av klinikken.

Lokalsamfunnet var involvert og de tok komitéen foran seg for å bli ledet gjennom prosessene. Hele lokalsamfunnet hadde ansvaret for prosjektet fordi vi hadde behov av klinikken. (Alfred)

Morris uttrykte at Jerry Kulah hadde ansvaret, fordi han som regel tok imot bistandsarbeiderne da de ankom landsbyen. ”Jerry P. Kulah, fordi han tok de imot når de kom” (Morris).

Samsvarer utviklingsprosjektet med lokalbefolkningens behov

Fokuset hos informantene lå fremdeles i at landsbyen trengte større klinikk da jeg spurte om det ferdigstilte prosjektet samsvarte med behovene til lokalbefolkningen. Kvinnene i fokusgruppeintervjuet var en av de som mente klinikken måtte bli større. Opplæringen av lokalbefolkningen var et enkelt grep som sørget for at informantene ikke opplevde sykdommene på samme måte lenger.

Det møter behovene våre, men vi trenger mer plass. Før var det en del malaria i landsbyen og vi visste ikke hva vi skulle gjøre. Ting som drepte folk tidligere var bare enkle ting. Med klinikken dør ikke folk som tidligere. (Ralph)

Flere av informantene var fornøyde med at klinikken var i landsbyen og at klinikken tilbydde gratisbehandlinger. Utviklingsprosjektet har virkelig endret livene i Boway. Jeg ble fortalt at dødstallet på veien til klinikken var redusert. ”Vi kan gå å få gratisbehandlinger nå, samtidig slipper vi den lange distansen og folk dør ikke på veien” (Anton).

Oppsummering

Alle jeg intervjuet mente utviklingsprosjektet var for lokalbefolkningen og ikke komitéen. Partnerskapet mellom bistandsarbeiderne og lokalbefolkningen var vellykket ifølge informantene. Informantene mente CODEVPRO hadde lyttet til behovet til lokalsamfunnet. Ingen følte bistandsarbeiderne gjorde noe annet enn det landsbyen hadde behov for.

Det var uenigheter om hvem som hadde ansvaret for utviklingsprosjektet. Flertallet mente CODEVPRO hadde ansvaret for utviklingsprosjektet. Noen informanter følte

lokalbefolkningen var de som hadde ansvaret, mens andre fikk inntrykk av at Jerry P. Kulah hadde ansvaret for utviklingsprosjektet i landsbyen.

Utviklingsprosjektet i landsbyen samsvarer med behovet til lokalsamfunnet, fordi prosjektet sørget for at sykdom og dødsfall ble redusert.

Endring og forbedring av livskvalitet

Ferdigstillelsen av utviklingsprosjektene hadde som mål å forbedre livskvaliteten til lokalbefolkningen. Om noe har endret seg etter ferdigstillelsen av klinikken, ser jeg på i denne fasen av oppgaven. Jeg ser også på om lokalbefolkningen føler noe har forbedret seg etter utviklingsprosjektet i lokalsamfunnet. Til slutt i denne fasen ser jeg på om utviklingsprosjektet har forbedringspotensial.

Endringer

Behovet til lokalbefolkningen i Boway var å få en klinikk nærmere landsbyen, som ville redusere sykdom og antall dødsfall som landsbyen var rammet av. For å utforske om arbeidet hadde resultert i forbedringer av livskvalitet i landsbyen, stilte jeg informantene spørsmål om noe hadde endret seg etter prosjektet.

Tidligere, da vi hadde det vondt, måtte vi gå langt. Nå kan jeg dra til klinikken å få behandling og dra rett hjem. Vi trenger ikke planlegge reisen lenger. Vi kan bare gå til klinikken og dra hjem til barna våre etterpå. (Gina)

Informantene forteller at sykdommene lokalbefolkningen opplevde tidligere, har holdt seg på avstand fordi klinikken gir behandling av malaria, polio, kolera og diare. Flertallet av informantene nevner også at distansen er redusert etter ferdigstillelsen av klinikken.

Mange folk pleide å dø, slik er det ikke nå lenger. Distansen har også endret seg og folk har lært seg hvordan de skal ta vare på både seg selv og omgivelsene, ved å vaske hendene og holde omgivelsene rundt klinikken rent. (Alfred)

Forbedringer

Informantene fortalte at livene deres var forbedret. Kvinnene i fokusgruppeintervjuet mente folk ikke døde like ofte av de årsaker som de gjorde tidligere. Sykepleierne lærte også

kvinnene hvordan de skulle ta vare på seg selv og barnet som ble født. Fokusgruppeintervjuet forteller om hvordan de tidligere ikke visste noe om hygiene, men at dette har forbedret seg etter utviklingsprosjektet.

Noe har blitt forbedret siden prosjektet. Vi visste ikke om håndvask, latriner eller bygging. Det har blitt bedre i lokalsamfunnet, vi vet alt dette nå. Livene våre er forbedret. (Kvinne fra fokusgruppeintervjuet)

Behovet i landsbyen er forbedret etter klinikken ble ferdigstilt i følge informantene. Syke blir sendt til klinikken før det utvikler seg til noe annet. Landsbyen har fått kunnskap etter opplæringen som ble gitt av CODEVPRO. Morris sier ”Forbedringen er medisinen vi kan ta. Veien vi pleide å gå, gås ikke lenger. Så det er noe av forbedringen” (Morris). Noe annet som er forbedret er at lokalbefolkningen samarbeider bedre seg imellom enn de gjorde tidligere, fordi de ser at samarbeidet har gitt et godt resultat forteller en informant.

Det bringer en del folk vi ikke pleide å se i landsbyen til landsbyen. Folk kommer fra andre steder og andre vil hjelpe oss. Det får oss til å jobbe som et lag. CODEVPRO fortalte oss også at vi måtte dekke over vannet så ingenting kom i vannet, og at vannet vi hentet måtte holdes høyt over bakken. (Rami)

Forbedringspotensial på utviklingsprosjektene

Til slutt stilte jeg informantene spørsmål om noe negativitet hadde kommet ut av utviklingsprosjektet. Klinikken hadde ikke resultert i noe negativt ifølge informantene. Noen mente at klinikken måtte utvides for å få mer plass til ansatte, medisiner og andre materialer.

Alt er i orden, så lenge folk får behandling. Men det skal sies at klinikken må utvides for å få plass til medisiner og materialer. Sykepleierne trenger også et rom der de kan få være for seg selv. (Alfred)

Rami fortalte at det fremdeles fantes folk i landsbyen som var syke, som valgte å ikke bruke klinikken. Klinikken hadde heller ikke alle medisiner tilgjengelig, det blir derfor gitt resept på medisiner til pasientene. Likevel valgte noen innbyggere å kjøpe andre medisiner enn det de fikk beskjed om å kjøpe.

Det eneste negative jeg kan si, kommer fra folk som ikke har forstått, folk som er syke i landsbyen. Noen av oss har ingen forståelse på klinikken. Folk henter ikke medisinen som ikke er tilgjengelig på klinikken. Noen kjøper andre medisiner i stedte. Det er også lang avstand til der man får kjøpt medisinene, vi trenger et sted her.

(Rami)

Informantene ønsket en videreutvikling av klinikken med større plass til pasienter, ansatte, medisiner osv. Utenom det virket det som de fleste av informantene var fornøyde med resultatet. ”Jeg tror ikke det har kommet noe negativt ut av resultatet. Tidligere døde kvinner på veien av malaria. Det skjer ikke på samme måte lenger. Sjansene våre er bedre nå” (Gina). Kvinnene i fokusgruppeintervjuet ser seg enige i at ting er forbedret i lokalsamfunnet. De negative tingene som oppstod før, oppstår ikke lenger.

Oppsummering

At landsbyen fikk klinikk førte til positive endringer. Lokalbefolkningen trengte ikke å planlegge reisen lenger. Færre mennesker døde av sykdommene som pleide å være i landsbyen.

Livene til lokalbefolkningen har også forbedret seg etter at alle i landsbyen fikk forbedret kunnskapene sine om hygiene. Landsbyen har også fått tilgang på medisiner. Medisinene har forbedret livene til de syke. Det eneste negative etter ferdigstillingen av klinikken var at det fremdeles var noen innbyggere som valgte å ikke ta i bruk hjelpen klinikken tilbyde. Utenom det ønsker informantene videreutvikling av utviklingsprosjektet.

6 Drøfting

Jeg har fem delspørsmål i oppgaven som skal diskuteres med lignende struktur som forskningsfunnene i forrige kapittel. Jeg skal drøfte forskningsfunnene i Velley-Ta og Boway opp mot utviklingsteoriene og mot PIDs ideal. Hovedsakelig skal funnene bli sett i lys av *The Companion to Development Studies* (2014), *Development as freedom* (1999), og *Time to listen* (2012). Diskusjonen vil også inneholde andre teorier eller perspektiver om det blir relevant.

I dette kapittelet skal jeg begrunne hvorfor jeg mener lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway har deltatt i flere faser av utviklingsprosjektene. Leseren vil også forstå at begge kjønnene har deltatt i utviklingsprosjektet, hvor jeg argumenterer for at kvinnene i de to landsbyene har hatt like mye deltagelse i utviklingsprosjektet som mennene. Senere skal vi se om lokalbefolkningen mener målet med utviklingsprosjektene ble oppnådd. I tillegg til lokalbefolkningens forventning til deres behov og forventninger angående utviklingsprosjektene oppnås. Til slutt begrunner jeg hvorfor jeg mener resultatet har gitt lokalsamfunnene forbedret livskvalitet.

Deltagelse i utviklingsprosessen

Lokalt eierskap er ifølge Metodistkirkens Misjonsselskap sentral i deres utviklingsarbeid med samarbeidspartnere (Misjonsselskapet, 2019). Av den grunn er det viktig å se på deltagelsen til lokalbefolkningene i Velley-Ta og Boway. Om lokalbefolkningen har fått delta og være inkludert i beslutningene av utviklingsprosjektene i deres lokalsamfunn.

Det er visse likhetstrekk mellom deltagelsen av utviklingsprosjektet i Velley-Ta og Boway. På grunn av medlemskap i UMCL fikk landsbyene kjennskapet til CODEVPRO prosjektene via UMCL, som senere fortalte landsbyene om muligheten til å ta initiativ til utviklingsprosjektene de hadde behov av. Det var uenigheter i begge landsbyene blant informantene om hvem av partene som tok initiativet til utviklingsprosjektet. Landsbyene sendte uansett søknad på behovet hver for seg, til CODEVPRO etter kjennskap til utviklingsprosjektet fra UMCL. Informantene fra både Velley-Ta og Boway forteller at CODEVPRO ba landsbyene om å opprette en komité. Komitéen i Velley-Ta og Boway ble utpekt av lokalbefolkningen under et allmøte, hvor begge landsbyene ga inntrykk av at de stemte på demokratiske prinsipper, på folk lokalbefolkningen hadde tillit til. Amartay Sen

ville forstått dette som at individene i begge landsbyene ble gitt *politisk frihet* da de fikk friheten til å bestemme selv hvem de ønsket som komitémedlemmer. Med *politisk frihet* gjelder også bruken av demokrati, som følge av at medlemmene av de to lokalsamfunnene selv valgte komitémedlemmene for utviklingsprosjekt (Sen 1999, s. 38).

Avgjørelsen på hvilket prosjekt landsbyene skulle velge forstod jeg på informantene ble bestemt under allmøte etter demokratiske prinsipper. Medlemmene av lokalsamfunnene fikk grunnleggende funksjoner av frihet, som ble brukt på en positiv måte, for å komme frem til utviklingsprosjektet individene i landsbyene ønsket. Informantene forklarte meg at de kom frem til prosjektene som ble valgt ved å trekke frem lokalbefolkningens behovet.

Informantene i Velly-Ta og Boway uttrykte at alle i lokalsamfunnet hadde kjennskap til noen deler av utviklingsprosjektet fordi lokalbefolkningen var de som ønsket utviklingsprosjektene i landsbyene. Det var noen deler av utviklingsprosjektet lokalbefolkningen ikke hadde godt kjennskap til, men det skal jeg komme tilbake til senere i kapittelet. Begge lokalsamfunnene uttrykte at de fikk beskjed om hva deres rolle var under utviklingsprosjektet av CODEVPRO og måtte derfor delta og inkludere seg i prosessen av utviklingsprosjektet. Dette referer til *åpenhetsgarantien* til Sen som tilhører en av de fem kategoriene av frihet (Sen 1999, s. 39). Lokalbefolkningen i Velly-Ta og Boway har blitt informert om mulighet til å få behovene sine dekket, og på den måten har komitéen vært åpen. Lokalbefolkningen i begge landsbyer har deltatt i en beslutningsprosess som har blitt gjort på demokratisk vis, ved å benytte friheten til interaksjon mellom medlemmene av lokalsamfunnet og garanti for tillit til komitéen. Åpenheten ifølge Sen hindrer muligheten til korrupsjon når de i maktposisjoner er åpne med borgerne (Sen 1999, s. 39).

Lokalbefolkningen i Velly-Ta og Boway har heller ikke blitt satt på sidelinjen, ettersom flere av informantene bekrefter at lokalbefolkningen har fått kommet med egne ønsker på utviklingsprosjektene og derfor har lokalbefolkningen vist hva prosjektmålene for prosjektene har vært (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 113-114).

Proessen som førte til utviklingsprosjektene i Velly-Ta og Boway var forskjellige. I Velly-Ta var behovet i landsbyen rettet mot kvinnene og barna i landsbyen. De var vanskeligstilt ved at kvinne hadde behov for inntekt, mens barna i landsbyen var uten skolegang. Amartya Sen i boken *Development as freedom* (1999) ville forklart situasjonen til barna med at et barn som er nektet muligheten til skole er ikke bare frarøvet grunnleggende frihet, men blir også

handikaped gjennom livet ved å verken å ha lært seg å lese eller skrive . Mens mangel på inntekt for kvinnene ikke kun forstås som fratagelse av velvære, men også evnen til å leve et ansvarlig liv som er betinget av å ha visse grunnleggende friheter (Sen 1999, s. 39).

Grunnleggende mangler på frihet er årsaken til at Velley-Ta sendte en søknad om hjelp til CODEVPRO.

I Boway hadde lokalbefolkningen behov av en klinikk i landsbyen på grunn av sykdommer, dødsfall og lang avstand til nærmeste klinikken. Sen mener denne tilstanden med mangler på medisinsk behandling ikke kun er forebyggende sykkelig og muligens unnvikende dødelighet, men også en tilstand som gjør det vanskelig å gjøre ting for seg selv og andre. Mangel på helsetjeneste gir de syke mindre eller ingen frihet (Sen 1999, s. 40).

Jeg var redd for at enten de eldre eller komitéen i Velley-ta Og Boway hadde bestemt hvilket utviklingsprosjekt landsbyene skulle ha. Derfor stilte jeg informantene spørsmålet om de følte prosjektet var for lokalbefolkningen eller for komitémedlemmene. Velley-Ta og Boway hadde mye til felles under dette punktet. Alle jeg intervjuet insisterte på at utviklingsprosjektet var for lokalsamfunnet og ikke komitéen som ble opprettet. Av den grunn at informantene insiterte på at utviklingsprosjektet var for lokalbefolkningen bekrefter at hele lokalsamfunnet hadde vært med i beslutningsprosessen. Forskningsfunnene fra begge landsbyene viste at CODEVPRO hadde et godt samarbeidet med lokalsamfunnene uten noen som helst form for å være dominerende eller dikterende under arbeidet, men heller hadde en tilretteleggende posisjon. Som en av informantene sa, arbeidet lokalsamfunnet og CODEVPRO som et lag. CODEVPRO hadde også lyttet til behovene til lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway ved å bygge det lokalsamfunnet ønsket. Giles Mohan, som er professor i utviklingspolitikk og praktiser fra The Open University som skriver kapittelet om DU i boken *The Companion to Development studies* (2014), ville forstått arbeidet med å lytte til lokalbefolkningen som *Participatory rural appraisal*. I PRA er ikke arbeidet til bistandsorganisasjonen å være dominerende eller dikterende når det kommuniseres med landsbyene, det skal heller jobbes med å gi oppmerksomhet ved å lytte og forstå utfordringene til lokalbefolkningen (Mohan 2014, s. 133).

Forskningsfunnene bekrefter at CODEVPRO har lyttet til informantene fra Velley-Ta og Boway under utviklingsprosjektene. Det skal også sies at selv om CODEVPRO er de som besitter de økonomiske midlene, har de ikke vært dikterende under samarbeidet med

lokalbefolkningen ifølge informantene. Det kan ikke sammenlignes med de samlede innvirkningen fra informantene fra ”*The listening project*”, som opplever at store aktører overstyrer utviklingsprosjektene fordi de økonomiske ressursene er hos giveren og det fører derfor til at giveren også tar beslutninger for lokalsamfunnet (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 30).

Ifølge PID er mye av dagsaktuelle utviklingsarbeid betegnet som et avhengigforhold mellom mottaker og giver. PID mener dette avhengighetsforholdet ikke er positiv på noen som helst måte og derfor ønsker å endre forholdet mellom mottaker og giver til deltagende utviklingspartner. Deltagende utviklingspartner handler om at mottaker av utviklingsarbeidet skal være deltagende i utviklingsprosjektet (Jethro Consult, s. 4, 2009). Den lokale samarbeidspartneren skal i PID ha kontroll over eget lokaleprosjekt og skal derfor ha et styrende organ som er demokratisk representativt valgt (Jethro Consult, s. 5, 2009). Informantene fra Velley-Ta og Boway bekrefter å ha hatt kontrollen over eget lokale utviklingsprosjekt. Informantene uttrykte de hadde deltatt i flere faser av utviklingsprosjektet. Mohan kaller det for DU når bistandsorganisasjoner inkluderer lokalbefolkningen i utviklingen. Mohan sier også at for å oppnå et bra resultat på utviklingsprosjektet, må giver og mottaker lære hverandre hvor man kommer fra. Dette kaller Mohan *gjensidig læring* (Mohan 2014, s. 132). Å lære hverandre hvor man kommer fra har vært grunnleggende i måten CODEVPRO har arbeidet på, som begge lokalsamfunnene forsikrer meg om at er blitt gjort.

CODEVPRO med bruken av PIDs ideologi ved å involvere lokalbefolkningen i arbeidet gir lokalsamfunnet frihet og muligheter i utviklingsprosjektet. Jeg kan argumentere med Amartya Sens syn på demokrati, at ”demokrati må bli sett på som å skape et sett med muligheter og bruken av mulighetene krever analyse av en annen type, som omhandler praksisen med demokratisk og politiske rettigheter” (Sen 1999, s. 155). Utviklingsprosjektet har blitt gjort på en demokratisk måte ved å gi lokalbefolkningen et sett med muligheter til valg av utviklingsprosjekt.

Kvinnelig deltagelse

Den kvinnelige deltagelsen i utviklingsprosjektene er viktig i PID sammenheng. Derfor vil det fokuseres på om begge kjønn er like inkludert i de ulike delene av utviklingsprosjektet. Jeg vil

også inkludere de nye Bærekraftmålene til FN, selv om jeg ikke har inkludert de i teoridelen. Det er et mål med kvinnelig deltagelse i utviklingsprosjektet ifølge PID.

Kvinnene i Velley-Ta hadde behov av en inntektskilde, derfor ble løsningen en kvernemaskin. På den måten kunne kvinnene få en inntektskilde ved å kverne kassavaen ved bruk av kvernemaskinen for å produsere garri som kvinnene kunne selge. Ifølge Heinemann som skriver kapittelet om landing fattigdom i *The Companion to Development Studies* (2014) ligger kilden til inntekt for lokalsamfunn i jordbruksarbeid (Heinemann 2014, s. 223). Dette samsvarer med landsbyens behov.

Grunnet behovet av å redusere svangerskapsrelatert dødelighet og sykdommer hadde kvinnene i Boway behov av en klinikk i landsbyen. Behovet samsvarer med MDGs helserelevante mål før 2015 som er ”redusering av svangerskapsrelatert dødelighet” og andre sykdommer (Barrett 2014, s. 462). Med klinikken opplever landsbyen nedgang av dødsfall.

Informantene i Velley-Ta og Boway kunne bekrefte at kvinnene i lokalsamfunnet var en del av utviklingsprosjektene, det var ingen motrøster til at kvinnene var inkludert. Kvinnene deltok i arbeidet ved å sørge for å hente lokale materialer som trengtes til utviklingsprosjektene. Materialer som sand, steiner, vann osv. Begge kjønn mente også at kvinnene bidro med å sørge for å gi arbeiderne mat og samtidig vaske klærne til arbeiderne. Det synes å være samsvar mellom kvinnene fra Velley-ta og Boway ettersom de begge fikk friheten til å uttrykke sine behov gjennom allmøte og var inkludert i beslutningsprosessen. Alle jeg intervjuet var enige i begge landsbyene at kvinnene hadde hatt en stemme i utviklingsprosjektet.

Begge landsbyer hadde kvinnelige komitémedlemmer, der Velley-Ta hadde to kvinner i en komitéen bestående av fem personer, mens i Boway var tre av syv komitémedlemmer kvinner. Det er mulig å sammenligne det som fortelles i *The listening project* hvor kvinner befinner seg i lederstillinger i Bosnia-Hercegovina fordi bistandsorganisasjonen fremmer kvinner i lederroller (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 29). Det samme ser vi i Velley-Ta og Boway, av den grunn at det er kvinner i lederstillinger i lokalsamfunnet som følge av CODEVPRO fremmer kvinner i lederstillinger.

Botsystem

For å dekke kravet om deltakelse av kvinner, deltok kvinnene fra Velley-Ta og Boway i dugnadsarbeidet for utviklingsprosjektet i eget lokalsamfunn. Landsbyene var sammenlignbare ved at kvinnene i landsbyene arrangerte et botsystem til kvinnene som ikke deltok i dugnadsarbeidet. Botsystemet var kun gjeldende for kvinnene under dugnadsarbeidet, og ikke mennene. Systemet ble opprettet av kvinnene selv. Derfor kan jeg argumentere for at botsystemet ikke er en forskjellsbehandling mellom kvinner og menn, selv om det kan forstås slik ved første øyekast. Bakgrunn for opprettelsen av botsystemet var for at ingen av kvinnene i noen av landsbyene skulle snike seg unna utviklingsarbeidet. I Velley-Ta forklarte en av kvinnene jeg intervjuet at summen på boten lå på 20 liberiske dollar (LRD), som tilsvarer ca. litt over 1 kr. Boten var ikke av den høye summen, men ble satt som et symbol på at kvinnene måtte delta i dugnadsarbeidet.

I Boway fikk jeg aldri vite summen på boten, men man kan tro at boten lå i samme prisklasse som i Velley-Ta på grunn av den symbolske summen kvinnene prøvde å sette.

Mennene i Velley-Ta og Boway var ikke inkludert i botsystemetordningen. En av forklaringene til dette er at i motsetning til kvinnene, hadde flere av mennene i landsbyene jobb som jordbruksarbeidere før utviklingsprosjektene startet. En annen mulig forklaring er at mennene ikke kunne forlate jobbene sine ved jordbruksarbeidet til en hver tid etter prosjektets behov, og kvinnene erstattet derfor noen av mennenes oppgaver.

Disse oppgavene kunne være å hente vann og andre lokale materialer. En siste mulig forklaring er at mennene er de som hovedsakelig har inntektskilden i familien, så ved å delta i alle faser av utviklingsarbeidet vil også si å miste inntekt i jordbruksarbeidet.

Dugnadsarbeid

Når det gjelder dugnadsarbeidet som ble utført, er informantene i begge landsbyer klare på at ingen ble på noe som helst måte lønnet for arbeidet. Det var derimot uenigheter blant informantene om hvem av kjønnene som hadde arbeidet mest på utviklingsprosjektene. De jeg intervjuet hadde ikke kontroll på hvem av kvinnene og mennene som arbeidet mest på utviklingsprosjektene.

I Velley-Ta var det usikkerhet blant kvinnene om hvem som arbeidet mest på utviklingsprosjektene. Kvinnene forklarte meg at det kom an på hva som skjedde i

lokalsamfunnet ut i fra dugnadsarbeidet som ble utført. Kvinnene mente uansett at de bidro med like mye dugnadsarbeid som mennene.

Flertallet av mennene jeg intervjuet i Velly-Ta mente at mennene hadde arbeidet mer enn kvinnene. En av deres forklaringer til det var fordi kvinnene ikke deltok i alle de fysiske rollene under dugnadsarbeidet.

I Boway mente kvinnene at de arbeidet mer enn mennene som følge av at de deltok i flere roller enn mennene under dugnadsarbeidet. Kvinnene deltok i å hente ulike lokale materialer, samtidig som de laget mat og vasket klærne til arbeiderne som bygde klinikken.

Mennene i Boway var uenige om hvem av kjønnene som arbeidet mest på utviklingsprosjektet. Flesteparten av mennene mente det var lik fordeling i dugnadsarbeidet fordi arbeidet ble gjort i form av organisering av tidsskjema. Det var likevel noen menn som mente de arbeidet mer enn kvinnene fordi styrken til kvinnene ikke kunne sammenlignes med mennene. Andre hadde en oppfatning av at kvinnene arbeidet mer under prosjektarbeidet fordi mennene var opptatt med jordbruksarbeidet.

Basert på forskningsfunnene har kvinnene arbeidet like mye som mennene. Argumentet for at kvinnene arbeidet mer enn mennene må baseres på at den kvinnelige deltagelsen ikke bare gjaldt det å hente lokale materialer, men at kvinnene også måtte lage mat til arbeiderne og vaske klærne deres. Den fysiske styrken til kjønnene kan ikke brukes som et argument av mennene når de beregner deltagelsen i utviklingsprosjektet. Derfor mener jeg argumentet til mennene er et svakt argument fordi dem glemmer alle aspektene ved utviklingsprosjektet, og retter fokus kun mot selve henting av lokale materialer, her hjalp kvinnene også til under prosjektbygningen.

Det er av ulik vurdering i landsbyene om hva det menes å arbeide på utviklingsprosjektet. Mennene forstår betydningen av ”å lage mat, å vaske klær” som ikke like stort bidrag av arbeidet på utviklingsprosjektet, der de selv bidrar med det fysiske arbeidet av skole- og klinikkbygning. Her ligger det en undertrykkelsesmekanisme fra mennene, som kvinnene til en vis grad aksepterer da dette ikke blir stilt kritiske spørsmål.

Med bruken av Anderson, Brown og Jean kan man si at noe av informasjonen som ble bragt til Velley-Ta og Boway er god informasjon, som gir lokalbefolkningen i begge landsbyer muligheten til å planlegge dugnadsarbeidet (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 121). Informantene uttrykker ikke at dette var en utfordring under dugnadsarbeidet.

Likestilling

Likestillingsbegrepet blir besvart positivt av informantene. Jeg tror informantene forstår likestilling i form av utviklingsarbeidet som ble gjort.

Basert på forskningsfunnene fra Velley-Ta sørget utviklingsprosjektene for at lokalbefolkningen arbeidet kollektivt uten noe forskjellsbehandling, ifølge flesteparten av informantene. Kvinnene i Velley-Ta mente det ikke eksisterte noe som helst form for forskjellsbehandlinger i landsbyen, selv om kvinnene hadde andre oppgaver under deltagelsen i prosjektet, ved å lage mat til arbeiderne. Jeg observerer i begge landsbyene at mennene er de som organiserer det meste som skal skje landsbyen. Etter mennene er ferdig med å diskutere seg imellom, går de til noen av de eldre kvinnene og gir de avgjørelsen. Kvinnene kommer enten med innspill eller aksepterer med engang det mennene har kommet frem til.

Likevel ble jeg fortalt av en mannlig informant fra Velley-Ta at han oppfattet landsbyen som diskriminerende mot kvinner til tider. Informanten var medlem av komitéen, og fortalte at forskjellsbehandling fremdeles eksisterte i landsbyen som følge av at lokalsamfunnet ikke er utdannet. Informanten gikk aldri inn i detaljer på hva forskjellsbehandlingen gikk ut på, men uttrykte det fantes i lokalsamfunnet.

I motsetning til kvinnene i Velley-Ta ble jeg fortalt under fokusgruppeintervjuet i Boway at det tidligere fantes vold mot kvinner i lokalsamfunnet. Men de mente etter utviklingsprosjektet startet i landsbyen hadde CODEVPRO gått igjennom noen deler av menneskerettighetene med lokalbefolkningen slik at man kunne arbeide med å sette en stopper for volden mot kvinnene. Ifølge kvinnene ser man per dags dato ingen vold mot kvinnene.

Mennene i Boway ga aldri uttrykk for at det var noe forskjellsbehandling i lokalsamfunnet. De mente kvinner og menn er det samme kjønn, og derfor blir kvinner behandlet på lik linje som mennene.

Jeg fikk inntrykk av at mennene holdt tilbake informasjon og ikke delte hele sannheten om forskjellsbehandlingen, og dette for å ikke påvirke fremtidig samarbeid med eksisterende partner eller andre bistandsorganisasjoner som ønsker å bidra til en positiv forandring i lokalsamfunnet. At det skulle bli en konsekvens om de delte for mye av sine meninger.

Forskjellsbehandling er ikke kort og enkel oppgave for samfunn med tydelig forskjell mellom kvinner og menn. Derfor vil ikke de få månedene CODEVPRO var i landsbyene sette en total stopper for forskjellsbehandlingen. Forskjellsbehandlingen mellom kvinnene og mennene kan ha bedret seg på noen visse punkter.

I samtalen med alle som deltok i intervjuet fra Velley-Ta og Boway var det åpenlyst at flertallet av de mannlige og kvinnelige informantene hadde en oppfatning av at kvinnene ikke var likestilt mennene når det gjald prosjektarbeidet som ble gjort. Flertallet av mennene forklarte at kvinnene ikke var likestilt mennene, på grunnlag av at kvinnene ikke bidro med like fysisk arbeid som mennene. Flertallet av mennene mente derfor at kvinnene hadde begrensinger når det gjaldt bidraget til utviklingsprosjektene.

De kvinnelige informantene virket ikke å bære preg av ulikhetene mellom kjønnene når det gjaldt arbeidet som ble utført. Kvinnene uttrykte aldri at de ønsket å bidra med mer under arbeidet eller syntes de gjorde for lite. De var generelt fornøyde med egen innsats.

Den indiske aktivisten Srilatha Batliwala ønske om at myndiggjøring burde bli sett på som ”en prosess som utfordrer eksisterende maktrelasjoner og får mer kontroll” (Parpart 2014, s. 408) kan sies tiltrer i begge landsbyene etter CODEVPROs utviklingsprosjekter. En prosess som utfordrer eksisterende maktrelasjoner og får mer kontroll” er noe av det vi opplever i begge landsbyer (Parpart 2014, s. 408).

Det viser seg fordi kvinnene tidligere var undertrykt i landsbyene, med forskjellsbehandlinger og voldshandlinger ifølge forskningsfunnene. For å bedre kvinnes posisjon i begge landsbyer, er det etablert en komité som består av 40% kvinner. Maktrelasjonen har blitt bedre i landsbyene hvor vi nå finner kvinner innenfor maktposisjoner.

Med tanke på at kvinnene i begge landsbyer har fått like muligheter som mennene til å ta en del i beslutningsprosessen og delta i arbeidet på utviklingsprosjektet, kan konkluderes med at den kvinnelige deltagelsen i prosjektet forenes med FNs bærekraftsmål (mål 5 likestilling mellom kjønnene). Den vil ”oppnå likestilling og styrke jenter og kvinners stilling” (FN, 2019).

FNs bærekraftsmål og PID samsvarer av den grunn at PID indikerer at bistandsorganisasjonen skal fremme like ledermuligheter for begge kjønn, selv om det ikke harmonerer med den lokale kulturen. Det skal være et samarbeid mellom kjønnene slik at det kan passende tildeles positive endringer i samfunnet til begge kjønn (PID treningsmanual 2015, s. 47). Det er åpenbart i Velly-Ta og Boways situasjon at kvinnenens ledermuligheter fremmes, av den grunn at alle informantene forteller at det finnes både kvinner og menn i, komitéen noe som bekrefter ledermulighetene til kvinnene i landsbyene.

Bærekraftig utviklingsprosjekt

For å utforske oppnåelsen av utviklingsprosjektene i Velly-Ta og Boway, stilte jeg informantene spørsmål om de så utviklingsprosjektet i landsbyen som ferdigstilt? Hvordan lokalbefolkningen brukte det ferdigstilte prosjektet? Om prosjektet inneholdt noe som ikke var ferdigstilt? Samtidig var det viktig å se om lokalbefolkningen hadde fått opplæring i hvordan de opprettholder utviklingsprosjektene etter ferdigstillingen og om det var et samarbeid med lokale myndigheter på prosjektet.

Det synes å være noe manglende samsvar mellom landsbyene på spørsmålet om utviklingsprosjektet i seg selv var ferdigstilt, ettersom informantene hadde ulike forståelser av betydningen av ferdigstillingen av utviklingsprosjektene. I Velly-Ta uttrykte informantene at begge utviklingsprosjektene var ferdigstilt, men at særlig skoleprosjektet genererte nye behov, noe jeg kommer tilbake senere i kapitlet.

Informantene i Boway hadde to ulike respons på spørsmålet om ferdigstillingen av utviklingsprosjektet. På den ene siden var fokuset rettet mot at klinikken var for liten for antall pasienter. Det kom flere pasienter fra nærliggende fylker og Guinea, som informantene mente var noe av årsaken til at klinikken var for liten for landsbyen. Ryktene hadde gått fortere enn det lokalbefolkningen hadde tenkt. De hadde sett for seg for at klinikken i utgangspunktet var for Boway. Men plutselig kommer det inn et helt området

lokalbefolkningen ikke hadde regnet med. Når det gjelder klinikken observerte jeg at den var utrustet med 5 soverom som hadde 20 senger til sammen. På den andre siden uttrykte informantene først etter jeg stilte de spørsmål om lokalbefolkningen fikk medisiner og/eller fikk medisinsk hjelp på klinikken, kunne alle informantene bekrefte at det var mulig å få behandling på klinikken om man enten var syk eller om man skulle føde barn.

Felles for utviklingsprosjektene i Velly-Ta og Boway var at begge prosjektene var delvis bærekraftig ifølge informantene. Alle informantene mente lokalbefolkningen brukte prosjektet etter den enkeltes behov.

Sen's *Sosiale muligheter* fremtrer, når fasiliteter som skole tilbys i Velly-Ta. På den måten bedrer livene til individene seg ved at det gis et tilbud i lokalsamfunnet som gir lokalbefolkningen muligheten til å lære seg å lese og skrive, som da tilbyr mer sosial deltagelse i samfunnet. Et eksempel til det vil være å kunne delta i politiske aktiviteter (Sen 1999, s. 39).

I Boway forekommer Sen's *Sosiale muligheter* (Sen 1999, s. 39) ved at helsetjenesten tilbyr forebygging av sykdommer og andre helserelaterte utfordringer som kan forbedres. Av den grunn vil individets materielle frihet til et bedre liv samsvare med det behovet lokalbefolkningen har hatt.

Velly-Ta

Mine begrunnelser til at utviklingsprosjektet i Velly-Ta ikke er fullstendig bærekraftig, er fordi på den ene siden så informantene på kvernemaskinen som ferdigstilt og skoleprosjektet delvis ferdigstilt. På den andre siden så informantene svakheter ved skoleprosjektet.

Skoleprosjektet hadde to utfordringer ifølge informantene, for det første, gikk skolen fra første til sjette klasse, det vil si at elevene som hadde fullført sjette klasse måtte tilbake til den gamle rutinen, med å enten gå i to timer for å komme seg til kollektivtrafikk eller ikke gå på skolen. Planen med skoleprosjektet var å bygge en barneskole, noe lokalsamfunnet har fått per dags dato. Skoleprosjektet har vært så positiv at det har ført til generering av nye behov ettersom noen av barna har fullført barneskolen.

For det andre, trenger lærerne et sted i landsbyen de kan overnatte. Dårlig kollektive muligheter til Velly-Ta gjør så lærerne kommer seint til undervisningen til tider.

Informantene forklarer at lokalbefolkningen pleier å huse lærerne til tider og at

skoleprosjektet nå har behov av lærerboliger i landsbyen. Mine observering med denne utfordringen etter å ha tilbragt fire dager i landsbyen, bekrefter at det er store utfordringer med kollektiv transport inn og ut av Velley-Ta. I dette tilfelle med skoleprosjektet er den ikke bærekraftig om informantene opplever fravær av lærere til skolestart.

En løsning på utfordringen kan være at skoleprosjektet må sette opp enten en felles transport inn og ut av landsbyen før og etter skolestart. En annen løsning kan være å bygge lærerboliger i landsbyen. Kun da mener jeg at skoleprosjektet vil være bærekraftig ved å ha lærere tilstede til en hver skoledag.

CODEVPRO har sammen med landsbyen ferdigstilt en skole med noe utfordringer, hvor noen av informantene mener sjette klasse ikke fører til en kvalifisert utdanning som sørger for fremtidig arbeid for elevene. Informantene mener at skoleprosjektet i hvert fall skal kunne utdanne elevene frem til fullført ungdomsskole. Med observasjonene i landsbyene, opplever jeg tydelig svakheter ved skoleprosjektet og mindre med kvernemaskinen prosjektet i Velley-Ta. Derfor kan jeg argumentere med at som et isolert prosjekt er skoleprosjektet ferdigstilt, men som en del av en utvikling så kan man stille spørsmålsteget om ideologien til PID er god nok i forhold til om skoleprosjektet utvikler studentene på langsikt eller ikke. I Velley-Ta utvikler den studentene bare til en viss grad, som følge av at det er det behovet landsbyen hadde på den tiden og at skoleprosjektet har vært så suksessfull, selv om det er fravær av lærere.

Anderson, Brown og Jean snakker om at utviklingsprosjekter har utfordringer med iboende motsigelser og dilemmaer. De iboende motsigelsene og dilemmaene sier noe om at utfordringen har vært at bistandsorganisasjoner har levert et behov som i senere tid har hatt behov for mer assistanse. Ifølge *Time to listen* skal det aldri leveres et behov som har bruk for mer assistanse på samme utviklingsprosjekt (Anderson, Brown, Jean, s. 48). Anderson, Brown og Jean ville derfor ment skoleprosjektet i Velley-Ta var en form for iboende motsigelser, fordi utviklingsprosjektet ikke var fullstendig bærekraftig ettersom utviklingsprosjektet har behov av assistanse for å få utviklingsprosjektet fullstendig bærekraftig.

Boway

Situasjonen i Boway er annerledes enn Velley-Ta. Flertallet av informantene mener størrelsen på klinikken ikke tilfredsstillende behovet til lokalbefolkningen. Ut ifra mine observasjoner på

klinikken, tilsa klinikken å være bærekraftig ved å tilby helsetjeneste. Min følelse var at informantene hadde som mål å påvirke meg til å gi de en større klinikk. Informantene ønsker en større klinikk etter de ser konsekvensen ved at klinikken har blitt populær. Klinikken i landsbyen har ifølge informantene sørget for at færre innbyggere mister livet og at kvinnene redusere svangerskapsrelatert dødelighet. Størrelsen på klinikken vil alltid være et problem om klinikken brukes og overfylles av flere mennesker fra nærliggende fylker eller land. En annen utfordring ifølge noen av informantene er medisiner tilgjengelig på klinikken. De jeg intervjuet har en viss forventning om at det ikke skal være noen mangler på medisiner på klinikken. En siste utfordring med klinikken ifølge informantene er at pasientene ikke får den hvilen eller roen de ønsker. Dette kommer som følge av at andre pasienter og besøkende befinner seg i samme rom.

I Boway kan jeg argumentere med at klinikken er bærekraftig ettersom informantene opplever nedgang av sykdommer og at kvinnene får en redusert svangerskapsrelatert dødelighet. Klinikken har en liten forbedringspotensialet angående størrelsen, men mine observasjoner av klinikken de dagene jeg var i Boway tilsier at klinikken aldri var full da jeg besøkte landsbyen.

Ferdighetstrening

Forskningsfunnene fra Velley-Ta og Boway kan begge bekrefte at lokalbefolkningen i begge landsbyene har fått opplæring i å oppgradere kompetansen sin. Kompetansen som ble gitt til innbyggerne var forskjellige som følge av at landsbyene hadde helt ulike behov. Ingen av informantene ga uttrykk for at de var misfornøyd med opplæringen som ble gitt.

Informantene fra Velley-Ta og Boway mente de hadde fått opplæring i hvordan de kunne opprettholde utviklingsprosjektene. Begge landsbyer deltok på forskjellige kurs i egen landsby, hvor CODEVPRO var de som holdt kurs for lokalbefolkningen.

Velley-Ta

I Velley-Ta fikk en av innbyggerne ansvaret med å opprettholde kvernemaskinen, mens noen utvalgte, altså komitémedlemmene har hatt kurs i hvordan lokalsamfunnet kan opprettholde og ta vare på skoleprosjektet. Resten av befolkningen har hatt kurs i produksjon av kassava og salg av garri som en metode for å bedre inntekten til familien.

Kunnskapen og treningen fra kurset begge lokalsamfunnene fikk er nødvendig om lokalsamfunnet skal kunne opprettholde utviklingsprosjektene. For det første, å få kunnskap om hvordan man opprettholder kvernemaskinen sørger for at lokalbefolkningen i Velley-Ta bevarer maskinen og får dratt nytte av den i lang tid. For det andre, produksjon og salgskurset lærer lokalbefolkningen hvordan man kan få ekstra inntekt av salg på garriproduksjon. Noen av informantene forteller meg også at noe av pengene fra produksjonen går til skoleprosjektet i landsbyen. Jeg ser tydelig Sen's *økonomiske anlegg* ved at garriproduksjonen eller som Sen ville kalt det "den økonomiske utviklingen" øker inntekten og formuen til lokalbefolkningen. Økningen kan betegnes som bedring av innbyggernes økonomiske rettigheter (Sen 1999, s. 38), noe informantene bekrefter selv.

Som en kritikk stiller jeg et spørsmålstegn til hvorfor kun én person har fått opplæring i å opprettholde kvernemaskinen. Jeg argumenterer at flere i lokalsamfunnet burde få opplæring i å reparere og gjøre det som er nødvendig for å opprettholde kvernemaskinen. Dette for at jordbruksprosjekt skal være skikkelig bærekraftig. Hvorfor, jeg mener dette er fordi om noe skulle hende personen med ansvaret eller om personen skulle flytte fra landsbyen vil situasjonen skape utfordringer for lokalsamfunnet med å opprettholde kvernemaskinen. Kurs i opprettholdelsen av kvernemaskinen er et felles ansvar mellom CODEVPRO og Velley-Ta i prosjektetableringen. I og med at CODEVPRO leverer kvernemaskinen som en del av sitt prosjekt, så mener jeg at i den prosessen burde flere personer ha ansvar for å vedlikeholde og for å sikre kvernemaskinen.

Boway

Baser på forskningsfunnene i Boway ble det sendt noen få personer fra landsbyen på kurs i en by kalt Ganta. Personene som ble sendt til Ganta på kurs skulle få opplæring for å kvalifiseres som helsearbeidere. Det var også noen utvalgte i lokalsamfunnet som fikk kurs i hvordan omgivelsene på og utenfor klinikken skulle opprettholdes. Resterende i landsbyen deltok på kurs om hygiene. Kurset om hygiene kan også være en av forklaringene til hvorfor sykdommene og dødstallene i landsbyen har sunket.

Helsetjenestekurset tilbyr lokalbefolkningen faglærte helsepersonell, som kan opprettholde ulike hygieniske tiltak så sykdommer ikke fremtrer som tidligere. Det faglærte helsepersonalet gir også tryggere fødsler i landsbyen, trygg og riktig vaksinerings, samtidig

som de tar godt hånd om de syke med profesjonell pleie. Hygienekurset har også gitt kunnskap som endrer helsekvaliteten til lokalbefolkningen.

Tidligere i teorikapittelet nevnte jeg tre helserelevante MDGs som var å ”(4) redusere barnedødelighet, (5) redusere svangerskapsrelatert dødelighet, (6) bekjempe HIV/AIDS, malaria og andre dødelige sykdommer. Punktene samsvarer med helseutfordringene i Boway, hvor lokalbefolkningen har hatt store utfordringer innen for punkt 4, 5 og 6. Jeg argumenterer at ferdighetstreningen som ble gitt til lokalbefolkningen i Boway er en av nøkkelfaktorene til at informantene mener det har vært stor nedgang i sykdommer og dødsfall. Derfor kan jeg også si at retningslinjene til MDGs samsvarer med utviklingsarbeidet til CODEVPRO i Boway.

Likehetstrekk

Informasjonen informantene ga meg tyder på at begge lokalsamfunnene har for det første, opparbeidet seg bedre kunnskap om behovene sine, og for det andre, videreført kunnskapen som ble gitt i begge landsbyer til andre landsbyer med lignende behov, slik at flere mennesker skal få muligheten til forbedring av helsen sin.

Det er flere praktiske grunner til at jeg mener kurset begge landsbyene fikk har vært positive. I PRA sies det at teknologier som bringes til lokalsamfunnet skal erstattes med opplæring i ulike metoder og teknikker til lokalbefolkningen, slik at de selv kan ”vurdere, analysere, planlegge, arbeide, overvåke og evaluere” (Mohan 2014, s. 133). De visuelle og muntlige teknikkene er en metode for å tilegne seg kunnskap for lokalbefolkningen (Mohan 2014, s. 133). Kurset som gis til landsbyene kan ses på som visuelle og muntlig teknikker for å opprettholde utviklingsprosjektene.

Annelies Zoomers med definisjonen til Robert Chambers og Gordon R. Conway sier ”Levebrødet er bærekraftig kun når den kan takle og gjenopprettes fra stress og sjokk. Samtidig opprettholde eller forbedre evner og eiendeler i nåtid og i fremtiden, og ikke bryter med naturressursbase” (Zoomers 2014, s. 230). Det levers ikke noe ferdig produkt til noen av landsbyene. I stedet har kursaktivitetene vært med på å dekke behovene til landsbyene. Velly-Ta og Boway er heller ikke så avhengig av CODEVPRO etter ferdigstillingen, ettersom kurset har forbedret evnene til lokalbefolkningen, som sørger for at lokalbefolkningen kan opprettholde utviklingsprosjektene selv.

Med forståelsen til Anderson, Brown og Jean er det mulig å forstå at både Velly-Ta og Boway klarer å bevare utviklingsprosjektene fordi lokalbefolkningen har deltatt i kurs eller

ferdighetstrening som det blir kalt. Ferdighetstreningen gir lokalbefolkningen kunnskap om inntektskildene, matproduksjon, sykdommer og hvordan selve utviklingsprosjektene slipper å være avhengig av CODEVPRO i senere tid (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 18). Som informantene selv forteller, har kurset som ble gitt landsbyene vært viktig for innbyggerne etter at utviklingsprosjektet ble fullført.

Samarbeid med lokale myndigheter

I begge lokalsamfunnene fikk jeg inntrykk av en generell mistillit til lokale myndigheter. Noe av grunnen gjelder dårlig viderefremidling eller dårlig kommunikasjon mellom komitéen og lokalbefolkningen i både Velley-Ta og Boway angående samarbeidet med lokale myndigheter. Et annet argument for at informantene hadde mistillit til lokale myndigheter kommer som følge av en lenger periode med borgerkrig i Liberia som har påvirket informantenes negative forhold til de lokale myndighetene.

Velley-Ta

I Velley-Ta forteller flertallet av informantene at lokalbefolkningen har forsøkt å kontakte de lokale myndighetene uten å få noe som helst form for assistanse. Informantene mener de lokale myndighetene ikke bidrar med lærere til skolen, derfor har lokalbefolkningen hentet inn lærerstudenter som har påtatt seg ansvaret for å hjelpe til med skoleprosjektet i landsbyen. Likevel blir jeg fortalt i Velley-Ta av en av komitémedlemmene at de lokale myndighetene hadde bidratt med en maskin som knuste steiner. Komitémedlemmet som ga meg denne informasjonen skal ha mer informasjon på utviklingsprosjektene enn de andre informantene, derfor forholder jeg meg til informasjonen fra denne informanten.

Boway

Situasjonen i Boway var annerledes, ingen av informantene på eget initiativ mente det var samarbeid mellom lokalsamfunnet og de lokale myndighetene. Derfor spurte jeg informantene om hvem som sørget for sykepleiere i landsbyen og hvem som lønnet sykepleierne. Ved omformuleringen av spørsmålet mitt, forstod informantene at de lokale myndighetene hadde bidratt med noe, ved å si at de lokale myndighetene sørget for sykepleiere på klinikken.

De fleste av informantene i Boway har ingen tillit til staten av to grunner. For det første, staten kan bruke opp til flere måneder før de lønner både sykepleiere og helsearbeiderne. For det andre, en del av medisinene som skal leveres av staten, blir ikke levert eller forsinket.

Likehetstrekk

Landsbyene er sammenlignbare på flere ulike måter. For det første, er de lokale myndighetene i samarbeid med landsbyene på en eller annen måte uten at informantene er helt klar over situasjonen. For det andre, samsvarer landsbyene ved at flesteparten av informantene mente at det ikke var noe som helst form for samarbeid mellom sin landsby og lokale myndigheter. Svarene fra informantene tyder på dårlig kommunikasjon mellom komitéen og lokalbefolkningen. Komitémedlemmene med hovedoversikt på utviklingsprosjektet, har ansvaret for å videreføre informasjonen til lokalbefolkningen. At mange av informantene ikke hadde fått informasjon om samarbeidet med de lokale myndighetene, svekker troverdigheten til at alle er informert. Samarbeidet med lokale myndigheter er uansett informasjon komitémedlemmene i begge landsbyer ikke har videreinformert til innbyggerne under allmøte.

Men hva skjer med informasjonen lokalbefolkningen har krav på? Om vi benytter oss av Anderson, Brown og Jean kan det argumenteres for at det ikke er investert nok tid på å informere lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway. Man kan videre argumentere for at informasjonen som blir gitt i begge landsbyer angående samarbeidet med lokale myndigheter, blir gitt til feil personer i lokalsamfunnet. Anderson, Brown og Jean sier at en komité som representerer landsbyen ikke alltid sender informasjonen videre til resten av lokalbefolkningen. En måte informasjonen kan bedres på er at informasjonen som gis, må ”gå av hovedveien for å nå folk som er på utsiden og ikke har de samme kommunikasjonskanalen.” (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 118-119).

I det *The listening project* brukers begrepet mistillit som å ikke ha tillit til noen. Jeg tolker de fleste svarene fra informantene som mistillit ettersom mange følte staten ikke hadde hjulpet til med noe i Velley-Ta eller Boway. Anderson, Brown og Jean ville forklart mistilliten til de lokale myndigheter med at Velley-Ta og Boway begge har befunnet seg i et konfliktfylt område der lokalsamfunnet har vært rammet av krig, ebola og fattigdom. Dette har vært med på å forårsake lite tillit til staten blant innbyggerne. Anderson, Brown og Jean ville ment at i denne situasjonen føler lokalbefolkningen at staten, politikere og andre med makt ikke

forbedrer livskvaliteten til lokalsamfunnet og derfor har lokalbefolkningen også mistillit til de lokale myndighetene (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 84).

Anderson, Brown og Jean definerer også mistillit som når statens ressurser går gjennom ulike statlige administrasjoner før de når frem til lokalsamfunnet. Dette kan føre til favorisering og korrupsjon forteller de (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 86). I Velley-Ta og Boway kan situasjonen tolkes med at de statlige ressursene som skal brukes på landets befolkningen ikke brukes på den måten innbyggerne har krav på. Jeg får inntrykk av at lokalbefolkningen har mistillit til staten fordi staten ikke bidrar med utdannede lærere i Velley-Ta, mens mistilliten i Boway ligger i at legemidler og lønninger ikke kommer frem når det skal.

Når det gjelder mistillit til lokalemyndigheter som følge av korrupsjon, har jeg forstått situasjonen som at ingen av de økonomiske midlene som er ment til Velley-Ta og Boway går gjennom lokalemyndigheter før de når frem til landsbyene.

Den lokale forventningen til utviklingsprosjektet

I denne delen vil målet være å se om lokalbefolkningens forventninger til deres behov og forventninger angående utviklingsprosjektet er oppnådd.

Likhetstrekk

Informantene i begge landsbyene var uenige om hvem som hadde ansvaret for utviklingsprosjektene. Flesteparten følte CODEVPRO hadde ansvaret for utviklingsprosjektet, det var også andre som mente CODEVPRO i samarbeidet med lokalsamfunnet hadde ansvaret. Jeg fikk inntrykk av at informantene hadde såpass kontroll over utviklingsprosjektene at de kunne holde CODEVPRO ansvarlig om folk lokalbefolkningen ikke fikk det de ble lovet, noe Anderson, Brown og Jean ville formulert som god informasjon til lokalbefolkningene (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 122).

Forskningsfunnet bekrefter uansett at utviklingsprosjektene samsvarte med lokalbefolkningens behov i begge landsbyer.

Lokalbefolkningens behov og forventninger angående prosjektets oppnåelsen vil ifølge Mohan være oppnådd som følge av at situasjonen i landsbyen blir sett på fra de lokales ståsted og at behovene uttrykkes av de lokale, uten at det overstyres av større krefter (Mohan 2014, s.

133). Forventningene til lokalbefolkningen er oppnådd ved at ikke bare CODEVPRO, men komitéene i begge landsbyer har latt innbyggerne uttrykke behovene sine.

Velley-Ta

I Velley-Ta følte informantene at de dro nytte av prosjektene i landsbyen, både økonomisk og kunnskapsmessig som Sen ville kalt *økonomisk anlegg og sosiale muligheter* som jeg har fortalt tidligere i dette kapitlet.

Ser vi tilbake på Velley-Ta som har dårlig infrastruktur og begrenset tilgang til diverse resurser i samfunnet ser vi at det har skapt utfordringer for lokalsamfunnet. Utdanningssystem i landsbyen gir nå bedre kunnskap til befolkningen. Kvernemaskinen har også hjulpet lokalsamfunnet slik at innbyggerne kan kverne kassavaen som hentes fra jordbruket. Markedet er viktig ifølge Heinemann, med tilgang til gårdsproduksjon (Heinemann 2014, s. 226). Bedre kontroll over resurser i samfunnet, som for eksempel bruken av kvernemaskinen har gitt lokalbefolkningen bedre muligheter til inntjening av penger og møter derfor de lokales forventningene for å finne en vei ut av fattigdommen via salg av garri på markeder.

Boway

I Boway dro lokalbefolkningen nytte av klinikken i landsbyen. Sykdommer som tok liv av innbyggere tidligere er redusert, distansen til klinikken er redusert og klinikken tilbyr gratisbehandlinger. Den lokale forventningen til størrelsen på klinikken samsvarte med ferdigstillelsen, helt til ryktene om helsetjeneste i Boway gikk til nærliggende fylker og Guinea. Som følge av ryktene som videre har ført til en overfylt klinikk ifølge informantene, møter det ikke lenger til deres forventninger.

I Boway argumenterer jeg for at forventningene til de lokale angående klinikken fremtrer som følge av at sykdommene og dødsfallene er redusert. Informantene bekrefter også at det møter deres behov ettersom klinikken har vært en løsning til utfordringene i landsbyen. Jeg refererer til Heinemann (Heinemann 2014, s. 226) som mener at en faktor for fattigdom er sykdommer. Derfor argumenterer jeg for at sykdommene i landsbyen som faktor til fattigdom i Boway ikke er like gjellende for lokalsamfunnet lenger.

Jeg fikk inntrykk av at informantene i Boway ikke hadde så stor interesse av å forstå meg da jeg undersøkte om ferdigstillelsen av utviklingsprosjektet samsvarte med behovene deres.

Derfor føler jeg det var vanskelig å nå frem på dette stadiet. Grunnen til at informantene ikke ønsket å forstå meg var fordi de prøver å fremme behovet av en videreutvikling til større klinikk. Ifølge søknaden om utviklingsprosjektet i Boway var ønsket til lokalbefolkningen at de fikk en klinikk slik at sykdommer og fødsler ikke førte til flere dødsfall. Søknaden inneholdt aldri hvor stor klinikken skulle være. Informantene bekrefter at det har vært en stor nedgang i dødsårsaker som har kommet av sykdommer eller fødsel. Derfor har jeg flere argumenter til hvorfor forventninger angående ferdigstillingen av utviklingsprosjektet er oppnådd. For det første kan jeg argumentere at ferdigstillingen av utviklingsprosjektet er oppnådd av den grunn at innbyggerne ikke blir syke eller dør av samme årsaker som tidligere. For det andre kan jeg argumentere med at *helseforskjellene* har forsvunnet i landsbyen, av den grunn at alle i lokalsamfunnet gis de samme mulighetene og tilgang på helsetjeneste (Barrett 2014, s. 462-463). Siste begrunnelse til at forventninger angående ferdigstillingen av utviklingsprosjektet er oppnådd, kan argumenteres med at leveringssystemteorien fra *Time to listen* (2012) er operasjonalisert i CODEVPROs hjelpesystem. Systemet er ikke en iboende motsigelse for lokalsamfunnet, selv om informantene opplever klinikken som ikke fullført på grunn av størrelsen på utviklingsprosjektet. Utviklingsprosjektet støtter positivt sosiale forandringer som nå gir en forbedret livskvalitet. Jeg argumenterer for at de fem tendensene som undergraver bistandens effektivitet i *Time to listen* (2012) ikke er en utfordring for utviklingsprosjektene i Velly-Ta og Boway som følge av at lokalbefolkningen i de to landsbyene er inkludert i flere prosesser av utviklingsprosjektet og blir ikke holdt utenfor av samarbeidspartnere sine (Anderson, Brown og Jean 2012, s. 37-41).

Ting utviklet seg annerledes enn det lokalbefolkningen hadde tenkt. Dette kommer som følge av at utviklingsprosjektet i seg selv har vært suksessfull i flere deler av de ulike prosessene, frem til ferdigstillingen. Jeg kan forstå hvorfor lokalbefolkningen ikke er fornøyd med størrelsen på klinikken, ettersom at ryktene om klinikken nådde til et annet land og det ifølge informantene har gjort det slik at klinikken er full til tider. Dette tenker jeg er sannsynligvis noe av grunnen til at informantene ikke er helt tilfredsstillt.

Endring og forbedring av livskvalitet

På grunn av landsbyene har hatt ulike behov har endringene etter utviklingsprosjektene i landsbyene vært forskjellig, men likevel peker endringene i en positiv retning, hvor da utviklingsprosjektet har bragt frem flere positive endringer og forbedringer i lokalsamfunnene.

Ferdigstillelse av utviklingsprosjektene forlanger en ferdigstillingsrapport av CODEVPRO, som informerer om den opprinnelige planen til prosjektet i forhold til sluttresultatet, endringer i forhold til implementeringen og utfordringer med tanke på gjennomføringen av prosjektet. Lokalsamfunnene må belage seg på å vise til uventede utfall, resultater og anbefalinger for fremtidig prosjektgjennomføring (PID treningsmanual 2015, s. 46). Dette er for å bedre utviklingsprosjektene, slik at lokalsamfunnet og andre kan få mest mulig ut av fremtidige prosjekter. Av den grunn har jeg sett på endringer, forbedringer og negative innvirkninger på utviklingsprosjektene i Velley-Ta og Boway.

Endringer

Velley-Ta

For det første, har utviklingsprosjektet i Velley-Ta sørget for at barna i landsbyen tilbys en barneskoleutdanning, noe som ikke var i landsbyen tidligere. For det andre, har garriproduksjonen endret økonomien i Velley-Ta til det bedre, slik at en bestemt sum av inntekten fra garriproduksjonen settes av til skolen. Noe av inntekten på garriproduksjonen settes av til skolen som jeg fortalte tidligere i kapittelet, slik at landsbyen kan vedlikeholde skoleprosjektet. For det tredje, har lokalbefolkningen fått ferdighetstrening som har bedret kunnskapen om ting de ikke visste om tidligere. Til slutt, som jeg fortalte tidligere, forteller informantene også at andre organisasjoner ønsker å samarbeide med landsbyen. Det er spennende at lokalsamfunnet blir interessant for flere organisasjoner etter endringene i landsbyen.

Boway

Noe av endringene informantene legger merke til i Boway er at avstanden til klinikken er kraftig redusert fra opptil fire timer, til noen få minutter for lokalbefolkningen. Befolkningen har fått bedre kunnskap om hygiene, slik at de kan ta bedre vare på seg selv og de rundt seg, ved å spre mindre smitte. Dette er en av forklaringene på at sykdommene og dødstallet i landsbyen er redusert.

Likhetstrekk

Den siste av de fem kategoriene av frihet til Sen blir synlig når *beskyttelsessikkerheten* til Velley-Ta og Boway har blitt forsterket av CODEVPRO. Lokalbefolkningen har fått friheten til å leve. Elendigheten landsbyene følte de levde under har endret seg, slik at innbyggerne av

landsbyene har mer frihet og færre bekymringer i sine liv ettersom flere av behovene deres ble dekket.

Forbedringer

Velley-Ta

Flesteparten av informantene mener forbedringene etter utviklingsprosjektene i Velley-Ta har sørget for at lokalbefolkningen ikke bruker hendene når de kverner kassavaen, noe som har resultert i bedre helsekvalitet for lokalbefolkningen, nå som ingen skader seg på lignende måter som før. Forbedringene av helsekvaliteten samsvarer med WHO's arbeid med å fremme og beskytte helse fordi det er nødvendig "for menneskets velferd og vedvarende økonomisk og sosial utvikling" (Barrett 2014, s. 461).

Familier har forbedret økonomien etter kvinnene fikk egen inntektskilde via garriproduksjonen. På skolen finnes det også lærerstudenter som fungerer som lærere, i forhold til hva som tidligere var i landsbyen, da det ikke var skole og det bare var en lokalperson som underviste noen få barn.

Boway

Noe av forbedringene som legges merke til i Boway er at lokalbefolkningen har tilgang på medisiner, selv om alle medisinene ikke finnes på klinikken. Boway ser også mange nye ansikter som er interessert i å videreutvikle lokalsamfunnet deres blir jeg forklart av noen av informantene.

Forbedringspotensial på utviklingsprosjektene

Informantene i Velley-Ta og Boway mente utviklingsprosjektene ikke hadde fått noen negative innvirkninger på lokalbefolkningen etter ferdigstillingen av prosjektene. Begge lokalsamfunnene uttrykte heller at de ønsket å videreutvikle prosjektene.

Velley-Ta

Velley-Ta ønsket og trenger å kunne videreutvikle skoleprosjektet om det skal være fullstendig bærekraftig. Av den grunn mener jeg at skoleprosjektet har behov av å enten bygge lærerboliger, eller ordne fastordning med transport inn og ut av landsbyen for lærerne.

Informantene ønsket også å legge til ungdomsskole på skoleprosjektet, slik at resterende av barna i landsbyen og de som en dag fullfører barneskolen har mulighet til høyere utdanning.

Et argument på at skolen burde utvides til ungdomsskole ifølge noen av informantene, begrunnes i at skole frem til kun sjetteklasser ikke fører noen av barna til en fremtidig jobb, som ber om karakterbevis fra høyere utdanning.

Boway

I Boway mente alle at klinikken samsvarte med lokalbefolkningens behov, selv om informantene mente klinikken var for liten til antall personer som tok den i bruk. Man begrunner det med at lokalbefolkningen sikrer den menneskelige friheten til bestemme over egne liv når helseforholdene i landsbyen ikke er som tidligere (Barrett 2014, s. 463).

PIDs utviklingsteori kan ses på som normativ i den grad den forsøker å endre tilstanden etter bestemte normer. Men ikke bare fordi den søker å endre tilstand som har behov, for den har bestemte normer eller mål for sin forandring. Et eksempel på dette kan være at det skal være kvinner i komitéen. Ifølge utviklingsstrategien til Potter skjer en forandring i samfunnet fordi samfunnet har enorme mangler og har behov av forandring som bedrer livssituasjonen til menneskene i samfunnet. Bistandsorganisasjoner som ønsker å bedre livene til menneskene i samfunnet må stimulere lokalbefolkningens behov, noe informantene av Vellely-Ta og Boway bekrefter er blitt gjort, selv om begge landsbyene ønsker noe forbedringstiltak på utviklingsprosjektene.

Mohans fem punkter til forbedringer av DU som jeg tar opp i teorikapittelet (Mohan 2014, s. 134-135) viser forbedringspotensialet til DU. Jeg mener punkt en, to, fire og fem er forbedringspotensialet PID-programmet inneholder, som setter PID i et bedre lys i forholdt til hvordan utviklingsteorien blir implementert når det settes opp til bruk. Punkt tre, vil jeg si er reelt for Digni som donor når de velger ut organisasjoner som tilfredsstillt deres krav for økonomisk støtte.

7 Konklusjon

Målet med denne avhandlingen har vært å utforske i hvor stor grad Velley-Ta og Boway, to lokalsamfunn i Liberia har fått aktivt delta i prosessene av utviklingsprosjektet i sin lokale kontekst. En av hovedmålene med utviklingsprosjektene til CODEVPRO er at lokalsamfunnene skal ha innflytelse, samtidig føle eierskap til utviklingsprosjektet.

For å svare på hovedspørsmålet i avhandlingen, vil kapittelet besvares ut i fra de fem delspørsmålene. Hovedspørsmålet er som følge:

I hvilken grad har lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway hatt innflytelse på utvikling og igangsetning av utviklingsprosjektene i sin lokale kontekst? Får lokalbefolkningen lede prosessene med utviklingen?

Delspørsmålene er avgjørende faktor som bidrar til besvarelsen av hovedspørsmålet.

Delspørsmålene er som følge:

1. I hvor stor grad har den lokale samarbeidspartneren selv deltatt i utviklingsprosessene, har innbyggere fått delta og være inkludert i beslutningen av utviklingen?
2. Er begge kjønn inkludert i de ulike fasene av utviklingsprosjektet?
3. Er målet for prosjektet oppnådd? (Målet er ikke bare knyttet til en bygning som er bygget, men om konstruksjonsformålet er bærekraftig)
4. Er lokalbefolkningens forventninger til deres behov og forventninger angående prosjektet oppnådd?
5. Har arbeidet faktisk resultert til forbedring av livskvalitet?

Basert på forskningsfunnene, skal jeg presentere funnene i samme rekkefølge som delspørsmålene og deretter svare på hovedspørsmålet. Til slutt vil jeg gi forslag til hvordan utfordringene ved utviklingsprosjektene kan løses.

For å få til denne avhandlingen har Metodistkirkens Misjonsselskap hjulpet meg med å komme i kontakt med samarbeidspartner i Liberia CODEVPRO. Videre har CODEVPRO sørget for at jeg har fått kommet meg til Velley-Ta og Boway. I landsbyene har jeg funnet informanter for avhandlingen min. Det har blitt gjennomført seks semistrukturert intervjuer og

en fokusgruppeintervju i hver av landsbyene. På grunn av manglende kvinner i Boway som snakker fragmentarisk engelsk, har jeg kun benyttet meg av en kvinne under de individuelle intervjuene, mens fokusgruppesamtalen har vært av seks kvinner.

Den teoretiske bakgrunn for avhandlingen ble redegjort i teorikapittelet, hvor jeg har brukt *The Companion to Development studies* (2014) som gir en bred forståelse av hva utvikling er. Jeg har også tatt i bruk *Development as freedom* (1999) en teori som følger av at den utforsker den menneskelige friheten under utvikling. Til slutt har jeg brukt boken *Time To Listen* (2012), boken trekker frem ulike hendelser innenfor utviklingsprosjekter, hvor den gir oss stemmene til flere ulike parter av en utviklingsprosjekt. I drøftingskapittelet har jeg satt forskningsfunnene opp mot teoriene.

Jeg skal nå gi en konklusjon på de fem delspørsmålene, før jeg senere i kapittelet gir en konklusjon på hovedspørsmålet.

Deltagelse i utviklingsprosjektet

Første delspørsmål lyder som følger ”I hvor stor grad har den lokale samarbeidspartneren selv deltatt i utviklingsprosessene, har innbyggere fått delta og være inkludert i beslutningen av utviklingen?”

Velley-Ta og Boway har begge deltatt i utviklingsprosessene og vært inkludert i beslutningsprosessen. Deltagelsen til landsbyene med tanke på utviklingsprosessen begynte med lokale behov, som sørget for at landsbyene tok initiativet til utviklingsprosjektene, ved å sende en søknad til CODEVPRO om behovene i lokalsamfunnet. Forskningsfunnene viser at lokalbefolkningen i de to landsbyene hadde kjennskap til utviklingsprosjektet, samtidig viser forskningsfunnene at lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway selv bestemt utviklingsprosjekt på demokratisk vis under allmøte, ettersom PID-programmet krever det fra lokalsamfunnet.

Innbyggerne av lokalsamfunnene fikk grunnleggende funksjoner av frihet ettersom CODEVPRO har lyttet til begge lokalsamfunnene. Ved å la lokalsamfunnet uttrykke sine behov og deretter stemme frem utviklingsprosjektet får hvert enkelt individ mene hva som er best for deres lokalsamfunn, som tilsier at lokalbefolkningen har vært inkluderende i beslutningsprosessen. Alle informantene forteller at hele lokalsamfunnet har vært inkludert i

beslutningsprosessen fordi utviklingsprosjektene har vært et behov for hele lokalsamfunnet, noe som samsvarer med PIDs ideologi om at utviklingsprosjektene skal være for hele lokalsamfunnet.

Informantene uttrykte også at de har hatt ansvaret for de ulike fasene av utviklingsprosjektene ettersom de fikk beskjed av CODEVPRO om hva lokalsamfunnets rolle var under utviklingsprosjektet, og av den grunn måtte delta og inkludere seg i de ulike prosessene av utviklingsprosjektet. Velly-Ta og Boway har også bidratt med lokalarbeidskraft og lokale materialer som sand, steiner, murstein, vann osv.

Kvinnelig deltagelse

Mitt andre delspørsmål utforsket problemstilling ”Er begge kjønn inkludert i de ulike fasene av utviklingsprosjektet?”

Informantene fra begge landsbyene var tydelig på at begge kjønn var inkludert i de ulike fasene av utviklingsprosjektene. Forskningsfunnene viser at begge landsbyene hadde både kvinner og menn som hadde deltatt i utviklingsarbeidet på en eller annen måte.

Forskningsfunnene i begge landsbyer trekker frem at kvinnene i Velly-Ta og Boway hadde en stemme i utviklingsprosjektet. Kvinnene fikk friheten til å uttrykke sine behov gjennom allmøtene i landsbyene og var inkludert i beslutningsprosessen.

Forskningsfunnene fra både Velly-Ta og Boway viser at det var uenigheter mellom informantene om hvem som bidro mest i dugnadsarbeidet under utviklingsprosjektet, alle informantene bekrefter at kvinnene hadde egne roller under utviklingsprosjektet, en del av informantene oppfatter ikke de kvinnelige rollene som en del av utviklingsarbeidet. Her har jeg argumentert mot de som ikke oppfatter de kvinnelige rollene som en del av utviklingsarbeidet, hvor jeg mener de kvinnelige rollene er en del av prosjektet. Kvinnene har hatt en rolle, der de for det første har bidratt med henting av lokale materialer til utviklingsprosjektet. For det andre, har kvinnene stått for matlaging og klesvask for arbeiderne. Alle disse oppgavene spiller en betydelig rolle for utviklingsprosjektet, selv om det ikke går direkte på selve konstruksjonen.

Flertallet av informantene i Velley-Ta og Boway mener de ikke ser noe som helst form for forskjellsbehandling i lokalsamfunnet, likevel kommer det frem fra noen informanter at landsbyene til tider er diskriminerende mot kvinner.

Forskningsfunnene forteller oss at flertallet av informantene fra Velley-Ta og Boway hadde en oppfatning av at kvinnene i landsbyene ikke var likestilt mennene i form av utviklingsprosjektet. Jeg fikk inntrykk av at de kvinnelige informantene ikke var preget av situasjonen, i stedet oppfattet jeg det slik at kvinnene aksepterer det å ikke være likestilt mennene. Grunnen til det mener jeg ligger i de ulike kjønnsrollene som spiller i samfunnet.

Bærekraftig utviklingsprosjekt

Mitt tredje delspørsmål utforsker ”Er målet for prosjektet oppnådd? (Målet er ikke bare knyttet til en bygning som er bygget, men om konstruksjonsformålet er bærekraftig)”

Velley-Ta

De to utviklingsprosjektene som befinner seg i Velley-Ta har hatt to ulike resultater. Informantene mener kvernemaskinen er ferdigstilt som følge av at maskinen sørger for at kvinnene har mulighet til en inntektskilde ved salg av garri, noe som har vært et stort behov i Velley-Ta. Målet med maskinen har også vært å forbedre helsekvaliteten til kvinnene, slik at de ikke skader seg som de gjorde tidligere da de kvernet for hånd med rivjern.

Skoleprosjektet er ferdigstilt, likevel vil jeg si den ikke er fullstendig bærekraftig. Det positive med skoleprosjektet er ifølge informantene at barna har en skole å gå på, lærer engelsk, samtidig som foreldrene også har forbedret engelskkunnskapene sine.

Skoleprosjektet har likevel utfordringer hvor jeg mener prosjektet ikke er oppnådd. Utfordringer på skolen er rettet mot lærere som ikke er tilstede til skolestart som følge av at det er dårlig kollektivtransport inn og ut av Velley-Ta. Jeg argumenterer med at fraværet av lærerne på skolen spiller en stor rolle om skoleprosjektet skal være bærekraftig.

En av svakhetene jeg finner på jordbruksprosjekt er at det kun er gitt opplæring til én person i landsbyen som opprettholder kvernemaskinen og holder den vedlike om det skulle oppstå problemer. Utfordringen vil være om denne personen ikke er tilgjengelig. Kvernemaskinen er bærekraftig, men lokalbefolkningen bør gi flere i lokalsamfunnet opplæring i hvordan kvernemaskinen opprettholdes.

Boway

Målet for helseprosjektet i Boway har vært å forbedre helsetilstanden til lokalbefolkningen ved å redusere sykdommer og dødsfall i landsbyen. Forskningsfunnene i Boway viser at helseprosjektet er bærekraftig som følge av at informantene selv bekrefter at antall sykdommer, dødsfall og svangerskapsrelatert dødelighet er kraftig redusert landsbyen. Et annet argument for at utviklingsprosjektet viser seg å være bærekraftig er som følge av at lokalbefolkningen har deltatt i et hygienekurs, som jeg mener er en av nøkkelfaktorene til hvorfor utfordringene i landsbyen har bedret seg.

Den lokale forventningen til utviklingsprosjektet

Mitt fjerde delspørsmål utforsker ”Er lokalbefolkningens forventninger til deres behov og forventninger angående prosjektet oppnådd?”

Lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boways forventninger til deres behov og prosjektets oppnåelsen er oppfylt. Som følge av at behovene i landsbyen blir sett på fra lokalbefolkningens ståsted, uten overstyring fra CODEVPRO eller andre. Samarbeidet mellom lokalsamfunnene og CODEVPRO har vært et positivt samarbeid. Derfor mener mange av informantene at det har vært et delaktig ansvar mellom lokalsamfunnet og CODEVPRO.

Velley-Ta

Forskningsfunnene i Velley-Ta viser at informantene i Velley-Ta sine forventninger til kvernemaskinen er oppnådd. Fordi lokalbefolkningen opplever at kvernemaskinen dekker behovet til landsbyen, som var å få en inntektskilde for kvinnene i landsbyen. Samtidig har det satt en stopper for helseskadene ved bruk av rivjernet.

Selv om skoleprosjektet i Velley-Ta ikke er fullstendig bærekraftig, opplever lokalbefolkningen at deres forventninger til skoleprosjektet er oppnådd. Lokalbefolkningen har hatt en forventning om at barna skal ha et tilbud i lokalsamfunnet og at tilbudet skal hjelpe å holde barna unna farlige plasser. Noe forskningsfunnene viser til en stor grad.

Boway

I Boway har forventningene til lokalbefolkningens behov vært å få redusert distansen til klinikken, sykdommer og dødstillene i landsbyen. Forskningsfunnene i Boway forteller oss at

forventningene angående prosjektet er oppnådd. Klinikken er nå i landsbyen, og sykdommer og dødstallene er redusert.

Endring og forbedring av livskvalitet

Femte og siste delspørsmål utforsker ”Har arbeidet faktisk resultert til forbedring av livskvalitet?”

Velley-Ta

Utviklingsprosjektene i Velley-Ta har resultert i forbedring av livskvaliteten til lokalbefolkningen. For det første, tilbys barna i lokalsamfunnet et undervisningsprogram. Informantene selv mener barna har utviklet engelskkunnskapene sine og har samtidig forbedret lesekunnskapene sine. For det andre, har økonomien til lokalbefolkningen løftet seg etter kvernemaskinen kom til landsbyen. Informantene forteller at det er enklere å mette hele familien etter den nye inntektskilden. Kvernemaskinen har også resultert i å forbedre helsekvaliteten til alle som tidligere brukte rivjern for å kverne kassavaen.

Boway

I Boway har helseprosjektet i landsbyen resultert i å forbedre livskvaliteten til lokalbefolkningen. Lokalbefolkningen har deltatt på et hygienekurs, som har gitt lokalbefolkningen mer kunnskap om hygiene. Innbyggerne kan derfor ta bedre vare på seg selv, noe jeg mener er en av hovedfaktorene til at helsekvaliteten er forbedret i landsbyen. Et annet hovedfaktor til at utviklingsprosjektet faktisk har resultert med forbedring av livskvaliteten i Boway har vært å ha enkel tilgang på klinikk i landsbyen.

Hovedspørsmålet

Hovedspørsmålet lyder som følger: ”I hvilken grad har lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway hatt innflytelse på utvikling og igangsetning av utviklingsprosjektene i sin lokale kontekst? Får lokalbefolkningen lede prosessene med utviklingen?”

Velley-Ta og Boway har hatt stor innflytelse på utviklingsprosjektene som følge av at PID-programmet har vært avgjørende for at de to lokalsamfunnene har fått utdelt flere ledende roller på utviklingsprosjektene.

Informantene i Velley-Ta og Boway har tilsvarende like erfaringer på igangsetningen på utviklingsprosjektet, samtidig som lokalsamfunnene har ledet ulike prosesser i utviklingsprosjektet i deres lokale kontekst. Informantene forteller at de har deltatt i store deler av utviklingsprosjektet. For det første, forteller informantene fra Velley-Ta og Boway at de har vært informert om CODEVPROs utviklingsprosjekter av UMCL som følge av at menigheten i landsbyene har vært medlem av UMCL. Ettersom begge lokalsamfunnene ble informert av UMCL, har de også tatt initiativet til utviklingsprosjektet fordi det har vært et lokalt behov i lokalsamfunnene deres.

For det andre, på grunn av at utviklingsprosjektet krever at lokalsamfunnene skal utnevne en komité som skal lede utviklingsprosjektet for lokalbefolkningene, har lokalbefolkningen i Velley-Ta og Boway fått lede valgprosessen.

For det tredje, forteller forskningsfunnene at utviklingsprosjektene til de to landsbyene ble bestemt av lokalbefolkningen i landsbyene under allmøte. Det vises i forskningsfunnene at de to landsbyene stemte frem utviklingsprosjektene på demokratiske prinsipper, som forteller at Velley-Ta og Boway tilfredsstilt kravet fra PID-programmet om å styrke demokratiet i lokalsamfunnet.

Alle jeg intervjuet bekrefter sin lokale landsby har ledet flere ulike prosesser av egen utviklingsprosjekt. Resultatene på utviklingsprosjektene i Velley-Ta og Boway viser i en viss grad at lokalbefolkningen i de to landsbyene har hatt en innflytelse på prosjektene. De har hatt innflytelse ettersom CODEVPRO har lyttet til begge lokalsamfunnenes behov og at komitéen ikke har tatt avgjørelser på vegne av seg selv, men at avgjørelsene er tatt på vegne av lokalbefolkningen. Dette forteller også at store deler av lokalbefolkningen har hatt innflytelse på utviklingsprosjektene.

For det fjerde forteller dugnadsarbeidet på utviklingsprosjektet at de to lokalsamfunnene har hatt innflytelse på utviklingsprosjektet. Velley-Ta og Boway har bidratt med lokale materiale.

For det femte viser det gode forholdet og samarbeidet mellom CODEVPRO og lokalsamfunnene at CODEVPRO ikke har overstyrt eller hatt en dikterende rolle under utviklingsprosjektet, i stedet har kommunikasjonen mellom landsbyene og CODEVPRO vært positiv. Rollen til lokalsamfunnet er et eksempel på at lokalsamfunnet tar avgjørelse på hvor

de henter det lokale materialet fra. Et annet eksempel er hvem som arbeider med hva under utviklingsprosjektet. I Boway viser forskningsfunnene at under dugnadsarbeidet ledet komitéen lokalbefolkningen ved å dele de inn i ulike grupper for hva som skulle gjøres.

Botsystemet som ble etablert av kvinnene i begge landsbyene forteller at kvinnene hadde noe form for bestemmelse over eget arbeid under utviklingsarbeidet som ble gjort. Botsystemet sørger for at alle kvinnene må delta under dugnadsarbeidet, om de ikke er interessert i å bøtelegges.

Jeg mener PID-programmet er hovedårsaken til at lokalbefolkningen i begge landsbyer har fått innflytelse og blitt nøkkelspillere for utviklingsprosjektene i egen lokale kontekst. Velly-Ta og Boway har fått uttrykke sine behov uten å overstyres av CODEVPRO som følge av at det har vært et delt ansvar for utviklingsprosjektene.

Mitt bidrag

Denne avhandlingen bidrar med å illustrere opplevelsene og erfaringene til lokalbefolkningen i Velly-Ta og Boway fra begynnelsen til slutten utviklingsprosjektene. Velly-Ta har fått en kvernemaskinen og skole i landsbyen, mens Boway har fått en klinikk.

Prosjektet mitt fokuserer og bidrar med mottakerperspektivene på utviklingsprosjektene. Som jeg har nevnt allerede har det ikke blitt utført mye forskning på dette området tidligere, hvor mottakeren av utviklingsprosjektet settes i fokus. Jeg mener avhandlingen bidrar med å finne ut om PID-programmet er god nok i seg selv, med tanke på om utviklingsprosjektene faktisk utvikler lokalsamfunnene og om prosjektene er bærekraftig.

Forskningsfunnene i Velly-Ta og Boway kan ikke generaliseres på grunn av at utviklingsprosjektet i landsbyene er unike i seg selv. Jeg mener derimot at det er mulig å sammenligne utviklingsprosjektet mitt med andre utviklingsprosjekter når man er på jakt etter samarbeidet mellom giver og mottakerparten for å oppnå et godt resultat under utviklingsprosjekter. Jeg foreslår at det gjøres ved å ”sette den siste først” akkurat som det forklares av (Mohan 2014, s. 132), altså de trengende som har behovet for utviklingen. Jeg mener også det er mulig å sammenligne PID-programmet med andre utviklingsteorier, for eksempel de teoriene jeg har brukt i teorikapittelet for å se om PID, som en utviklingsteori, er tilstrekkelig nok i seg selv.

Forskningsperspektiver

Med tanke på at det tidligere har blitt gjort lignende forskning i Sierra Leone, kan jeg se mange likehetstrekk på forskningen fra Sierra Leone og mitt. Som følge av at PID brukes av CELAD (Community Empowerment for Livelihood and Development), ser jeg mange likheter i de ulike prosessene av utviklingsprosjektene. Utviklingsprosjektet som ble gjort i Sierra Leone av Thorbjørnsen (2018) viser at lokalbefolkningen i Lavulema og Mamaka har for det første, på demokratisk vis valgt utviklingsprosjekt og deltatt i beslutningsprosessene av behovene deres. For det andre, har lokalbefolkningen i landsbyene bidratt med dugnadsarbeid til utviklingsprosjektet. For det tredje, møter utviklingsprosjektet behovet til begge lokalsamfunnene, noe som også forteller at utviklingsprosjektet har forbedret livskvaliteten i Lavulema og Mamaka. For det fjerde, mener lokalbefolkningen at de har hatt et godt samarbeid med samarbeidspartnere i utviklingsprosjektet. Dette viser hvor viktig PID-programmet er som en utviklingsteori, om vi sammenligner min avhandling med Thorbjørnsen (2018).

Det er mange faktorer som spiller inn for å finne ut om et utviklingsprosjektet er bærekraftig. I motsetning til mitt prosjekt, viser Thorbjørnsen (2018) sitt prosjekt at vannprosjektene i Lavulema og Mamaka er bærekraftig. Sammenlignet med mitt prosjekt er det kun helseprosjektet i Boway som er tilsvarende bærekraftig som Thorbjørnsen (2018). Skoleprosjektet i Velly-Ta inneholder andre faktorer enn både helseprosjektet i Boway og vannprosjektene i Lavulema og Mamaka, for å være tilsvarende bærekraftig. Faktorer som lærere, bøker, klasser og skoletrinn spiller en nødvendige roller som skoleprosjektet må dekke for å bærekraftig.

Videre forskning

På grunn av at jeg tilbrakte få uker i Liberia er det flere sider av utviklingsprosjektene jeg ikke fikk forsket på. Noe av det mest nødvendige jeg mener det kan forskes videre på er om landsbyene tar i bruk demokrati prinsippene fra PID-programmet til andre strukturelle ordninger i lokalsamfunnet som skaper og gir muligheter til innbyggerne i lokalsamfunnet på demokratisk vis. Dette mener jeg er relevant for å finne ut om landsbyene utnyttet PID-programmet for å få behovene sine dekket.

Jeg mener det også er behov for videre forskning på (1) myndiggjøring av kvinner, (2) kvinner i lederroller i lokalsamfunnet, (3) inkludering av kvinner i beslutningsprosessene. På den måten kan man se om kvinner fremdeles er inkludert i beslutningsprosessene og i lederroller.

Et annet felt jeg mener det er nødvendig å forske på i fremtiden er korrupsjon blant komitémedlemmene. Jeg mener det er viktig å utforske om komitémedlemmene har dratt ekstra nytte av å være i en slik maktposisjonen. Avsluttende vis har ikke avhandlingen fokusert på hva de ulike rollene til komitémedlemmene har vært under utviklingsprosjektet. Det som har blitt fortalt er den generelle rollen om arbeidet til komitéen og ansvaret komitéen har hatt i utviklingsprosjektet utenom å lede det for lokalbefolkningen.

Referanser

Bøker

Desai, Vandana, Robert B. Potter (2014), *The Companion to Development studies*, Third edition. New York: Routledge

Larsen, A.K (2014), *En enklere metode Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*, Oslo: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS

Ritchie, J, Jane Lewis, Carol McNaughton Nicholls og Rachel Ormston (2014), *Qualitative research practice A guide for social science students & researchers*, third edition. London: SAGE Publications Ltd

Sen, Amartya (1999). *Development as Freedom*. New York: Oxford

Internettkilder

Anderson, M.B, Dayna Brown and Isabella Jean (2012) *Time to Listen Hearing People on the Receiving End of International Aid*. Hentet fra

<http://live-cdacollaborative.pantheonsite.io/wp-content/uploads/2016/01/Time-to-Listen-Hearing-People-on-the-Receiving-End-of-International-Aid.pdf>

CDC (2016a). *2014 Ebola Outbreak in West Africa – case counts*. Hentet 8. mars 2019 fra <https://www.cdc.gov/vhf/ebola/history/2014-2016-outbreak/index.html>

CDC (2016b). *Cost of the Ebola Epidemic*. Hentet 8. mars 2019 fra <https://www.cdc.gov/vhf/ebola/history/2014-2016-outbreak/cost-of-ebola.html>

Digni (2019), *Hva er det. hva gjør vi*. Hentet 12. April 2019 fra <https://digni.no/nb/digni-hva-er-det/hva-gjor-vi/>

FN (2019) Statistikk. Hentet 5. februar 2019 fra <https://www.fn.no/Statistikk/BNP-per-innbygger>

FN (2019) bærekraftsmål. Hentet 10. april 2019 fra <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Misjonsselskap (2019) *Organisasjonen*. Hentet 16. april 2019 fra

<http://www.misjonsselskap.no/organisasjon/om-oss>

Misjonsselskap (2019) *Partnership in Development*. Hentet 16. april 2019 fra

<http://www.misjonsselskap.no/partnershipindevelopment>

Misjonsselskap (2019) *Partnership in Development, Liberia*. Hentet 16. april 2019 fra

<http://www.misjonsselskap.no/partnershipindevelopment/liberia>

Misjonsselskap (2019) *Partnership in Development, regionalsenter*. Hentet 16. april 2019 fra

<http://www.misjonsselskap.no/partnershipindevelopment/regionaltsenter>

Misjonsalliansen (2018) *Vårt arbeid i Liberia*. Hentet 16. oktober 2019 fra

<https://www.misjonsalliansen.no/a-vaere-barn-i-liberia/>

Nobel prize (2019) *Economic Sciences*. Hentet 16. april 2019 fra

<https://www.nobelprize.org/prizes/economic-sciences/1998/sen/facts/>

Norad Publisert (2014) *Liberia*. Hentet 16. oktober 2018 fra

<https://norad.no/landsider/afrika/liberia/>

Schia, Niels Nagelhus. (2019). *Liberia*. I Store norske leksikon. Hentet 16. oktober 2018 fra

<https://snl.no/Liberia>

Thebushchicken (2016) *Liberia*. Hentet 16. oktober 2018 fra

<http://www.bushchicken.com/liberias-4-5-million-population-has-only-298-medical-doctors/>

Thorbjørnsen, M.Z (2018), *Partnership in Development, A grassroots' narrative of experiencing the impact of development aid in Sierra Leone*, MF Vitenskapelig høyskole.

Hentet fra

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2566035/AVH5035-3537->

<Thorbjornsen.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Unicef FNs tusenårsmål (2019) *Tusenårsmål*. Hentet 20. mars 2019 fra

<https://www.unicef.no/resultater/fns-tusenarsmal>

Coventry University (2019) Hazel Barrett. Hentet 10. april 2019 fra
<https://pureportal.coventry.ac.uk/en/persons/hazel-barrett>

Vedlegg

Intervjuguide

Intervjuguiden står skrevet på engelsk ettersom intervjuene foregikk på engelsk.

1. To what extent has the local partner participated in the development process?

- A. What was the process to the creation of the project
- b. Who took the initiative for the project?
- c. Is the committee appointed by the aid organization or appointed by the locals themselves?
- D. Who decided which project should be created?
- E. Are residents of the village informed about the project?
- F. Are the residents taken part and included in the decision of the developing or developed project?
- G. In the context of the project, have the residents been educated and getting their skills upgraded?
- H. Have the local population participated in the work of the project?

2. Are both sexes included in the different parts of the project?

- A. Are the women part of the project?
- B. Did the women participate or had any voice regarding how the project should or would take place?
- C. Are the female women in the steering committee?

D. If the project is affiliated with voluntary work, how much are the women involved in the voluntary work?

E. Is there any discrimination between men and women?

F. Are the women equal to the men during the project?

3. Has the goal of the project been achieved? What (the actual development element)

A. In which way do you see the project completed?

B. How those the local people use the completed project?

C. Did the project contain anything that was not completed?

D. Have you been taught how to maintain your project?

F. Is it any cooperation with local authorities? Do they help out with any something?

4. Are the local population's expectations of their needs and expectations regarding the project achieved?

A. How much do you feel there was more the villages projects than the committee's project?

B. In what way did the aid assistance workers collaborated with the local residents?

C. How well did the local people feel they got heard by the aid assistance workers?

D. Who do you feel was in charge of the project?

E. Does the completed project meet the needs of local people?

5. Has the work actually resulted in improvements in quality of life?

B. Has something changed since the projects was done?

A. Has anything been improved after the project for the local people?

C. Has there been any negative impact on the results of the project?

Utskrifter

Bakgrunnsinformasjon (2015). Hentet fra CODEVPROs hovedkontor i Monrovia, Liberia 19. November 2018:

DEPARTMENT OF COMMUNITY SERVICES, LAC/UMC
Community Development Program (CODEVPRO)
PROJECT PROPOSAL

Project Title	:	Velley Town Community School
Location	:	Velleyta Town, District # 1, Margibi
County	:	
Contact persons (s)	:	Project Leadership
Local Project Coordinator	:	James Flomo - 0777919536
Assistant Project Coordinator	:	Michael Kollie - 0886730893
Secretary	:	Noah Flomo - 0888933532
Treasurer	:	Ma Tartee -
Member	:	Momo Dukuly - 0886986538
Congregation (s)	:	Velleyta United Methodist Church
Church District	:	Weala
Priorities Projects	:	

Income Generating

Training and Education in Broad Terms

➤ **Community infrastructure and Services**

BACK GROUND:

Velley Town, situated in the southwest of Margibi County was established in the 1930s by Flomo Velley. Velleyta is in the Glorohulma Clan, District #4, Margibi County. The town has several satellite villages together with a combined population of 800 persons, 60% of which are women. The people in this community are primarily involved with agriculture as a way for survival. The major areas of concern are rice, bitterball, pepper and rubber. Most of these crops are used both for subsistence farming and income generation.

Poverty is rife in this almost cut off community far from Kakata City the provincial Capital of Margibi County. Survival is a daily struggle as health care, clothing and shelter remains a luxury. Children and women remains the most victimized and are at the bottom line of the survival chain. Even though men can access job as daily laborers on rubber farm, income is hardly sufficient to sustain the family. Many are turning to agriculture to supplement for this short fall. It remains a burning desire for many families that opportunity for improved methods of farming to step yields and productivity will be available for them to move out of poverty.

There is a government run clinic in the town that provides medical services to residents of the town and surrounding towns and villages. The clinic mostly treats curable sicknesses such as diaherrea, cholera, headache, malaria and carries out maternity as well.

Since the inception of this Town, there has been no educational structure or facility. This means, those who were born years back who are parents currently did not have the opportunity to acquire education. They had to migrate to another place in pursue of education if they had the dare desire. The next school in this locality is a private school on Richard's Farm which is a semi elementary school at nursery to 3rd grade and this school is 17 minutes away.

Not until Sept 25, 2007 when a son of the soil who had acquire education from elsewhere started a study class for the growing kids. This study class has now grown into an elementary school with no facility/structure and trained teachers. This community school has had no good support from outside. The Velley Town United Methodist Church has been its only source of support.

At current, the school has a total of eighty-eight (88) students, out of which the males are forty (40) while the females forty-eight (48). The school also has three (3) teachers all males, some of whom are high school dropped out and high school graduate. The approximate and anticipated growth of this school is 500 students. There are twenty-five surrounding towns and viliages that will benefit from the project.

The construction of this school we believe will translate into improving life condition and subsequent benefit that could propel a lot of families out of poverty with sustainable and improved income earnings. This will be a big relief and new beginning for the children in this part of the country, the women and community members if assistance is provided this community to establish such modern school.

STRATEGY/RATIONALE:

The community of Velley Town has an expressed educational need. A sustainable intervening in the educational sector of this community remains the surest way to accelerate its move from poverty to sustainable livelihood. It remains paramount than to start with the most victimized group (women and children). This project then targets the mobilization or resources for the construction of a modern elementary school. Being a priority issue, the community began a Self-help community initiative to construct a new building that would provide learning opportunity for their children and generations unborn. In a high spirit to actual that, the Community received some money from rubber buyers that were given by Firestone as incentives for buying rubber in the area which the community used to buy few bundles of zinc for the new structure that was erected by the community. In this way we believe, the families were preparing to experience a shift away from poverty towards a sustainable living.

The project cost is high considering purchase of land, construction of a modern school house, procurement of furniture, and others and cannot be borne by the donor. However, the community is willing to partner with donor by providing land and other manual labor to supplement for the cost of the project.

Working together in this way will ensure the overall goal of the project is met and community members will be capacitated and motivated to establish ownership.

Targeted Group:

	Direct Beneficiaries	In Direct	Total
Women			
Men			
Youth			
Children			
Grand Total persons			1,500

Goal:

To provide affordable, quality education for primary students of Velley Town and surrounding towns and villages.

Objectives:

1. To construct an elementary school in Velley Town Community beginning 2014.
2. To operate a full session of an elementary school to absorb all children of school going age in Velley Town Community.
3. To create a conducive learning environment for children of school going age within Velley Town and its surrounding.

Budget Amount: US \$ 71,931.21 Approved Amount: US \$ 68,931.00

OFFICIAL USE

COMMENT:

This project proposal have been access and evaluated according to CODEVPRO'S standard and requirements and is hereby accepted. However, funding that has been approved for this project will be use according to the project budget. In the event where there will be balance funds after that the completion the project, the amount should be send to CODEVPRO office. Notwithstanding, if there is a need for additional funding to complete the implementation of this project; CODEVPRO will provide the additional amount require.

TITLE	APPROVED	REJECTED	DATE	SIGNATURE
Program Director	✓		07-0-15	<i>[Signature]</i>
Director, Connectional Ministries	✓		07/13/15	<i>[Signature]</i>
Bishop				<i>[Signature]</i>

Bakgrunnsinformasjon (2009). Hentet fra CODEVPROs hovedkontor i Monrovia, Liberia 19. November 2018:

 **LIBERIA-NORWAY PARTNERSHIP COMMUNITY DEVELOPMENT PROGRAM (CODEVPRO)
PROJECT PROPOSAL**

Project Title : Community Clinic

Location of project : Boway Clan,

County : Bong County

District : Jorquelleh District

Community/ Congregation: Boway UMC

Contact Person (s):

Local Project Committee:

Project Coordinator : James Paye

Assistant Coordinator : Nyeaypue Wahmah

Secretary : Benjamin Guwah

Treasurer : Yammah Kulah

Member : Oblman Mulbah

Advisor (s) : Pastor, UMC congregation, Township Commissioner, District Superintendent, Jorquelleh District, Clan Chief, Town Chief, CHO and Community Elders

Amount Applied for : US\$14,581.21

...../1

Brief Description of the project:

Background:

Codevpro goes on the road again, weaving through Liberia's jungle and untouchable places to take development to her suffering people. This time the people of Bowway Town, Panta District, Forquelleh Clan, Bong County is under the spotlight.

The Town was established in 1942 and has a population of 9500 inhabitants including men women and children. Again, like many communities, the people are faced with acute health problems. Many are constantly afflicted with all sorts of illnesses and preventable diseases without the capacity to handle same. They have existed for generations living with the scourge of poor health thereby being subjected to prolonged consequences impacting negatively on mortality, life expectancy, natal and neonatal care, amongst others.

The clan consists of several towns without a single health center or possibility of health care delivery. The nearest health center is about 4 hours walk from Bowway Town. On many occasions, victims never reached their destination for care and attention, especially in case of emergencies. Normally, the sick are mostly carry away on backs, wheel barrows, hammock or other traditional means as vehicles are almost never available. In severe cases many died on the way to health care.

The people of Bowway are practically farmers which add to their vulnerability to ailments influenced by mosquitoes, insects, working tools, snake bites ect. It remains overwhelmingly burdensome to imagine that these people will live through such conditions of life indefinitely.

Project Rationale:

In the face of this looming problem, the people have overwhelmingly requested the construction of a clinic in the town of Bowway. The rationale is to have a continuous presence of a medical facility that presents opportunity for easy access to health care by all the people of Bowway and surrounding towns. Along this line, there will be improvement in the health care of the people. Infant mortality will reduce, the life expectancy will increase. All preventable diseases will now be tackled not only about finding solutions but ensuring prevention.

Consequently, the health of the people will increase thereby improving the standard of living and reducing poverty.

FOR OFFICIAL USE ONLY

AMOUNT PROPOSED: **US14, 581.21**   AMOUNT APPROVED: **US7, 500.00**

DATE: **May 21, 2009**

COMMENT:

The project proposal has been access and evaluated according to CODEVPRO'S standards and requirements and is hereby accepted. However, funding that has been approved for this project will be use according to the project budget. In the event where there will be balance funds after the implementation of the project, the amount should send to CODEVPRO'S office. Notwithstanding, if there is a need for additional funding to complete the implementation of this project; CODEVPRO will provide the additional amount require.

This project will be implemented in two phases. Phase one will commence in June, 2009 and end in January, 2010 while phase two will begin in March, 2010 and end in December, 2010. This decision is based on CODEVPRO'S Annual Budget for community project that has been approved by our partners in Norway.

	Approved	Rejected	Date	Signature
Coordinator	✓		5/21/09	[Signature]
Director, Connectional Ministries	✓		5/21/09	[Signature]
Bishop			7/8/09	[Signature]